

Brevdato	21-11-2025
Afsender	Jens Schultz Thers (Sagsbehandler, Erhverv)
Modtagere	
Akttitel	Høringssvar vejledning idrætsanlæg
Identifikationsnummer	13847503
Versionsnummer	1
Ansvarlig	Jens Schultz Thers
Vedlagte dokumenter	Aktdokument Metadata for id nr. 13609004 MST-2025-15893 Metadata for id nr. 13609410 MST-2025-15893 Metadata for id nr. 13657315 Høringssvar - MST-2025-15893 Metadata for id nr. 13710974 Høringssvar fra Hvidovre Kommune MST-2025-15893 Svar på høring om ny vejledning om støj fra idrætsanlæg Metadata for id nr. 13757344 MST-2025-15893 høringssvar MST-2025-15893 Metadata for id nr. 13803882 MST-2025-15893 Høringssvar til Miljøstyrelsen Metadata for id nr. 13805032 Journalnummer MST-2025-15893 HøringssvarVejledningStøjFraldrætsanlæg Metadata for id nr. 13821238 Vedr. journalnummer MST-2025-15893 Høringssvar til Miljøstyrelsens udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg Metadata for id nr. 13828861 Journalnummer MST-2025-15893 2025-11-19 Links Bilag A EN-European Journal of Public Health , bind 28, nummer 6, december 2018-Nabo- og trafikstøjgener_ en landsdækkende undersøgelse af associeret mental sundhed og opfattet stress _ European Journal of Public Health _ Oxford Academic.pdf Bilag A1 MetteSorensenStøj Bilag B-2023-04-13 Kr. Dagblad -Støj påvirker mange menneskers liv__ Når du først lægger mærke til støjen, bliver du meget bevidst om, hvor generende den er__ Kristeligt Dagblad Bilag C-2025-05-08-Kan støj give stress_ – ÅBN Bilag D-2001-Arbejdsrapport fra Miljøstyrelsen nr. 1, 2001 Impulsstøj Objektiv målemetode for impulsers tydelighed og for tildeling af impulstillæg Bilag E-2018-Ugens tal, uge 23, 2018 Bilag F 2025-11-19-Kommentarer Miljørapport over vejledning om støj fra idrætsanlæg Bilag G 2025-11-19-kommentering af nogle formuleringer i udkast til vejl. støjgrænser fra idrætsanlæg. Bilag H 2025-11-19-Klageliste til Herlev Kommune 2025-11-19-Høringssvar MST-2925-15893-LB_MLC Metadata for id nr. 13831409 MST-2025-15893 DIF og DGI's høringssvar - Støj fra idrætsanlæg - MST-2025-15893 Metadata for id nr. 13831725 Journalnummer MST-2025-15893 - HØRINGSSVAR ANGAENDE Udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg - (høringsfrist 20. nov) Metadata for id nr. 13832369 Journal nr MST-2025-15893 Metadata for id nr. 13832939 Høringssvar journalnr. MST-2025-15893 SKM_C45825111815410 Metadata for id nr. 13834542 Høringssvar sag MST-2025-15893 Grundejerforening, SIF Høringssvar vejledning idrætsstøj 19. NOV 2025 Metadata for id nr. 13835191 MST-2025-15893 Metadata for id nr. 13835491 MST-2025-15893 Høringssvar til Miljøstyrelsens udkast til Vejledning om støj fra idrætsanlæg Metadata for id nr. 13841812 MST-2025-15893 Høringssvar - Udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg og miljørapport iht. miljøvurderingsloven Høringssvar til Miljøstyrelsen Metadata for id nr. 13842214 MST-2025-15893 Høringssvar - udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg Høringssvar vejl støj fra idrætsanlæg - Sweco Metadata for id nr. 13842483

DBUs høringssvar - støj fra idrætsanlæg
DBU.høringssvar.støjfraidrætsanlæg.2025
Metadata for id nr. 13843245
Høringssvar fra KL MST-2025-15893
Høringssvar fra KL - vejledning om støj fra idrætsanlæg_nov25
Metadata for id nr. 13843561
Høringssvar på Miljøstyrelsens udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg journalnummer
MST-2025-15893
Høringssvar på Miljøstyrelsens udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg
Metadata for id nr. 13843750
MST-2025 -15893 - Høringssvar vedrørende Vejledning om støj fra idrætsanlæg med
tilhørende miljørapport
Høringssvar - Vejledning om støj fra idrætsanlæg med tilhørende miljørapport
Metadata for id nr. 13844101
Høringssvar til udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg og miljørapport - MST-2025-15893
Høringssvar
Metadata for id nr. 13844437
MST-2025-15893
MST-2025-15893
Aktdokument

**Dokumenter uden PDF-version (ikke
vedlagt)**

Udskrevet

27. nov 2025

Venlig hilsen

Jens Schultz Thers

Cand.scient.soc | Erhverv

+45 72 54 45 22 | +45 22 35 16 32 | jesha@mst.dk

Miljøministeriet

Miljøstyrelsen | Tolderlundsvej 5 | 5000 Odense C | Tlf. +45 72 54 40 00 | mst@mst.dk | www.mst.dk

[Sådan håndterer vi dine personoplysninger](#)

Brevdato	24-10-2025
Afsender	Emil Julius Hansen (emiljuliusplanning@gmail.com)
Modtagere	Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Akttitel	Høringssvar MST-2025-15893
Identifikationsnummer	13609004
Versionsnummer	1
Ansvarlig	Jens Schultz Thers
Vedlagte dokumenter	MST-2025-15893
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	21. nov 2025

Til: Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Cc: Jens Schultz Thers (jesha@mst.dk)
Fra: Emil Julius Hansen (emiljuliusplanning@gmail.com)
Titel: MST-2025-15893
Sendt: 24-10-2025 09:47

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.
Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

Til den siddende minister

Det er uacceptabelt, at idrætsanlæg kan støje over gældende grænseværdier for støj og dermed medføre væsentlige støjgener. Støj fra idræt er lige så skadeligt og chikanerende som virksomhedsstøj.

Helt konkret foreslås det, at udendørs padelbaner fortsat skal være omfattet af grænseværdierne i virksomhedsstøjvejledningen, da det er en voldsomt støjende aktivitet.

Der er en perlerække af sager med klager over padel samt konkrete sager (Nævnenes Hus), hvor padelbaner har måtte lukke fordi, at støj ikke kunne nedbringes under gældende grænseværdier. Padel støj er så støjende, at der skal være en forudsætning, at de skal anvende grænseværdier for virksomhedsstøj i forbindelse med opførelse af udendørs padelanlæg. Der er heller ikke tilstrækkeligt taget hensyn til akkumuleret effekt, som er en væsentlig del, da padelanlæg ofte placeres i sammenhæng med andre idrætsaktiviteter.

Hvis den nye lov vedtages, vil det konkrete skøn falde ud til fordel for bygherre (ofte kommuner), som vurderer, at anlæggene ikke støjer væsentligt. Det kan ikke være rigtigt, at naboer til idrætsanlæg nu skal tåle at kunne leve i støj. Fremadrettet vil der ikke blive etableret de fornødne afværgeforanstaltninger grundet økonomi og dermed vægtes hensyn til idræt højere end beboeres livskvalitet og dagligdag, hvilket kan have økonomiske konsekvenser mv.

Loven skal som sagt differentieres, da der er forskel på padel og fodbold bare for at tage de to idrætter.

Med venlig hilsen
Emil Julius

Brevdato	24-10-2025
Afsender	Bent Bukh (bbu@obh-gruppen.dk)
Modtagere	Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Akttitel	MST-2025-15893
Identifikationsnummer	13609410
Versionsnummer	1
Ansvarlig	Jens Schultz Thers
Vedlagte dokumenter	MST-2025-15893
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	21. nov 2025

Til: Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Cc: Jens Schultz Thers (jesha@mst.dk)
Fra: Bent Bukh (bbu@obh-gruppen.dk)
Titel: MST-2025-15893
Sendt: 24-10-2025 10:15

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.
Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

Hej

Jeg har erfaring for at etablering af nye padelbaner giver mange beboerklager, og det er ikke beskrevet klart i Vejledningen eller i Miljørapporten. Der er udført flere undersøgelser både nationalt og internationalt af støj fra padelbaner, og den viden synes jeg bør indgå i Vejledningen og i Miljørapporten, så kommunerne har et mere fyldestgørende grundlag for at træffe afgørelser.

Med venlig hilsen

Bent Bukh
Teamleder Miljø & Sundhed

Civilingeniør, HD(O)

M: +45 2726 4792
T: +45 7678 4720
E: bbu@obh-gruppen.dk

OBH Rådgivende
Ingeniører

Bygninger til mennesker

Brevdato	03-11-2025
Afsender	bodil.andreasen@koege.dk - Køge Kommune (kontaktpersoner)
Modtagere	Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Akttitel	Høringssvar Køge - MST-2025-15893
Identifikationsnummer	13657315
Versionsnummer	1
Ansvarlig	Jens Schultz Thers
Vedlagte dokumenter	Høringssvar - MST-2025-15893
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	21. nov 2025

Til: Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Cc: Jens Schultz Thers (jesha@mst.dk), Susan Bladt (susan.bladt@koege.dk)
Fra: bodil.andreasen@koege.dk (bodil.andreasen@koege.dk)
Titel: Høringssvar - MST-2025-15893
Sendt: 03-11-2025 11:05

Hej MST

Køge Kommune tænker, at det er hensigtsmæssigt også at sende et høringssvar, selvom der ikke er noget vi konkret synes skal ændres i udkastet til vejledning om støj fra idrætsanlæg.

Køge Kommune mangler nemlig akut den nye vejledning om støj fra idrætsanlæg, for at kunne lukke en langvarig klagesag på Køge Stadion.

Vi forestiller os, at med den nye vejledning, vil vi kunne træffe en afgørelse om ikke at give et påbud, med begrundelse i dels vores målinger, dels begrundelserne fra Kløvermarksrapporten, dels proportionalitet, samt det faktum at 1 nabo vil have den nødvendige 8 m høje støjskærm og alle andre naboer meget nødt vil have den. Den afgørelse kan så politisk behandles, og bliver forhåbentligt ikke hjemvist af klagenævnet, når den nye vejledning gælder.

Vi kan forstå på vores kommune-netværk, at flere kommuner forventer at indsende høringssvar for at få konkrete grænseværdier med i vejledningen. Det synes vi ikke, der er tid til at vente på, i betragtning af hvor mange kommuner vi ved, også har store klagesager der låser situationen med idrætsanlæg, ligesom vores.

Vi synes da, det vil være OK hvis MST satte et arbejde i gang, med at finde nogle brugbare vejledende grænseværdier.

Men det er meget vigtigt, at det arbejde ikke forsinkes, at den nye vejledning bliver gældende, og derved afløser støjreguleringen i kunstgræsvejledningen fra 2018 - jeg tænker godt det kan tage et par år at blive klar med nye grænseværdier.

Mvh Bodil

Med venlig hilsen

Bodil Egede Andreasen
Miljøsagsbehandler

+45 56 67 68 17

Miljø og affald / Plan, Byg & Miljø | Teknik- og Miljøforvaltningen
Torvet 1, 4600 Køge | www.koege.dk



KØGE KOMMUNE

[Læs om hvordan Køge Kommune behandler persondata](#)

Brevdato	06-11-2025
Afsender	Lone Johnsen (dtj@hvidovre.dk) - Hvidovre Kommune (kontaktpersoner)
Modtagere	Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Akttitel	Høringssvar fra Hvidovre Kommune MST-2025-15893
Identifikationsnummer	13710974
Versionsnummer	1
Ansvarlig	Jens Schultz Thers
Vedlagte dokumenter	Høringssvar fra Hvidovre Kommune MST-2025-15893 Svar på høring om ny vejledning om støj fra idrætsanlæg
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	21. nov 2025

Til: Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Cc: Jens Schultz Thers (jesha@mst.dk)
Fra: Lone Johnsen (dtj@hvidovre.dk)
Titel: Høringssvar fra Hvidovre Kommune MST-2025-15893
Sendt: 06-11-2025 16:11
Bilag: Svar på høring om ny vejledning om støj fra idrætsanlæg.pdf;

Til Miljøstyrelsen, Erhverv

Hvidovre Kommune sender her vores høringssvar til udkastet til den nye vejledning om støj fra idrætsanlæg. Se vedlagte.
Kommunen har ikke bemærkninger til den tilhørende miljørapport.

Venlig hilsen

Lone Jensen
Miljømedarbejder



Hvidovre Kommune
Center for Plan og Miljø
Miljø- og Klima
Hvidovrevej 278, 2650 Hvidovre

Telefon: 3639 3559
Mobil: 2256 0726
dtj@hvidovre.dk
pom@hvidovre.dk

STEM X MED
KOMMUNALVALG 18. NOVEMBER



Hvidovre Kommune, Hvidovrevej 278, 2650 Hvidovre

Miljøstyrelsen

Sendt til mst@mst.dk

cc. jesha@mst.dk

Hvidovre Kommune
Hvidovrevej 278
2650 Hvidovre

Center for Plan og Miljø
Miljø- og Klima
Miljømedarbejder: Lone Jensen

Telefon: 3639 3559
Mobil: 2256 0726

E-mail: dtj@hvidovre.dk

Sagsnr.: 25/18548
Doknr.: 173451/25

Dato: 06-11-2025

Rådhusets åbningstider:

Mandag-onsdag:	10:00-14.30
Torsdag:	13:00-17.30
Fredag:	10:00-13.30

Svar på høring om udkast til ny vejledning om støj fra idrætsanlæg – j.nr. MST-2025-15893

Hvidovre Kommune har den 21. oktober 2025 modtaget Miljøstyrelsens høring af udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg samt udkast for den tilhørende miljørapport. Høringsfristen er den 20. november 2025.

Vi vil indledningsvis kvittere Miljøstyrelsen, for jeres hurtige arbejde og reaktion på bl.a. Hvidovre Kommunes ønske om at vurdering af støjgener fra idrætsanlæg skal tage udgangspunkt i lokale og konkrete skøn.

Hvidovre Kommune lancerede i 2024 en vision om at skabe bedre rammer for vores idræts- og foreningsliv. Hvidovre er en bykommune med meget få ubebyggede arealer og hvor sportsfaciliteterne typisk ligger tæt på boliger.

Idrætvisionen skal understøtte borgernes fysiske og mentale sundhed, hvor idræt og fritid integreres naturligt i dagligdagen. Kommunen har bl.a. igangsat arbejder med at omlægge eksisterende græsbaner til kunstgræs og modernisere faciliteterne i forbindelse med anlæggene på vores skoler. Banerne kan derved i højere grad bruges af vores boldklubber uden for skolernes åbningstid.

Hvidovre Kommune vurderer, at den nye vejledning giver mulighed for mere fleksible løsninger for både brugerne af idrætsanlæggene, naboerne og for byen som helhed. Vi har god erfaring med planlægning og udformning af idrætsanlæg og etablering af kunstgræsbaner, hvor hensyn som støjfølsomhed, driftstider og anlæggets udformning har været centrale redskaber.

Vi imødeser derfor ikrafttrædelse af den nye vejledning om støj fra idrætsanlæg.

Med venlig hilsen

Lone Jensen
Miljømedarbejder

Brevdato	12-11-2025
Afsender	Jens Cramon Mosegaard (jenscramon@hotmail.com)
Modtagere	Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Akttitel	MST-2025-15893
Identifikationsnummer	13757344
Versionsnummer	1
Ansvarlig	Jens Schultz Thers
Vedlagte dokumenter	MST-2025-15893 høringssvar MST-2025-15893
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	21. nov 2025

Til: Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Cc: Jens Schultz Thers (jesha@mst.dk)
Fra: Jens Cramon Mosegaard (jenscramon@hotmail.com)
Titel: MST-2025-15893
Sendt: 12-11-2025 14:54
Bilag: høringssvar MST-2025-15893.pdf;

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.
Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

Til miljøstyrelsen,

Hermed høringssvar vedrørende MST-2025-15893

Høringssvar er vedhæftet i mailen

De bedste hilsner
Jens Cramon Engelbreth Mosegaard

A:Terp Skovvej 12, 8260 Viby J
M: 22605486

Høringssvar vedrørende vejledning om støj fra idrætsanlæg og tilhørende miljørapport

Til Miljøstyrelsen

Jeg skriver som nærmeste nabo til et idrætsanlæg og ønsker at fremsætte et samlet høringssvar vedrørende udkastet til *Vejledning om støj fra idrætsanlæg* samt den tilhørende miljørapport. Jeg er dybt bekymret over den retlige og faglige ramme, som vejledningen lægger op til, særligt fordi den fjerner de tidligere objektive referencepunkter og i stedet overlader vurderingen af væsentlige støjgener til et kommunalt skøn.

Nedenfor følger mine bemærkninger samt en række faglige og forvaltningsretlige forhold, som efter min opfattelse bør adresseres, før vejledningen kan danne et robust og retssikkerhedsmæssigt forsvarligt grundlag.

1. Manglende faste grænseværdier og betydelig forringelse af retssikkerhed

Vejledningen lægger op til, at kommunerne fremover skal foretage et skøn uden brug af vejledende grænseværdier eller objektive referencepunkter. Det skaber flere alvorlige problemer:

- Uforudsigelige og uensartede afgørelser mellem kommuner.
- Øget risiko for usaglig forskelsbehandling.
- Vanskelige vilkår for almindelige borgere, som ikke længere kan vurdere deres retsstilling.
- Begrundelseskrav bliver vanskeligere at opfylde, da der ikke findes standardiserede faglige mål, som skønnet kan holdes op imod.

Vejledningen bør derfor suppleres med nationale kriterier eller referenceintervaller, som kommunerne *skal* inddrage og redegøre for. Det vil øge gennemsigtighed, forudsigelighed og retssikkerhed.

2. Ujævn, impulspræget og uforudsigelig støj er særligt belastende

Det fremgår, at støj fra idrætsanlæg ofte består af:

- råb og tilråb
- dommerfløjt
- trommer, horn og publikumslyde
- impulsstøj fra boldskud mod bander, hegn m.v.

Forskning og praksis viser entydigt, at denne type *impulsholdig, uforudsigelig støj* opleves langt mere generende end konstant baggrundsstøj.

Derfor er det særligt problematisk, at vejledningen ikke anerkender impulsstøj som en selvstændig og mere belastende faktor. Kommunerne bør være forpligtet til at:

- vurdere impulsstøj særskilt
- inddrage både maks-niveauer og antallet af støjhændelser per time
- fastsætte tydelige rammer for aktiviteter med høj impulsstøj, især om morgenen og om aftenen

Dette er en grundlæggende forudsætning for en sundhedsmæssigt korrekt vurdering.

3. Behov for dokumentation: Målinger, beregninger og sagligt oplyst grundlag

Afsnit 3.1 giver kommunerne mulighed for at inddrage målinger og beregninger – men ikke en pligt.

Det bør ændres, da:

- afgørelser om væsentlige støjgener uden målinger risikerer at være politiske frem for faglige,
- støjforhold ikke kan vurderes korrekt uden enten målinger eller beregningsmodeller,
- retssikkerhed for borgere forudsætter, at beslutningsgrundlaget kan efterprøves.

Jeg opfordrer til, at vejledningen tydeligt fastlægger, at **støjmålinger eller beregninger skal indgå i alle sager**, hvor der træffes afgørelser efter § 42, stk. 3.

4. Manglende metode til vægtning af kriterier

Vejledningen oplister en række kriterier, f.eks. afstand, anvendelsestidspunkter, naboområdet støjfølsomhed, sportsgren mv. Men der gives ingen vejledning om *hvordan* disse kriterier skal vejes i forhold til hinanden.

Konsekvensen er:

- afgørelser bliver svære at forstå for både borgere og sagsbehandlere,
- praksis bliver uigennemskuelig og uens,
- klageinstanser får vanskeligt ved at efterprøve afgørelserne.

Der bør indføres en minimumsmetode eller matrix, som angiver et fælles vurderingsgrundlag for alle kommuner.

5. Varighed og samlet eksponering er ikke behandlet – selvom det er centralt

Støjen fra idrætsanlæg kan forekomme op til **15 timer dagligt (07–22)**. Det er ikke uden betydning, hvor mange timer om dagen impulsstøj forekommer.

Derfor bør vejledningen forpligte kommunerne til at vurdere:

- antal daglige aktivitetstimer
- antal dage pr. uge med høj belastning
- om der er “stilleperioder” i løbet af ugen
- særlige tidsrum med øget lydfølsomhed (morgen, aften, weekender)

Støjvurderinger uden tidsdimension er fagligt utilstrækkelige.

6. Kumulative støjforhold ignoreres, selvom de er afgørende i byområder

I byerne er naboer typisk udsat for flere samtidige støjklender – vejtrafik, institutioner, restauranter, tekniske installationer m.m.

Vejledningen behandler støjen fra idrætsanlæg isoleret, men dette kan være misvisende, da:

- idrætsstøjen ofte er den afgørende ekstra belastning, der tipper den samlede støj over et acceptabelt niveau,
- sundhedseffekter afhænger af den *samlede* eksponering.

Derfor bør kommunerne forpligtes til at udarbejde en **kumulativ støjvurdering**.

7. Teknisk støj bør tydeligt indgå i vurderingen

Vejledningen afgrænser teknisk støj fra selve idrætsaktiviteten. Men for naboer er teknisk støj ofte mindst lige så generende:

- ventilationsanlæg
- lysmaster med køling
- pumper, blæsere og kompressorer
- drift af vedligeholdelsesmaskiner
- støj fra parkeringspladser

Teknisk støj kan være:

- lavfrekvent (trænger let gennem vægge),
- konstant (belaster over lang tid),
- nataktiv (fx ventilationsdrift).

Jeg anbefaler, at vejledningen indeholder:

- specifik henvisning til gældende regler for teknisk støj,
 - krav om, at kommunerne vurderer både idrætsstøj og teknisk støj samlet.
-

8. Behov for et nationalt katalog over støjreducerende foranstaltninger

Vejledningen oplister generelle eksempler på støjdæmpning, men ikke:

- dokumenterede effekter (dB-reduktion)
- typiske omkostningsniveauer
- begrænsninger (fx vindfølsomhed ved skærme)
- velegnede materialetyper

Det betyder, at kommunerne i praksis ikke har et sagligt grundlag for at vurdere proportionalitet.

Der bør udarbejdes et **nationalt teknisk katalog**, som grundlag for sagsbehandling.

9. Kampstøj og eventstøj bør vurderes særskilt

Kampdage giver markant mere støj end almindelig træning, bl.a. pga. publikum, trommer og højtaleranlæg.

Vejledningen bør derfor kræve:

- særskilt vurdering af kamp- og eventstøj,
 - mulighed for at fastsætte et maksimalt antal årlige events,
 - mulighed for at begrænse kampe i yderperioder (morgen/aften).
-

10. Manglende krav til løbende revurdering af støjforhold

Idrætsanlæg ændrer sig ofte over tid:

- øget brug
- nye hold og aktiviteter
- flere kampe
- installation af ny teknik

Derfor bør kommunerne være forpligtet til at revurdere støjforholdene, når driften ændrer sig.

11. Økonomiske konsekvenser for boligejere (værdiforringelse)

Støjgener påvirker ofte boligens handelsværdi negativt. For mange borgere er boligen den største investering i livet.

Derfor er det et væsentligt samfundsmæssigt hensyn, at:

- etablering eller ændring af idrætsanlæg kan udløse betydelig værdiforringelse,
- naboer risikerer økonomiske tab uden nogen kompensationsordning,
- dette bør indgå i proportionalitetsvurderingen.

12. Behov for klar og tydelig klageadgang

Når der gives så bredt et kommunalt skøn, er det afgørende, at borgere har:

- tydelig adgang til at klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet,
- adgang til indsigt i dokumentation, målinger og sagsmateriale.

Dette bør fremgå tydeligt af den endelige vejledning.

Afsluttende bemærkninger

Jeg anerkender behovet for gode idrætsfaciliteter i byerne. Men det må ikke ske på bekostning af naboernes trivsel, sundhed og retssikkerhed.

Derfor bør vejledningen i sin nuværende form revideres, så den indeholder:

- nationale kriterier eller referenceværdier,
- krav om målinger/beregninger,
- tydeligt metodisk grundlag for skøn,
- vurdering af impulsstøj, tidsrum, kumulative effekter og teknisk støj,
- krav om særskilt vurdering af kamp- og eventstøj,
- krav om revurdering ved ændret drift,
- klar klageadgang.

Jeg håber, at Miljøstyrelsen vil tage disse bemærkninger med i det videre arbejde og sikre, at naboers rettigheder og trivsel beskyttes tilstrækkeligt.

Med venlig hilsen Jens Cramon Engelbreth Mosegaard

Brevdato	17-11-2025
Afsender	Emil Hejberg (ehej@alleroed.dk) - Allerød Kommune (kontaktpersoner)
Modtagere	Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Akttitel	MST-2025-15893
Identifikationsnummer	13803882
Versionsnummer	1
Ansvarlig	Jens Schultz Thers
Vedlagte dokumenter	MST-2025-15893 Høringssvar til Miljøstyrelsen
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	21. nov 2025

Til: Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Cc: Jens Schultz Thers (jesha@mst.dk)
Fra: Emil Hejberg (ehej@alleroed.dk)
Titel: MST-2025-15893
Sendt: 17-11-2025 10:05
Bilag: Høringssvar til Miljøstyrelsen.pdf;

Til Miljøstyrelsen

Hermed høringssvar til udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg.

Venlig hilsen

Emil Hejberg
Byplanlægger

Plan og Byg - Planteam
Direkte: 48100817 | Mobil: 20341836
E-mail: ehej@alleroed.dk | Web: www.alleroed.dk





Til Miljøstyrelsen
Att. Jens Schultz Thers

Plan og Byg
Simon Winther Jensen
siwj@alleroed.dk
Sagsnr.: MST-2025-15893

17. november 2025

Høringssvar vedr. MST-2025-15893

Allerød Kommune takker for muligheden for at afgive høringssvar til Miljøstyrelsens udkast til ny vejledning om støj fra idrætsanlæg.

Kommunen ser meget positivt på, at styrelsen har handlet hurtigt og resolut på de udfordringer som mange kommuner har oplevet i forbindelse med den gældende praksis, hvor støj fra idrætsfaciliteter sidestilles med støj fra virksomheder.

I Allerød Kommune har vi aktuelt to byudviklingsprojekter hvor vi ønsker at skabe attraktive boligområder i synergi med et sundt og aktivt fritidsliv.

Allerød Kommune støtter derfor den nye vejlednings retning, hvor støjvurderingerne kan foretages ud fra lokale skøn, og hvor hensyn til bynær placering, afstande, driftstider og samfundsmæssige interesser kan indgå som en del af vurderingsgrundlaget. Denne tilgang giver kommunerne bedre mulighed for at balancere hensynet til byliv, fritidsaktiviteter og naboer.

Vi vurderer, at den foreslåede vejledning vil bidrage til at fremme en helhedsorienteret planlægning, hvor miljø-, kultur- og planområdet kan samarbejde tættere om løsninger, der understøtter bæredygtig udvikling og aktive lokalsamfund.

Venlig hilsen

Karsten Längerich
Borgmester

Brevdato	17-11-2025
Afsender	Vibeke Møller (vibeke@mollerwith.dk)
Modtagere	Hovedpostkasse (mst@mst.dk); Jens Schultz Thers (Sagsbehandler, Erhverv)
Akttitel	Journalnummer MST-2025-15893
Identifikationsnummer	13805032
Versionsnummer	1
Ansvarlig	Jens Schultz Thers
Vedlagte dokumenter	Journalnummer MST-2025-15893 HøringssvarVejledningStøjFraldrætsanlæg
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	21. nov 2025

Til: Hovedpostkasse (mst@mst.dk), Jens Schultz Thers (jesha@mst.dk)
Cc: Vibeke Møller (vibeke@mollerwith.dk)
Fra: Vibeke Møller (vibeke@mollerwith.dk)
Titel: Journalnummer MST-2025-15893
Sendt: 17-11-2025 11:20
Bilag: HøringssvarVejledningStøjFraldrætsanlæg.pdf;

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.
Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

Til miljøstyrelsen!

Hermed fremsendes svar til miljøstyrelsens høringsbrev vedr.

‘Vejledning om støj fra idrætsanlæg’

‘Miljørapport over ‘Vejledning om støj fra idrætsanlæg’, jf. miljøvurderingsloven’

mvh. Vibeke Møller

Høringssvar til 'Vejledning om støj fra idrætsanlæg'

17.11.2025

Miljø- og fødevareklagenævnet traf den 17. oktober 2025 afgørelse om 'ophævelse og hjemvisning' af et påbud i en ankesag om støjgener fra Lyngby-Taarbæk kommunes idrætsanlæg (kunstgræsbanerne) i Lundtofte.

Baggrunden for ankenævns sagen var kommunens påbud ang. sine egne kunstgræsbaner i pågældende idrætsanlæg. Kommunen ønskede ikke at foretage støjreducerende foranstaltninger (et støjværn), men erkendte samtidigt blankt, at støjen overskrider de gældende grænseværdier i Miljøstyrelsens gældende vejledning om ekstern støj fra virksomheder.

I ankenævnets afgørelse påpeges det bl.a., at der er tale om markante overskridelser af de vejledende støjgrænser, og at de udførte støjberegninger har status som 'orienterende støjmålinger', dvs. en type støjmåling, der har en måleusikkerhed på 5-10 dB. I ankeafgørelsen påpeges således, at kommunen bør udføre en støjmåling af typen 'Miljømåling – ekstern støj'.

Nabogruppen, der ankede det nævnte påbud, fik altså medhold i nævnets afgørelse, og fik et håb om en løsning på støjproblemerne.

Imidlertid skulle der kun gå 4 dage inden Miljøstyrelsen d. 21. oktober 2025 bekendtgjorde sit udkast til 'Vejledning om støj fra idrætsanlæg'.

Med det forslag ser det ud til, at nævnsafgørelsen fuldstændig undermineres, og at naboerne til kunstgræsbanerne må affinde sig med kommunens 'lokale skøn' og afgørelsen om IKKE at ville etablere støjreducerende foranstaltninger ved sit eget idrætsanlæg.

Kommunernes dobbeltrolle bliver med den nye vejledning helt uacceptabel. Idrætsanlæg med tilhørende kunstgræsbaner er typisk ejet af kommunerne selv, og med den nye vejledning skal kommunerne nu også egenrådigt godkende deres egne idrætsanlæg og den støj, de udleder. Med den nye vejledning fratages naboerne til de støjende anlæg muligheden for at anke kommunens beslutning til et uafhængigt nævn.

Jeg gør indsigelse mod denne forringelse af borgernes retssikkerhed.

Jeg gør indsigelse imod at vejledningen afskaffer den øvre grænse for støj fra idrætsanlæg.

Miljøstyrelsen skriver selv på sin hjemmeside 'Hvad er støj', at de vejledende eller bindende støjgrænser for ekstern støj udgør grundlaget for myndighedernes vurdering af støjforurening. Men nu går Miljøstyrelsen mod egen praksis på området og vil med denne vejledning undtage idrætsanlæg fra at have vejledende grænseværdier for støj og vil overlade det til et subjektivt skøn hos kommunerne at vurdere støjforureningen.

Der skrives i vejledningen, at der ikke findes undersøgelser, der belyser, hvorvidt støj fra idrætsanlæg kan have negative sundhedsskadelige effekter for naboerne. Miljøstyrelsen skriver samtidig på sin hjemmeside, at det kan være forbundet med helbreds mæssige konsekvenser at være udsat for støj, ligesom både EU's miljøagentur og WHO også har udtalt sig om skadelige helbredseffekter fra støj.

Forsigtighedsprincippet bør derfor bruges, når det vurderes, om der er tale om for naboerne 'væsentlige støjgener', der bl.a. skal tælle med i proportionalitets-afvejningen.

Det bør af vejledningen også fremgå, at kommunerne i deres vurdering af 'væsentlige støjgener' skal tage i betragtning, at kunstgræsbaner giver mulighed for særdeles intensiv

anvendelse - en anvendelse, der er langt større end hvad gælder de almindelige græsbaner. Kunstgræsbanerne kan udnyttes hver dag fra tidlig morgen til sen aften hele året rundt. Det betyder, at støjen fra banerne belaster naboerne i deres fritid og weekender.

Det skal også påpeges, at de vejledende grænseværdier i virksomhedsstøj-vejledningen opererer med 3 forskellige sæt grænseværdier svarende til forskellige tidsrum i døgnet og ugedag. Med den nye vejledning (om ingen øvre støjgrænse) tages der ikke længere hensyn til, at der bør være en lavere støjgrænse i aftentimerne (18-22), hvor banerne bruges intensivt samtidigt med, at det foregår i naboernes fritid.

I stedet for at benytte en objektiv målbar øvre støjgrænse, skal kommunerne med den nye vejledning foretage 'lokale skøn' af, om der er 'væsentlige støjgener'. Der gives ingen præcise retningslinjer for de 'lokale skøn'; der henvises til 'almindelige forvaltningsretlige regler (oplyst grundlag, lighed, saglighed, proportionalitet mv.)'.

Vejledningen mangler at præcisere, at naboernes subjektivt oplevede støjgener bør undersøges (ved en høring) i sager om anlæg eller udvidelse af kunstgræsbaner.

I vejledningen anvises eksempler på mulige støjreducerende foranstaltninger.

Det skrives at støjmur kun 'i særlige tilfælde' kan bruges som støjreducerende foranstaltning.

Da kunstgræsbaner oftest anlægges ganske tæt på boligbebyggelser, vil opførelse af en støjmur omkring banerne imidlertid i mange tilfælde reelt være den eneste løsning, der kan nedbringe støjen til et niveau, der er acceptabelt for naboernes subjektive oplevelse af støjen. Det bør derfor rettere være 'normalen' at anbefale anlæggelse af støjværn omkring kunstgræsanlæg.

Det er en meget stor kommunal udgift at anlægge et kunstgræsanlæg med tilhørende projektøranlæg etc. Kunstgræsbaner anlægges med henblik på mange årtiers levetid og der er også en høj pris for banernes drift, vedligeholdelse og løbende reovering af granulatet. Set i det perspektiv bør opførelse af støjværn omkring banerne være en del af anlægsudgiften, så støjen fra anlæggene reduceres mest muligt ud fra hensynet til beboerne i de omgivende bebyggelser. Det kan undre, at Miljøstyrelsen med denne vejledning henviser anlæggelse af støjværn til blot i 'særlige tilfælde'.

Høringssvar til 'Miljørapport over vejledning om støj fra idrætsanlæg' jf. miljøvurderingsloven

Jeg har denne kommentar til bemærkningen *"Det er miljøstyrelsens faglige vurdering, at vejledningen ikke medfører væsentlige ændrede støjæssige – eller sundhedsmæssige konsekvenser for de omkringliggende naboer"* :

Når den øvre grænseværdi for støj afskaffes og borgerne fratages muligheden for at anke kommunens beslutning om et givent idrætsanlæg til et uafhængigt nævn, bliver det meget nemmere og billigere for kommunerne at etablere kunstgræsanlæg uden hensyntagen til naboernes oplevelse af støjgener og deres helbredsrisiko. Støjbegrænsende foranstaltninger, der tidligere kunne blive pålagt af et ankenævn, vil med stor sandsynlighed blive fravalgt, da de koster penge.

Med venlig hilsen

Vibeke Møller, vibeke@mollerwith.dk

Brevdato	18-11-2025
Afsender	Andelsboligforeningen Lindbjergparken II (hemere1975@gmail.com) Sendt af Henny Refsgaard: hemere1975@gmail.com
Modtagere	Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Akttitel	Vedr. journalnummer: MST-2025-15893
Identifikationsnummer	13821238
Versionsnummer	1
Ansvarlig	Jens Schultz Thers
Vedlagte dokumenter	Vedr. journalnummer MST-2025-15893 Høringssvar til Miljøstyrelsens udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	21. nov 2025

Til: Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Cc: Jens Schultz Thers (jesha@mst.dk)
Fra: Andelsboligforeningen Lindbjergparken II (hemere1975@gmail.com)
Titel: Vedr. journalnummer: MST-2025-15893
Sendt: 18-11-2025 09:55
Bilag: Høringssvar til Miljøstyrelsens udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg.pdf;

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.
Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

Til Miljøstyrelsen

Hermed mit høringssvar i forbindelse med ovenstående journalnummer.

Med venlig hilsen

Henny Meyer Refsgaard

Sønder Lindbjerg 9, Gjellerup
7400 Herning
Tlf. 30 56 64 72

Høringssvar til Miljøstyrelsens udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg

Afsender:

Henny Meyer Refsgaard
Sønder Lindbjerg 9
7400 Herning
Mail: hemere1975@gmail.com
Tlf. 30 56 64 72

Modtager:

Miljøstyrelsen - MST-2025-15893
Att.: Høringen vedrørende *Udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg*

Dato: 18. november 2025

Formel indledning

Dette høringssvar fremsendes som led i Miljøstyrelsens offentlige høring over *Udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg*.

Jeg deltager som privat borger og som tæt nabo til to kunstgræsbaner, og mit bidrag tager udgangspunkt i personlige erfaringer med daglig støjpåvirkning samt i en vurdering af de retlige, sundhedsmæssige og forvaltningsmæssige konsekvenser af udkastet.

Formålet med mit høringssvar er at belyse, hvordan udkastet til vejledningen vil påvirke borgernes oplevelse af støjregulering i praksis, og at stille spørgsmål til det faglige grundlag, retssikkerheden og hensynet til borgernes sundhed.

Resumé af hovedpointer (1 side)

Miljøstyrelsens udkast til ny vejledning om støj fra idrætsanlæg markerer et væsentligt brud med den tidligere *Vejledning om virksomhedsstøj nr. 5 fra 1984*, idet de tidligere faste støjgrænser foreslås ophævet og erstattet med et forvaltningsretligt skøn.

Som borger og nabo til to kunstgræsbaner oplever jeg dagligt væsentlige støjgener i fritids- og aftentimerne. Denne erfaring danner baggrund for følgende hovedsynspunkter:

1. Manglende dokumentation:

Miljøstyrelsens eget materiale anerkender, at der ikke findes et samlet overblik over støj fra idrætsanlæg, ingen EU-regulering og meget begrænset forskning. Alligevel ophæves de tidligere grænseværdier uden nyt fagligt grundlag.

2. Sundhedsmæssige konsekvenser:

Ufrivillig støj – især i fritiden og i hjemmet – har veldokumenterede negative helbredseffekter (stress, søvnforstyrrelser, forhøjet blodtryk m.v.). Da der ikke foreligger forskning på området for idrætsanlæg, bør Miljøstyrelsen anvende et forsigtighedsprincip frem for at antage, at generne er ubetydelige.

3. Retssikkerhed og ensartethed:

Når kommunerne fremover alene skal vurdere støjgener ud fra et skøn, risikeres der en stor variation mellem kommuner og afgørelser. Borgerne mister et objektivt holdepunkt for, hvornår støj er væsentlig, og det bliver svært at klage eller efterprøve afgørelser.

4. Behov for objektive kriterier:

Jeg opfordrer Miljøstyrelsen til at genindføre vejledende grænseværdier eller opstille objektive kriterier for støj fra idrætsanlæg. Det vil styrke gennemsigtighed, borgernes retssikkerhed og tilliden til myndighederne.

5. Behov for retsstilling i forbindelse med sagsbehandling:

Jeg opfordrer Miljøstyrelsen til, at tage stilling til, hvordan aktiviteterne på kunstgræsbaner skal reguleres i den periode, hvor der måtte verserer en sag om væsentlige støjgener.

Afslutningsvis mener jeg, at Miljøstyrelsen bør basere ændringerne på et solidt fagligt grundlag og sikre, at borgernes sundhed og trivsel vægtes på linje med hensynet til idrætsaktiviteter.

Høringen vedrørende, *Udkast til Vejledning om støj fra idrætsanlæg*

I anledning af at Miljøstyrelsen har sendt udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg i offentlig høring, vil jeg gerne som borger og meget tæt nabo til to kunstgræsbaner komme med mine betragtninger og spørgsmål i forhold til udkastet.

Jeg ønsker med dette høringssvar at bidrage med mine erfaringer og perspektiver som berørt borger og pege på nogle forhold i vejledningen, som efter min opfattelse kan få væsentlig betydning for, hvordan støjreguleringen opleves og fungerer i praksis.

Afslutningsvis opsummerer jeg mine betragtninger til en række spørgsmål som jeg mener er relevante at få svar på fra Miljøstyrelsen.

Min baggrund og personlige erfaringer

Jeg bor cirka 50 meter fra en kunstgræsbane, der anvendes dagligt af den lokale idrætsforening til fodboldtræning- og kampe. Det har ikke altid været tilfældet. Jeg har boet i mit hjem i 20 år, men for få år siden blev der anlagt to kunstgræsbaner blot 50 meter fra min bolig.

I dag bruges kunstgræsbanerne **alle hverdage året rundt** til træning og kampe fra kl. 16.00 til 21.30/22.00, **samt i weekenderne** fra kl. 10.00 til 18.00 (i sommerhalvåret helt til kl. 18.00).

Som nabo betyder det, at jeg **alle ugens dage udsættes for ufrivillig støj** i form af høje råb, dommerfløjten og tilskuertilråb mv.

- En støj der ofte kan høres over en kilometer væk. Dermed er der tale om at det er en hel bydel som kan høre støjen fra banerne året rundt.
- Der er tale om en konstant støj påvirkning i den tid, hvor jeg (og andre borgere) normalt har fri, og hvor jeg føler at der burde være mulighed for ro, mulighed for hvile og restitution, samt samvær med familien.

Jeg anerkender fuldt ud, at idræt spiller en vigtig rolle i lokalsamfundet og bidrager til sundhed, fællesskab og aktivitet, som Miljøstyrelsen også understreger i udkastet. Men det er lige så vigtigt, at der skabes en rimelig balance mellem muligheden for idrætsudøvelse og naboernes ret til et sundt og roligt lydmiljø i deres eget hjem.

Ud over at jeg er privatperson i denne sag, er jeg også formand for vores andelsboligforening som er nabo til banerne. I kraft af dette er det i min interesse som formand, at der er et miljø, herunder et støjmiljø i vores nærhed som bevirker at vi også fremover kan sælge vores boliger.

Kort sagt kan vi ikke leve med en retsstilling som vil medføre at vi ikke kan sælge vores boliger i fremtiden.

Min oplevelse om baggrund for ændringer i vejledningen

Jeg har læst mig ind i artikler, domme og lovgivning på området. Det fremgår tydeligt af blandt andet diverse artikler, at idrætsforeningerne i en årrække har haft vanskeligt ved at overholde de støjgrænser, som fremgik af *Vejledningen om virksomhedsstøjvejledningen nr. 5 fra 1984*.

Jf. artiklerne har det været vurderet, at det var urimeligt at støj fra idrætsaktiviteter skulle vurderes som virksomhedsstøj og det var umuligt at holde sig indenfor grænserne. Når man læser ind i artiklerne, er det min oplevelse, at der har været tale om en retstilstand hvor man løbende har overskredet grænserne i større eller mindre omfang.

Støjen fra idrætsudøvelse, særligt fra kunstgræsbaner har i mange tilfælde været så høj, at den overskred grænseværdierne væsentlig for de omkringliggende naboer. Af flere artikler mv, kan jeg læse at man i kommunerne enten må udskyde etablering af nye baner eller har måttet begrænse eller stoppe aktiviteter af hensyn til de omkringboende borgere.¹ (uddrag af artikler)

Med det nye udkast til vejledningen ser det ud til, at Miljøstyrelsen vælger at fjerne de tidligere grænseværdier helt. *Jeg vurderer dette som en problematisk måde at løse et eksisterende problem med støj fra kunstgræsbaner.*

Kommunens vurdering af, om der foreligger væsentlige støjgener, skal herefter alene bero på et forvaltningsretligt skøn. Det skaber efter min vurdering en usikker situation for både kommune, borger og idrætsforening, hvor ingen parterne reelt ved, hvad der gælder for hver af dem.

¹ <https://www.dr.dk/nyheder/regionale/syd/stoej-lukker-bolddbane-i-byomraade>

<https://nyheder.tv2.dk/samfund/2025-05-08-idraetsforeninger-i-opraab-hvorfor-skal-stoej-fra-fodboldbaner-sidestilles-med-industristoej>

<https://www.tv2kosmopol.dk/herlev/nabo-til-fodboldbane-mener-at-han-bor-i-stoejhelvede-nu-bliver-kommunen-tvunget-til-at-reagere>

Manglende overblik og dokumentation

I Miljøstyrelsens egen Miljørapport over Vejledning om støj fra idrætsanlæg fremgår det, at:

- Der **ikke** findes et samlet overblik over miljøtilstanden fra støj fra idrætsanlæg i Danmark, som der f.eks. findes for trafik- og virksomhedsstøj.
- Der **ikke** findes EU-direktiver, som specifikt regulerer støjgener fra idrætsanlæg.
- Der findes **meget lidt lovgivning** fra sammenlignelige lande som kan belyse støjpåvirkninger fra kunstgræsbaner og dets påvirkning af mennesker
- Med den gamle vejledning (nr. 5 fra 1984) var grænseværdier fastsat så lavt at borgerne skulle *"være sikre på at de ikke udsættes for støj der er urimelig. De nævnte grænseværdier er sat så lavt at 85-90% af naboer til virksomheder finder at støj svarende til grænseværdierne ikke medfører ulemper af nævneværdigt omfang"*

Med baggrund i ovenstående kan vi konkludere at grundet den meget mangelfulde undersøgelse af området og manglende lovgivning herunder også i EU havde man fra Miljøstyrelsens side tidligere valgt en model for støj (Vejledning nr. 5 af 1984) for at være sikker på at man ikke udsatte borgerne for urimelig støj i forbindelse med etablering og brug af kunstgræsbaner. **Man arbejdede med andre ord ud fra et forsigtighedsprincip med det formål at beskytte borgerne mod ufrivillig støj,**

Hverken i EU, i dansk lovgivning eller i undersøgelser siden Vejledning af nr.5 af 1984 har det været undersøgt yderligere eller påvist hvad der anses for at være rimelig eller urimelig støj som kan udgøre en væsentlig gene for borgerne eller en konkret sundhedsmæssigt uforvarlig støjpåvirkning.

Det underer derfor mig, at man nu ophæver alle forhenværende støjgrænser som ellers skulle sikre borgeren (primært naboer til kunstgræsbaner) at disse ikke blev udsat for støj af nævneværdigt omfang,

Idet man tidligere har anvendt et forsigtighedsprincip jf. Vejledning nr. 5 af 1984 med det formål at sikre at 85-90% af naboer til støjkilden ikke ville få en væsentlig forøget risiko for at opleve støjgener af væsentlig betydning, er der nu med den nye vejledning den risiko at den samme gruppe borgere vil kunne opleve væsentlige støjgener.

Denne påstand er helt min egen, men hvis man ophæver den gamle vejledning på grund af pres fra idrætsforeninger m.fl. fordi det har været umuligt at holde sig indenfor de tidligere støjgrænserne, er risikoen selvsagt til stede.

Sundhedsmæssige konsekvenser af ufrivillig støj

Det er veldokumenteret, at ufrivillig støj kan have alvorlige helbredsmæssige konsekvenser. Langvarig udsættelse for støj – særligt i fritiden og om aftenen kan medføre;

- Stress,
- Søvnbesvær,
- Forhøjet blodtryk og
- Nedsat livskvalitet

Det er således beskrevet at når den ufrivillige støj forekommer i ens hjem, hvor man normalt forventer ro og behovet for restitution, opleves støjen ofte som særligt belastende.²

I udkastet til den nye vejledning fremgår det, at der ikke findes konkrete undersøgelser af sundhedsmæssige konsekvenser ved støj fra idrætsanlæg. Alligevel konkluderes det, at fordelene ved idrætsudøvelse vejer tungere end de eventuelle gener, som naboer måtte opleve, herunder også evt. helbredsmæssige gener.

Jeg undres meget over at Miljøstyrelsen indtager denne vurdering da man netop **ikke har undersøgt konsekvenserne for de mennesker**, der lever tæt på anlæggene gennem målinger af støjniveau eller gennem interview af borgeren.

- **Så hvordan kan Miljøstyrelsen indtage denne stilling?**

Siden udfærdigelsen af Vejledning nr. 5 af 1984 som grundlag for vurdering af støjen og frem til skrivende stund kan jeg ikke læse ud af hverken miljørapporten eller udkastet til vejledningen, jf. denne høring, at man har undersøgt forholdet mellem daglig støj fra idræt og dets påvirkning af de tættest beboende borgere i området.

Jeg mener derfor, at Miljøstyrelsen bør anlægge et **forsigtighedsprincip** på dette område.

Indtil der foreligger dokumenteret viden om de helbredsmæssige følger af støj fra idrætsanlæg, **bør man ikke antage, at generne er ubetydelige for de borgere som det berør**. Jeg mener at hensynet til borgernes sundhed og trivsel (som den svage part) bør indgå som et centralt element i vurderingen af, hvornår støj kan anses for væsentlig.

2

https://rucforsk.ruc.dk/ws/portalfiles/portal/63672220/Stojs_indvirkning_pa_individets_sundhed_og_livskvalitet.pdf

Her bør man særligt lægge vægt på at;

- Støjen forekommer i det tidsrum hvor man typisk har behov for restitution, samt at der er tale om en for naboerne ufrivillig støj.

Det forvaltningsretlige skøn og retssikkerhed

Ifølge udkastet skal den nye vejledning anvendes til at beskrive:

1. **Hvordan** støj fra idrætsanlæg skal vurderes.
2. **Hvornår** der **kan** foreligge væsentlige støjgener.
3. **Hvilke** overvejelser kommunen skal foretage, når der er konstateret væsentlige støjgener.

Det er min opfattelse, at ovenstående punkter kun kan anvendes meningsfuldt, hvis der findes **klare, gennemsigtige og målbare** kriterier for, hvornår støj bliver væsentlig, og hvilke hensyn der skal vægtes i sagsbehandlingen.

Når støj fra idrætsanlæg fremover skal vurderes ud fra et forvaltningsretligt skøn i stedet for konkrete grænseværdier, skaber det en usikker rets situation for både borgere (mig som borger), kommuner og idrætsforeninger. Et skøn der ifølge udkastet til vejledningen indebærer, at kommunen i hver enkelt sag selv må vurdere, hvad der er væsentligt, rimeligt og proportionalt – uden et objektivt grundlag for sammenligning.

Det er min bekymring, at hvis vurderingen af, hvad der er en “væsentlig gene”, beror på skøn uden faste kriterier, bliver det næsten umuligt at kontrollere, om afgørelsen reelt er proportional.

Det kan svække tilliden til myndigheden og føre til mistillid og konflikter mellem borgere, kommune og foreninger.

Jeg er bange for, at det medfører en betydelig risiko for, at ensartede sager afgøres forskelligt fra kommune til kommune, og at afgørelser i højere grad præges af subjektive vurderinger eller lokale interesser frem for ensartet praksis overfor de berørte borgere. Når afgørelsen ikke bygger på klare grænseværdier, bliver det desuden vanskeligt for borgeren at forstå og

efterprøve, hvordan afgørelsen er truffet, og dermed også at klage effektivt. Der vil nemt kunne opstå en oplevelse af manglende neutralitet og retfærdighed for den enkelte.

Den reelle mulighed for at klage som borger mener jeg kan blive væsentlig svækket.

Medmindre det er åbenbart urimeligt eller hviler på faktuelle fejl, kan det være umuligt som borger at vurdere, om man kan klage? eller hvad man faktisk kan klage over? Det samme gælder reelt også for den lokale idrætsforening som nu ikke længere ved om den støj der er forbundet med deres aktiviteter kan anses for rimelig eller urimelig.

Jeg mener at der er en **reel fare for, at borgernes retssikkerhed svækkes**, fordi der ikke findes et fast holdepunkt for, hvornår støj må anses for væsentlig eller uacceptabel.

Afgørelse i sager om støj vil i nogle tilfælde kunne have en alvorlig bebyrdende virkning for de omkringliggende naboer (i nogle tilfælde salg af deres hjem hvis støjen er for voldsom) Derfor kommer det forvaltningsretlige skøn jf. udkastet til vejledningen til, at **stille store krav til myndigheden i forhold til overholdelse af officialprincippet og selve afgørelsen med begrundelse og hjemmelshenvisning jf. Bekendtgørelse af Forvaltningsloven**

I alle afgørelser efter Forvaltningsloven skal sagen oplyses og belyses så tilstrækkeligt at der kan træffes en gyldig afgørelse. Jeg mener at det kan blive endog svært at bevise, at der er truffet en korrekt og gyldig afgørelse hvis hele sagen og afgørelsen beror på et uhjemlet skøn.

Jeg vil derfor opfordre Miljøstyrelsen til at overveje, **hvordan** man kan skabe et mere gennemsigtigt grundlag for kommunernes skøn f.eks. gennem nye vejledende grænseværdier eller objektive vurderingskriterier så både myndigheder og borgere får en klarere og mere retfærdig ramme at agere indenfor (se lignende artikel med baggrund i samme problematik) ³

³ <https://www.tvsyd.dk/soenderborg/stoj-fra-fodboldbane-generede-henrik-og-naboerne-nu-star-den-til-at-genabne-41195>

Afsluttende spørgsmål til Miljøstyrelsen

Med baggrund i ovenstående vil jeg gerne stille følgende spørgsmål til Miljøstyrelsen:

1. Dokumentation og beslutningsgrundlag:

Hvilket konkret fagligt og forskningsmæssigt grundlag har Miljøstyrelsen for at ophæve de tidligere støjgrænser for idrætsanlæg, når der fortsat ikke findes et samlet overblik, herunder undersøgelser over støjens omfang og helbredsmæssige konsekvenser?

2. Sundhed og forsigtighedsprincip:

Hvordan har Miljøstyrelsen taget højde for de dokumenterede sundhedsmæssige konsekvenser af ufrivillig støj?

På hvilket grundlag konkluderes det, at fordelene ved idrætsudøvelse generelt vejer tungere end naboernes ret til et roligt og sundt lydmiljø i eget hjem?

3. Retssikkerhed og forvaltningsretligt skøn:

Hvordan vil Miljøstyrelsen sikre, at kommunernes vurdering og skøn af væsentlige støjgener sker på et gennemsigtigt og ensartet grundlag, så borgernes retssikkerhed ikke svækkes?

Hvordan vil Miljøstyrelsen sikre, at propædæutivt princippet reelt er til stede når der ikke findes et reelt forsknings- eller lovgivningsmæssigt grundlag til at understøtte afgørelserne?

4. Behov for objektive kriterier:

Vil Miljøstyrelsen overveje at fastsætte vejledende grænseværdier eller udvikle objektive kriterier for støj fra idrætsanlæg, så både kommuner, borgere og foreninger får en klarere og mere retfærdig ramme at agere indenfor?

5. Retsstilling i forbindelse med sagsbehandling:

Hvordan skal aktiviteterne på kunstgræsbaner reguleres i den periode, hvor der verserer en sag om væsentlige støjgener?

Jeg håber at Miljøstyrelsen vil inddrage mit perspektiv og hensynet til borgernes sundhed og retssikkerhed i det videre arbejde med vejledningen.

Med venlig hilsen
Henny Meyer Refsgaard

Brevdato	19-11-2025
Afsender	Linda Borch (lindaborch@live.dk)
Modtagere	Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Akttitel	Journalnummer MST-2025-15893
Identifikationsnummer	13828861
Versionsnummer	1
Ansvarlig	Jens Schultz Thers
Vedlagte dokumenter	Journalnummer MST-2025-15893 2025-11-19 Links Bilag A EN-European Journal of Public Health , bind 28, nummer 6, december 2018-Nabo- og trafikstøjgener_ en landsdækkende undersøgelse af associeret mental sundhed og opfattet stress _ European Journal of Public Health _ Oxford Academic.pdf Bilag A1 MetteSorensenStøj Bilag B-2023-04-13 Kr. Dagblad -Støj påvirker mange menneskers liv__Når du først lægger mærke til støjen, bliver du meget bevidst om, hvor generende den er__ Kristeligt Dagblad Bilag C-2025-05-08-Kan støj give stress_ – ÅBN Bilag D-2001-Arbejdsrapport fra Miljøstyrelsen nr. 1, 2001 Impulsstøj Objektiv målemetode for impulsers tydelighed og for tildeling af impulstillæg Bilag E-2018-Ugens tal, uge 23, 2018 Bilag F 2025-11-19-Kommentarer Miljørapport over vejledning om støj fra idrætsanlæg Bilag G 2025-11-19-kommentering af nogle formuleringer i udkast til vejl. støjgrænser fra idrætsanlæg. Bilag H 2025-11-19-Klageliste til Herlev Kommune 2025-11-19-Høringssvar MST-2925-15893-LB_MLC
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	21. nov 2025

Til: Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Cc: Jens Schultz Thers (jesha@mst.dk)
Fra: Linda Borch (lindaborch@live.dk)
Titel: Journalnummer MST-2025-15893
Sendt: 19-11-2025 10:42

Bilag: 2025-11-19 Links.pdf; Bilag A EN-European Journal of Public Health , bind 28, nummer 6, december 2018-Nabo- og trafikstøjgener_ en landsdækkende undersøgelse af associeret mental sundhed og opfattet stress _ European Journal of Public Health _ Oxford Academic.pdf.pdf; Bilag A1 MetteSorensenStøj.pdf; Bilag B-2023-04-13 Kr. Dagblad -Støj påvirker mange menneskers liv _ Når du først lægger mærke til støjen, bliver du meget bevidst om, hvor generende den er _ Kristeligt Dagblad.pdf; Bilag C-2025-05-08-Kan støj give stress _ ÅBN.pdf; Bilag D-2001-Arbejdsrapport fra Miljøstyrelsen nr. 1, 2001 Impulsstøj Objektiv målemetode for impulsers tydelighed og for tildeling af impulstillæg.pdf; Bilag E-2018-Ugens tal, uge 23, 2018.pdf; Bilag F 2025-11-19-Kommentarer Miljørapport over vejledning om støj fra idrætsanlæg.pdf; Bilag G 2025-11-19-kommentering af nogle formuleringer i udkast til vejl. støjgrænser fra idrætsanlæg..pdf; Bilag H 2025-11-19-Klageliste til Herlev Kommune.pdf; 2025-11-19-Høringssvar MST-2925-15893-LB_MLC.pdf;

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.

Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

(Også vedlagt i bilag)

Vi er, som naboer til kunstgræsbaner i Herlev, meget foruroliget over den hurtige udmelding med udkast vejledning fra Miljøstyrelsen ang. støj fra idrætsanlæg.

Vi oplever det som om demokratiet er forsvundet – udkastet til vejledningen er ensidigt - naboerne til idrætsanlæg, er på trods af vores tidligere beskrivelse til Miljøministeren, slet ikke blevet inddraget i sagen.

I begge udkast er det skøn og vurdering - intet konkret - der skal ligge til grund for kommunens handling.

Miljøministeriet/Miljøstyrelsen, som øverste myndighed fralægger sig ansvaret og kommunerne står uden klare retningslinier.

Det oplever vi som en betydelig forringelse ift. både de ønsker, der er fra kommunerne om konkrete retningslinier og samtidig vil vi borgerne efterlades uden retslige klagemuligheder.

Som eksempel har vi i vedlagte bilag F og G fremhævet nogle af svaghederne i udkastene.

Der er ikke foretaget kvalificeret undersøgelser af støj og gener fra idrætsanlæg på trods af, at Miljøministeriet er bekendt med sager fra Miljø- og Fødevareklagenævnet, hvor borgere har fået medhold i deres klager mod kommunen.

Bliver man dagligt udsat for høj støj giver helbreds-mæssige påvirkninger, som bl.a. giver forringet livskvalitet, stress, hjerte-kar-sygdomme og søvnproblemer. Som dokumentation er vedlagt flere undersøgelser i bilag A1-E (liste med links vedlagt).

Livskvalitet og trivsel er vigtig for alle mennesker – bl.a. at kunne nyde naturen og dens lyde samt at kunne være indendørs med lukkede døre uden at blive forstyrret af høj råben - men i denne sag er disse livsværdier virkelig udfordret.

Vi er belastet af støj 24/7 365 dage om året, som giver os meget begrænset mulighed for at opholde os i vores haver, da påvirkningen af støjen i den grad belaster os. Jeg (Linda) har i flere år prøvet at komme ud af min stress-sygdom, men det er svært, når ikke har fred noget sted i og omkring vores bolig.

Og i vores tilfælde er der i sommerperioden ofte støj på boldbanen efter alm. sengetid – se bilag F vores kommentar til **10.1 Befolkningen og menneskers sundhed** - og bilag H.

Det er stadig vores ønske, at vi naboer til idrætsanlæg bliver inddraget i debatten - bliver hørt og respekteret, så der kan findes en løsning, som tilgodeser alle involverede.

Afslutningsvis vil vi lige nævne, at vi som mange andre mener, at det skal være plads til udøvelse af idrætsaktiviteter, men det skal også være muligt at bo, der hvor man bor. Alle parter skal respekteres.

Linda Borch & Michael Lønnberg Christensen
Nøkkedalen 17
2730 Herlev

Mail: lindaborch@live.dk loennberg@gmail.com

Bilag:

2025-11-19-Høringssvar MST-2925-15893-LB_MLC

Bilag A1 MetteSorensenStøj

Bilag A EN-European Journal of Public Health , bind 28, nummer 6, december 2018-Nabo- og trafikstøjgener_ en landsdækkende undersøgelse af associeret mental sundhed og opfattet stress _ European Journal of Public Health _ Oxford Academic

Bilag B-2023-04-13 Kr. Dagblad -Støj påvirker mange menneskers liv__ Når du først lægger mærke til støjen, bliver du meget bevidst om, hvor generende den er__ Kristeligt Dagblad

Bilag C-2025-05-08-Kan støj give stress_ – ÅBN

Bilag D-2001-Arbejdsrapport fra Miljøstyrelsen nr. 1, 2001 Impulsstøj Objektiv målemetode for impulsers tydelighed og for tildeling af impulstillæg

Bilag E-2018-Ugens tal, uge 23, 2018

Bilag F 2025-11-19-Kommentarer Miljørappport over vejledning om støj fra idrætsanlæg

Bilag G 2025-11-19-kommentering af nogle formuleringer i udkast til vejl. støjgrænser fra idrætsanlæg.

Bilag H 2025-11-19-Klageliste til Herlev Kommune

2025-11-19 Links

Links til støj artikler og forskning

6. december 2018(A) engelsk artikel

Nabo- og trafikstøjgener: en landsdækkende undersøgelse af associeret mental sundhed og opfattet stress

<https://academic.oup.com/eurpub/article/28/6/1050/5009407?login=false>

13. april 2023 – Støj påvirker mange menneskers liv. (B)

<https://www.kristeligt-dagblad.dk/liv-og-sjael/lyde-paavirker-menneskers-liv-og-det-gaar-op-flere-og-flere>

8. maj 2025 – Kan støj give stress? (C)

https://aabn.io/blogs/viden-om-indeklima/kan-stoj-give-stress?_pos=1&_sid=791efe28d&_ss=r

2001 Objektiv målemetode for impulsers tydelighed og for tildeling af impulstillæg (D)

Arbejdsrapport fra Miljøstyrelsen nr. 1, 2001

<https://www2.mst.dk/udgiv/publikationer/2001/87-7944-375-3/html/helepubl.htm#14.%20Bilag:%20Betragtninger%20om%20st%C3%B8j%20og%20impulser>

Uge 23 2018 – Støj fra naboer og trafik (E)

https://www.sdu.dk/da/sif/ugens_tal/23_2018

Neighbour and traffic noise annoyance: a nationwide study of associated mental health and perceived stress

Heidi A.R. Jensen¹, Birgit Rasmussen², Ola Ekholm¹

¹ National Institute of Public Health, University of Southern Denmark, Copenhagen, Denmark

² Danish Building Research Institute, Aalborg University Copenhagen, Copenhagen, Denmark

Correspondence: Heidi A.R. Jensen, National Institute of Public Health, University of Southern Denmark, Studiestræde 6, 1455 Copenhagen, Denmark, Tel: +45 6550 7777, e-mail: harj@niph.dk

Background: Noise exposure is a well-known risk factor for multiple adverse health effects. Annoyance is the most prevalent response to environmental noise and may result in negative emotional responses, including poor mental health and high levels of perceived stress. The aim of this study was to investigate the association between neighbour and traffic noise annoyance, and mental health and perceived stress. **Methods:** Data were derived from the Danish Health and Morbidity surveys in 2010 and 2013. The study was based on a random sample of the adult population in Denmark living in multistorey housing ($n = 7090$). Information on neighbour and traffic noise annoyance during the past 2 weeks, and mental health and perceived stress, using Short Form-12 and Perceived Stress Scale instruments, respectively, was obtained by means of self-administered questionnaires. Multiple logistic regression models were used to examine the associations between noise annoyance and poor mental health, and high perceived stress levels, respectively. **Results:** Those who reported being very annoyed by neighbour noise had 2.34 [95% confidence interval (CI): 1.83–2.99] times higher odds of having poor mental health and 2.78 (95% CI: 2.25–3.43) times higher odds to experience a high level of perceived stress than individuals not annoyed by noise from neighbours. Similar associations were observed with traffic noise annoyance. **Conclusion:** The results from this study indicate that there is a strong relationship between noise annoyance and poor mental health and high levels of perceived stress among individuals living in multistorey housing in Denmark. Future studies are needed to determine the direction of causality.

Introduction

It is well-known that exposure to environmental stressors may have adverse effects on health.^{1,2} Among such stressors, studies have found persistent or high levels of environmental noise, such as traffic noise, to negatively affect, e.g. sleep quality and cardiovascular health.^{1–7}

Noise annoyance, which can be seen as a negative emotional and attitudinal reaction to noise,⁸ is the most prevalent and immediate response in a population exposed to environmental noise and exposure may interfere with daily activities, feelings, thoughts, rest or sleep and may be accompanied by negative emotional responses such as irritability, distress, exhaustion and other stress-related symptoms.⁹ Susceptibility or resistance to stressor-induced health effects depends on a complex interaction between stressor and coping strategies developed through previous experiences, psychological, biological and social factors as well as competing stressors and personality type.¹⁰ Noise sensitivity is suggested to be one of the most important non-acoustic modifiers of the relationship between noise and subjective perception and reaction.^{5,11} Thus, although people tend to gradually adapt to noise exposure, the degree of habituation differs substantially between individuals, i.e. according to their noise sensitivity.^{12,13} Habituation is, however, rarely complete and after prolonged exposure adverse health effects may develop.⁹

Exposure to noise may affect health and well-being by activation of ‘direct’ and ‘indirect’ pathways of stress reactions, sleep-stage changes and other biological and biophysical effects.⁵ This may in turn negatively affect various health risk factors such as blood pressure, potentially causing a relatively small proportion of the population to develop clinical symptoms of e.g. insomnia or cardiovascular disease. As a consequence, mortality risk is increased among individuals with such clinical presentations.

According to the World Health Organization, it is estimated that disability-adjusted life-years (DALYs) (i.e. the number of years lost because of disability or death, a measure that combines both morbidity and mortality) from environmental traffic noise are 61 000 years for ischaemic heart disease and 903 000 years for sleep disturbance in the European Union member states and other Western European countries.¹ Moreover, an additional 654 000 DALYs are lost from environmental traffic noise annoyance, thereby constituting the main burden of environmental noise along with sleep disturbances.¹

Most studies investigating the impact of environmental noise on health outcomes use road traffic or aircraft noise as the environmental noise exposure, which can be objectively quantified by physical parameters.¹⁴ However, other sources of noise exist, e.g. various neighbour noises that are more complex and generally not quantifiable.¹⁵ Individual and subjective perceptions of noise are often assessed by means of survey questions targeting noise annoyance, and there are reasons to suspect that neighbour noise annoyance affects health,¹⁵ e.g. because of its largely unpredictable nature and typically with a very high informational content, which may lead to conflict between neighbours.

Although convincing evidence exists that exposure to environmental noise affects physical health,^{1–6} only few studies have assessed the impact of noise annoyance on mental health indicators, including stress. These studies consistently suggest mental health to be negatively associated with noise annoyance.^{9,15,16} Interestingly, Hammersen et al.¹⁶ found mental health to be more negatively affected by neighbour noise than by both traffic and aircraft noise, i.e. that neighbour noise induced more annoyance than other sources of environmental noise. This finding suggests that despite neighbour noise probably resulting in exposure to lower noise levels,¹⁷ this source of noise annoyance may exceed those from road traffic and aircrafts in terms of adverse effects on mental health.

Mental health has become an area of increasing focus in public health research. However, the association between noise annoyance and mental health is still understudied. Thus, the aim of this study was to examine the association between neighbour and traffic noise annoyance and mental health and perceived stress, respectively, in the general adult population living in multistorey housing in Denmark.

Methods

Data were derived from the Danish Health and Morbidity surveys in 2010 and 2013 (the national subsamples in the Danish National Health surveys).^{18,19} The major aim of the surveys is to describe the status and trends in health and morbidity in the adult Danish population and the factors that influence health status. In 2010, a nationally representative random sample of 25 000 Danish adults (16 years or older) was drawn from the Danish Civil Registration System.²⁰ This register includes individual information on e.g. the unique personal identification number, name, sex, date of birth, marital status and address. A random subsample of 5517 individuals of the 25 000 invited to the survey in 2010 (and still alive and resident in Denmark) was re-invited to the survey in 2013. Thus, the survey in 2013 consisted of both randomly selected individuals from the sample in 2010 and a new nationally representative random sample of adult Danes. The total sample size in 2013 was also 25 000 individuals.

The invited individuals were sent a postal questionnaire and a letter of introduction, which briefly described the purpose and content of the survey. Individuals could choose either to complete the enclosed paper questionnaire or an identical web questionnaire. Thanks to the unique personal identification number, linkage at an individual level between survey data and administrative registers is possible in Denmark. Thus, information on type of housing (e.g. one-family houses, multistorey housing) was obtained from the Building and Housing Register.²¹

In all, 15 165 individuals completed the questionnaire in 2010 (response proportion: 61%) and 14 265 individuals in 2013 (57%). Individuals who participated in both surveys were omitted from the latter sample ($n = 2593$). Hence, the pooled sample consisted of 26 837 individuals, out of which 7090 individuals lived in multistorey houses. This proportion is somewhat lower than in the entire Danish population (~34% of the adult population live in multistorey houses).²² How the study population was derived is also described in a flow-chart in Supplementary figure S1.

Noise annoyance was assessed by asking the respondent whether they had been annoyed by noise from traffic or noise from neighbours, respectively, in their home during the past 2 weeks. The possible response categories were 'yes, very annoyed', 'yes, slightly annoyed' and 'no'. The two measures were also combined into a single measure (i.e. annoyed by noise from traffic and/or neighbours).

Poor mental health was assessed by using the Mental Component Summary (MCS) scores from Short Form-12 (SF-12 version 2).²³ SF-12 is a health survey with 12 questions designed to assess mental (and physical health). All questions use a reference period of 4 weeks. Lower scores on the MCS indicate worse mental health status. As no Danish norm data exist for the MCS summary score, the summary score was normed to the US population to ensure comparability across countries and studies. The 10th percentile in the pooled dataset (which is equivalent to a score of 32.78) was used as cut-off point to define poor mental health. The Perceived Stress Scale (PSS) was used to measure the perception of stress over the last 4 weeks.²⁴ The scale consists of 10 questions graded on a five-point Likert scale. A sum stress score was computed, with higher scores indicating greater stress. The scale has a possible total of 40 points and high perceived stress was defined as a PSS score at or above the 80th percentile in the pooled dataset (this threshold corresponds to a

score of 20 or higher). Several previous studies have used these cut-off points (see e.g.²⁵).

The variables used as possible confounding factors were sex, age, education, marital status, degree of urbanisation and the Physical Component Summary (PCS) score from SF-12. Information on sex, age and marital status were obtained from the Danish Civil Registration System. Information on the highest completed level of education was based on self-reported information and categorised as: 'basic school', 'upper secondary or vocational education', 'higher education' or 'other or in school'. Eurostat's classification of urban and rural areas was used to divide the Danish municipalities into three types of areas: densely populated areas, intermediate populated areas and sparsely populated areas.²⁶

Statistical methods

Sex- and age-adjusted mean (MCS and PSS) scores with 95% confidence intervals (CIs) were calculated using the direct standardisation method. The adult population of Denmark in 2010 was chosen as the standard population. Multiple logistic regression models were used to examine the associations between noise annoyance and poor mental health and high perceived stress levels, respectively. The results are presented as odds ratios (ORs) with 95% CIs. The ORs are adjusted for sex, age, education, marital status and degree of urbanisation. Moreover, a dummy variable for survey year was included in all models. No statistically significant interactions between neither sex nor age, respectively, and noise annoyance in relation to the two outcome measures were observed. However, the analyses revealed a significant interaction between the highest completed level of education and traffic noise annoyance with regard to both poor mental health and high perceived stress levels. Calibration weighting was applied to reduce the possible impact of non-response bias on the estimates.²⁷ The weights were computed by Statistics Denmark based on information such as sex, age, highest completed level of education, income, employment status, marital status, country of origin, healthcare utilisation and research protection for all individuals who were invited. Statistical analyses were performed using SAS version 9.4.

Results

The characteristics of the study population are displayed in table 1. In all, 2.7% of the respondents living in multistorey houses reported that they had been very annoyed by noise from traffic during the past 2 weeks. Furthermore, 13.9% had been slightly annoyed. The corresponding prevalence estimates for noise from neighbours were 6.7 and 26.7%, respectively. The item non-response rates were ~4% for both questions. Respondents with missing data were excluded from further analyses.

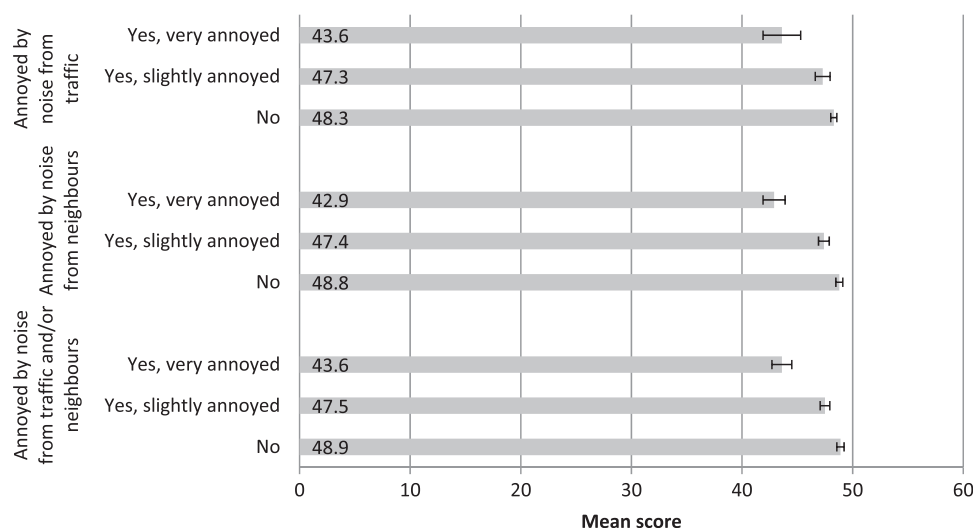
Both noise annoyance from traffic and neighbours were strongly associated with lower MCS scores (P values < 0.0001) (figure 1). Thus, individuals who had been very annoyed by noise from neighbours during the past 2 weeks reported lower (sex- and age-adjusted) scores (42.9) than individuals who had been slightly annoyed (47.4) or not at all annoyed (48.8) by noise from neighbours.

Figure 2 shows that individuals who had been very annoyed by noise from neighbours during the past 2 weeks had significantly (P values < 0.0001) higher mean levels of perceived stress (16.5) than individuals who had been slightly annoyed (13.9) or not at all annoyed (12.8) by noise from neighbours. The figure also indicated that noise annoyance from traffic was strongly associated with higher levels of perceived stress.

Table 2 shows the results of the multiple logistic regression analyses for both outcome measures. These analyses suggest that there are strong associations between noise annoyance, poor mental health and high perceived stress levels, even after adjustment for possible confounding factors (all P values < 0.0001). For example, individuals who had been very annoyed by noise from neighbours during the past

Table 1 Characteristics of the study population

	2010		2013		Pooled dataset (2010 + 2013)	
	%	No. of respondents	%	No. of respondents	%	No. of respondents
Total		3989		3101		7090
Gender						
Men	46.8	1710	49.2	1371	47.9	3081
Women	53.2	2279	50.8	1730	52.1	4009
Age						
16–24 y.	17.7	620	18.4	535	18.0	1155
25–44 y.	37.9	1336	40.5	1075	39.1	2411
45–64 y.	24.6	1092	22.8	779	23.8	1871
≥65 y.	19.8	941	18.3	712	19.1	1653
Education						
Basic school	10.1	414	6.7	220	8.6	634
Upper secondary or vocational education	28.4	1143	27.3	872	27.9	2015
Higher education	38.3	1589	38.5	1245	38.4	2834
Other or in school	19.6	700	19.4	530	19.5	1230
No information	3.7	143	8.0	234	5.6	377
Marital status						
Married	28.3	1257	27.1	931	27.8	2188
Divorced	13.4	561	13.5	429	13.5	990
Widowed	8.6	356	7.1	236	8.0	592
Never married	49.6	1815	52.4	1505	50.8	3320
Degree of urbanisation						
Densely populated area	65.6	2643	66.4	2079	65.9	4722
Intermediate	15.4	608	16.6	496	15.9	1104
Thinly populated area	19.0	738	17.1	526	18.1	1264
Annoyed by noise from traffic						
Yes, very annoyed	3.1	105	2.2	60	2.7	165
Yes, slightly annoyed	14.8	577	12.8	395	13.9	972
No	79.1	3186	79.7	2504	79.4	5690
No information	3.0	121	5.0	142	4.1	263
Annoyed by noise from neighbours						
Yes, very annoyed	7.4	276	5.7	166	6.7	442
Yes, slightly annoyed	27.4	1070	25.8	785	26.7	1855
No	62.5	2536	63.4	2016	62.9	4552
No information	2.6	107	5.0	134	3.7	241
Annoyed by noise from traffic and/or neighbours						
Yes, very annoyed	9.3	345	7.0	203	8.3	548
Yes, slightly annoyed	33.5	1306	30.4	933	32.1	2239
No	54.8	2237	58.1	1845	56.2	4082
No information	2.5	101	4.5	120	3.4	221

**Figure 1** Sex- and age-adjusted mean SF-12 mental (MCS) health summary scores and 95% CIs by noise sources and noise annoyance levels

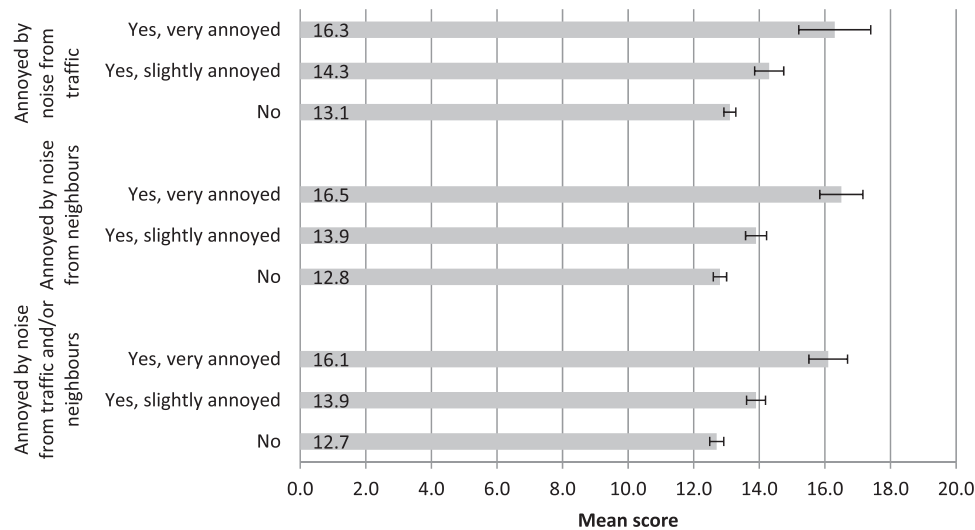


Figure 2 Sex- and age-adjusted mean PSS scores and 95% CIs by noise sources and noise annoyance levels

Table 2 Association between noise annoyance and poor mental health and high perceived stress levels, respectively

	Poor mental health					High perceived stress levels				
	%	OR ^a	95% CI	OR ^b	95% CI	%	OR ^a	95% CI	OR ^b	95% CI
Annoyed by noise from traffic				*		*			*	
Yes, very annoyed	23.7	3.12	(2.20–4.42)		3.03 (2.14–4.30)		37.2	2.59 (1.92–3.51)		2.41 (1.71–3.36)
Yes, slightly annoyed	11.5	1.23	(1.00–1.52)		1.22 (0.99–1.50)		23.4	1.34 (1.14–1.56)		1.25 (1.06–1.48)
No	9.0	1			1		18.4	1		1
Annoyed by noise from neighbours				*		*			*	
Yes, very annoyed	19.5	2.41	(1.89–3.08)		2.34 (1.83–2.99)		37.4	2.86 (2.35–3.49)		2.78 (2.25–3.43)
Yes, slightly annoyed	10.3	1.17	(0.98–1.40)		1.16 (0.97–1.38)		21.2	1.33 (1.17–1.52)		1.25 (1.08–1.44)
No	8.5	1			1		17.3	1		1
Annoyed by noise from traffic and/or neighbours				*		*			*	
Yes, very annoyed	18.9	2.42	(1.92–3.05)		2.35 (1.86–2.97)		35.2	2.64 (2.19–3.17)		2.54 (2.08–3.10)
Yes, slightly annoyed	10.0	1.16	(0.98–1.38)		1.15 (0.96–1.36)		20.5	1.28 (1.13–1.46)		1.20 (1.05–1.38)
No	8.3	1			1		17.0	1		1

Percentages and adjusted odds ratios (OR).

a: Model 1: adjusted for sex, age, education, marital status, degree of urbanisation and survey year.

b: Model 2: adjusted for variables in model 1 + SF-12 physical component score.

*: *P* value < 0.0001.

2 weeks had 2.34 (95% CI: 1.83–2.99) times higher odds of having poor mental health and 2.78 (95% CI: 2.25–3.43) times higher odds of high perceived stress levels than individuals who had not been annoyed by noise from neighbours. However, no significant differences were observed among individuals with a higher education (data not shown).

Discussion

In this study, we investigated the association between neighbour and traffic noise annoyance and mental health and perceived stress in a nationwide sample of adult Danes living in multistorey housing. The results indicated a clear tendency towards a dose–response relationship between noise annoyance and mental health and stress, with people who reported a higher annoyance being more likely to have a poor mental health and experience high levels of stress. However, the associations between traffic noise annoyance and poor mental health and high perceived stress levels, respectively, were not observed in individuals with a higher education. The precise nature of these associations needs to be more carefully examined in future research but may e.g. be related to better housing conditions among individuals with a higher education.

Our results are in line with the results in other studies that have examined the association between noise annoyance and mental health, all indicating an adverse impact on mental health. Whereas the majority of these studies have examined the association between traffic noise annoyance and mental health, e.g.^{16,28–30} less studies have considered the relationship to neighbour noise annoyance, e.g.¹⁶

For example, based on data from the German Health Update Study (GEDA) 2012, Hammersen et al.¹⁶ found individuals highly annoyed by neighbour noise and road traffic noise to be at higher risk of reporting impaired mental health, assessed by a mental health five-item subscale of the SF-36 Short-Form Health Survey. No association was found with air traffic noise annoyance. Direct comparisons with the results from this study is somewhat compromised by analyses stratified by sex by Hammersen et al.¹⁶ However, both studies exhibited similar patterns regarding the association between noise annoyance and poor mental health.

In a study from New Zealand from 2016 using postal survey data, in which the WHO short-form quality of life form (WHOQOL BREF) was included to assess quality of life in four different domains, Shepard et al.²⁸ found traffic noise annoyance to be inversely associated with psychological well-being. Oiamo et al.²⁹

investigated the association between noise annoyance and mental health in a cross-sectional study from Canada. The SF-12 was used to assess mental health, and by using a structural equation model, traffic noise annoyance was found to negatively affect the mental composite score. Similarly, in a Swiss cohort study from 2010, Dratva et al.³⁰ found individuals highly annoyed by road traffic noise to report a significantly lower mean SF-36 mental health score as compared with those not annoyed.

This study revealed a clear association between noise annoyance and perceived stress. According to Munzel et al.,⁶ chronic stress caused by annoyance may trigger the development of cardiovascular disease, indicating a serious impact of stress on health. To our knowledge, this study is the first to investigate the association between traffic or neighbour noise annoyance and perceived stress. Thus, direct comparisons to other studies are not possible.

Applying a more specific definition on mental health, Beutel et al.⁹ found both moderate and extreme overall noise annoyance to increase the risk of depression and anxiety compared with no annoyance in a German population-based cross-sectional study from 2016. However, the analyses were not stratified by noise source, which compromises direct comparisons with our results along with the use of different indicators of mental health. Lastly, within the context of the WHO-LARES survey carried out in eight European cities from 2002 to 2003, Niemann et al.¹⁷ found adults who indicated chronically severe annoyance by neighbourhood noise to be at increased risk of depression.

There are some potential limitations of this study. Due to the cross-sectional design of this study, we did not have the possibility to confirm causality, i.e. to determine whether environmental noise annoyance increases the risk of developing poor mental health and stress, or if individuals with poor mental health or a high level of stress are more vulnerable to noise, resulting in high levels of environmental noise annoyance. Furthermore, the proportion of individuals living in multistorey houses was somewhat lower in the study population than in the entire Danish population. Possible explanations for this discrepancy are (i) a lower response rate among individuals living in multistorey houses than among individuals living elsewhere and (ii) a higher proportion of individuals living in multistorey housing have sought research protection (i.e. individuals who have informed the authorities that they did not want to be contacted for research purposes). However, this discrepancy should not alter neither the results nor the conclusion of this study.

Assuming that exposure to noise increases the risk of poor mental health and perceived stress and not the opposite, potential biological explanations have been proposed for this direction of causality. These mechanisms include an activation of the hypothalamus–pituitary–adrenal axis and a subsequent release of cortisol,^{31,32} the latter of which is considered a reliable biomarker of physiological stress in humans.³³ According to Miller et al.,³⁴ cortisol significantly impacts mood and cognitive processing, thereby indicating a relationship with mental health.³⁵ Biological stress mechanisms related to noise exposure, e.g. measured by saliva cortisol levels, have not yet been examined in relation to neighbour noise but only for occupational noise and traffic noise.^{31,36,37} It is, however, reasonable to assume that these mechanisms are also adequate and valid to explain the relationship between neighbour noise annoyance and mental health and stress.

On the other hand, it is also possible that individuals with poor mental health or those experiencing stress are more easily annoyed by traffic and neighbour noise. Noise sensitivity has been found to increase noise annoyance independently of noise exposure.³⁸ According to Job,³⁹ noise sensitivity can be defined as ‘the internal states of an individual, which increase their degree of reactivity to noise in general’ and is affected by e.g. physiological, psychological and social factors. Thus, when individuals with poor mental health or stress are exposed to noise, it is plausible to assume that other underlying stressors may interact synergistically with noise, thereby resulting in an increased noise annoyance.⁴⁰

A major strength of this study is that the analyses are restricted to individuals living in multistorey housing. Given that these people live rather close to each other, one must assume that the demonstrated associations between neighbour noise annoyance and both mental health and perceived stress are not blurred by a large variation in the type of housing. In the study by Hammersen et al.,¹⁶ such variation is incorporated into the data. Although this does not compromise the validity of their results, the associations between neighbour noise annoyance and mental health and perceived stress may be underestimated among individuals living in multistorey housing. Another strength of this study is the use of a nationally representative sample, enabling us to draw conclusions relevant to the entire general population. A limitation of this study is related to different reference periods for the predictor (noise annoyance) and the outcome (mental health and perceived stress). Questions on the former included a reference period of 2 weeks, but a reference period of 4 weeks for the latter, which implies that the results should be interpreted with some caution. Moreover, a general limitation of only using self-reported measures is that the demonstrated associations rely on only the recall and assessment of the respondent and thus do not include objective measures. Another possible limitation is that we did not assess noise annoyance by an international standardised question such as ISO/TS 15666:2003 and, hence, switching to a new question in our health surveys would result in a break in our time series.

In conclusion, the results from this study indicate that there is a strong relationship between noise annoyance and poor mental health and high levels of perceived stress among individuals living in multistorey housing in Denmark. This study highlights the importance of focusing on environmental noise annoyance in relation to public health in general and more specifically in relation to mental health matters. Future studies are, however, needed to determine the direction of causality.

Supplementary data

Supplementary data are available at *EURPUB* online.

Funding

This article, including the linking of survey data to administrative registers, was funded by Realdania (grant number: PRJ-2016-00147), the Danish National Building Fund and Aase and Ejnar Danielsen's Fund (grant number: 30-000065).

Conflicts of interest: None declared.

Key points

- Neighbour and traffic noise annoyance are associated with an increased odds of reporting poor mental health and high levels of perceived stress.
- Future studies should aim at exploring the direction of causality.
- Public health policies should take into account the potential impact of noise annoyance on mental health e.g. by focusing on providing information to the public on noise levels in multistorey housing and by improving sound proofing in multistorey housing.

References

- 1 World Health Organization. *Burden of Disease from Environmental Noise. Quantification of Healthy Life Years Lost in Europe*. Copenhagen, Denmark: WHO, 2011.

- 2 European Environment Agency. Noise in Europe 2014. EEA Report No. 10/2014. Copenhagen, 2014.
- 3 Munzel T, Sorensen M, Gori T, et al. Environmental stressors and cardio-metabolic disease: part II-mechanistic insights. *Eur Heart J* 2017;38:557–64.
- 4 Babisch W. Cardiovascular effects of noise. *Noise Health* 2011;13:201–4.
- 5 van Kempen E, Babisch W. The quantitative relationship between road traffic noise and hypertension: a meta-analysis. *J Hypertens* 2012;30:1075–86.
- 6 Munzel T, Gori T, Babisch W, Basner M. Cardiovascular effects of environmental noise exposure. *Eur Heart J* 2014;35:829–36.
- 7 Cai Y, Hansell AL, Blangiardo M, et al. Long-term exposure to road traffic noise, ambient air pollution, and cardiovascular risk factors in the HUNT and lifelines cohorts. *Eur Heart J* 2017;38:2290–6.
- 8 Okokon EO, Turunen AW, Ung-Lanki S, et al. Road-traffic noise: annoyance, risk perception, and noise sensitivity in the Finnish adult population. *Int J Env Res Pub Health* 2015;12:5712–34.
- 9 Beutel ME, Junger C, Klein EM, et al. Noise annoyance is associated with depression and anxiety in the general population - the contribution of aircraft noise. *PLoS One* 2016;11:e0155357.
- 10 Michaud DS, Feder K, Keith SE, et al. Self-reported and measured stress related responses associated with exposure to wind turbine noise. *J Acoust Soc Am* 2016;139:1467–79.
- 11 Sung JH, Lee J, Jeong KS, et al. Influence of transportation noise and noise sensitivity on annoyance: a cross-sectional study in South Korea. *Int J Env Res Pub Health* 2017;14:322.
- 12 van Kamp I, Davies H, editors. Environmental noise and mental health: five year review and future directions. 9th International Congress on Noise as a Public Health Problem (ICBEN). Foxwoods, CT, 2008.
- 13 Basner M, Babisch W, Davis A, et al. Auditory and non-auditory effects of noise on health. *Lancet* 2014;383:1325–32.
- 14 European Parliament. Directive 2002/49/EC of the European Parliament and of the Council of 25th June 2002 relating to the assessment and management of environmental noise: Official Journal of the European Communities, L189, 2002. Available at: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32002L0049&from=EN> (7 October 2017, date last accessed).
- 15 Maschke C, Niemann H. Health effects of annoyance induced by neighbour noise. *Noise Control Eng J* 2007;55:348–56.
- 16 Hammersen F, Niemann H, Hoebe J. Environmental noise annoyance and mental health in adults: findings from the cross-sectional German Health Update (GEDA) Study 2012. *Int J Env Res Pub Health* 2016;13:954.
- 17 Niemann H, Bonnefoy X, Braubach M, et al. Noise-induced annoyance and morbidity results from the pan-European LARES study. *Noise Health* 2006;8:63–79.
- 18 Christensen AI, Ekholm O, Glümer C, et al. The Danish National Health Survey 2010. Study design and respondent characteristics. *Scand J Public Health* 2012;40:391–7.
- 19 Ekholm O, Christensen AI, Davidsen M, Juel K. *Materiale og metode. Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2013* [Material and Methods. The Danish Health and Morbidity Survey 2013]. Copenhagen, Denmark: National Institute of Public Health, University of Southern Denmark, 2015.
- 20 Pedersen CB. The Danish civil registration system. *Scand J Public Health* 2011;39:22–5.
- 21 Christensen G. The building and housing register. *Scand J Public Health* 2011;39:106–8.
- 22 Statistics Denmark. Living conditions. Housing. 2017. Available at: <http://dst.dk/en/Statistik/emner/levevilkår> (6 September 2017, date last accessed).
- 23 Ware JE, Kosinski M, Keller SD. A 12-item short-form health survey - construction of scales and preliminary tests of reliability and validity. *Med Care* 1996;34:220–33.
- 24 Cohen S, Kamarck T, Mermelstein R. A global measure of perceived stress. *J Health Soc Behav* 1983;24:385–96.
- 25 Nielsen L, Curtis T, Kristensen TS, Nielsen NR. What characterizes persons with high levels of perceived stress in Denmark? A national representative study. *Scand J Public Health* 2008;36:369–79.
- 26 Eurostat. Urban-rural typology. Eurostat. Statistics explained. 2017. Available at: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Urban-rural_typology (17 August 2017, date last accessed).
- 27 Särndal C-E, Lundström S. *Estimation in Surveys with Non-Response*. New York: Wiley, 2005.
- 28 Shepherd D, Dirks K, Welch D, et al. The covariance between air pollution annoyance and noise annoyance, and its relationship with health-related quality of life. *Int J Env Res Pub Health* 2016;13:792.
- 29 Oiamo TH, Luginaah IN, Baxter J. Cumulative effects of noise and odour annoyances on environmental and health related quality of life. *Soc Sci Med* 2015;146:191–203.
- 30 Dratva J, Zemp E, Dietrich DF, et al. Impact of road traffic noise annoyance on health-related quality of life: results from a population-based study. *Qual Life Res* 2010;19:37–46.
- 31 Lefevre M, Carlier MC, Champelovier P, et al. Effects of aircraft noise exposure on saliva cortisol near airports in France. *Occup Environ Med* 2017;74:612–8.
- 32 Babisch W. Stress hormones in the research on cardiovascular effects of noise. *Noise Health* 2003;5:1–11.
- 33 Marques AH, Silverman MN, Sternberg EM. Evaluation of stress systems by applying noninvasive methodologies: measurements of neuroimmune biomarkers in the sweat, heart rate variability and salivary cortisol. *Neuroimmunomodulation* 2010;17:205–8.
- 34 Miller WL, Tyrell JB. The adrenal cortex. In: Fetiç P, Baxter JD, Frohman LA, editors. *Endocrinology and Metabolism*. New York: McGraw Hill Inc, 1995: 555–771.
- 35 Bao AM, Meynen G, Swaab DF. The stress system in depression and neurodegeneration: focus on the human hypothalamus. *Brain Res Rev* 2008;57:531–53.
- 36 Waye KP, Bengtsson J, Rylander R, et al. Low frequency noise enhances cortisol among noise sensitive subjects during work performance. *Life Sci* 2002;70:745–58.
- 37 Stokholm ZA, Hansen AM, Grynderup MB, et al. Recent and long-term occupational noise exposure and salivary cortisol level. *Psychoneuroendocrinology* 2014;39:21–32.
- 38 van Kamp I, Job RFS, Hatfield J, et al. The role of noise sensitivity in the noise-response relation: a comparison of three international airport studies. *J Acoust Soc Am* 2004;116:3471–9.
- 39 Job RFS. Noise sensitivity as a factor influencing human reaction to noise. *Noise Health* 1999;3:57–68.
- 40 Stansfeld SA, Matheson MP. Noise pollution: non-auditory effects on health. *Brit Med Bull* 2003;68:243–57.

HVAD BETYDER VEJSTØJ FOR SUNDHED?

METTE SØRENSEN

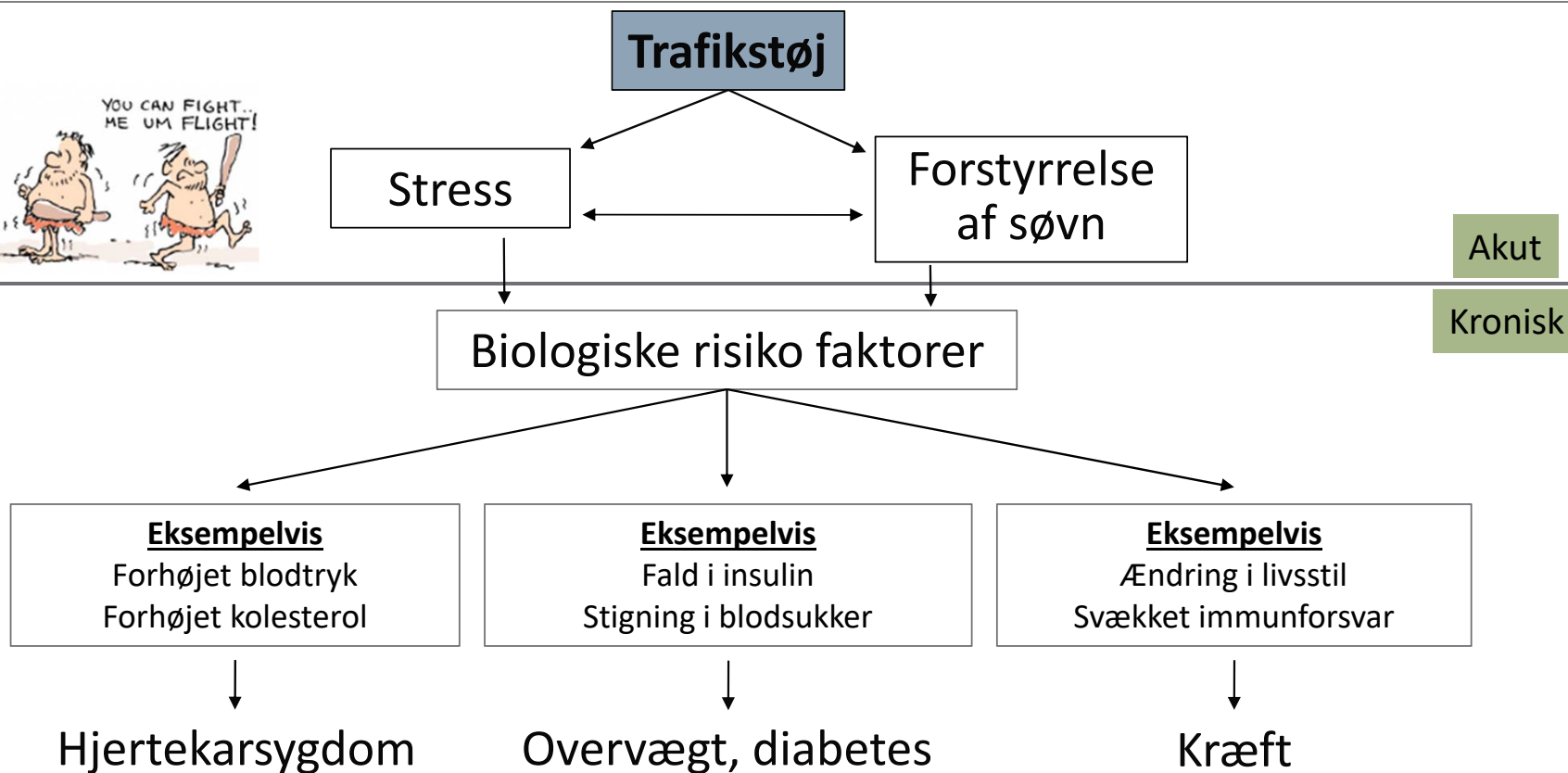
Professor

Arbejde, Miljø og Kræft, Kræftens Bekæmpelse

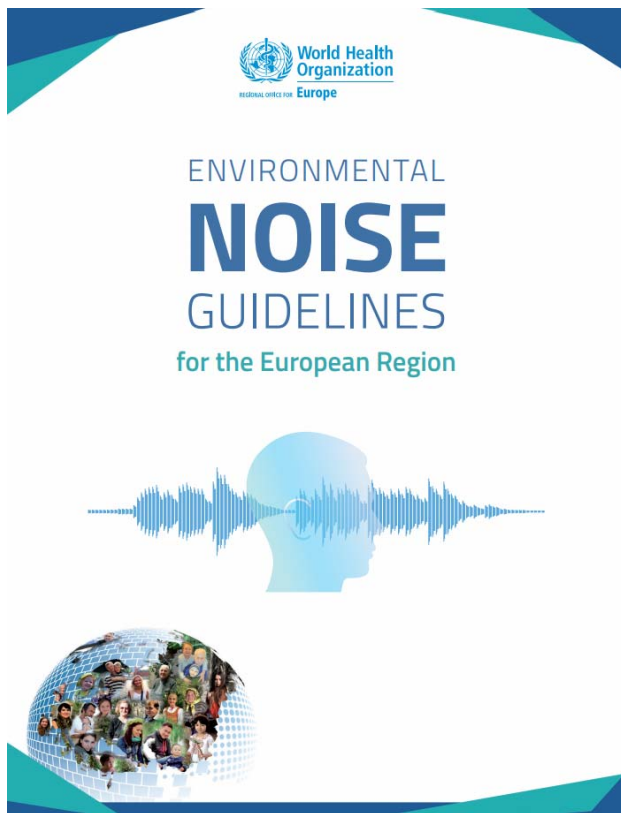
Institut for Naturvidenskab og Miljø, Roskilde Universitet



HVORFOR ER STØJ SKADELIGT?



WHO GUIDELINES I 2018



En gruppe af eksperter

Gennemgik og vurderede al tilgængelig videnskabelig forskning (2015) om trafikstøj og risiko for en række sygdomme

Blodprop i hjertet

Høj kvalitet evidens → 8% per 10 dB

Usandsynligt at yderligere forskning ændrer resultat

Slagtilfælde, diabetes, søvn

Moderat kvalitet evidens

Sandsynligt at yderligere forskning ændrer resultat

Forhøjet blodtryk, overvægt

Lav til meget lav kvalitet evidens

Meget sandsynligt at yderligere forskning ændrer resultat

HELBREDSMÆSSIGE KONSEKVENSER AF STØJ, EU

Rapport, Europæiske Miljøagentur, 2020

Vejstøj forårsager i EU hvert år

- Mindst 12 000 tilfælde af for tidlig død i Europa
- 48 000 blodprop i hjertet
- 6.5 million med kronisk forstyrrelse af søvn
- 22 million lider af kronisk høj støj-irritation

Er det toppen af isbjerget?

- Slagtilfælde, hjertesvigt, diabetes, brystkræft, demens ...



DANSK STUDIE AF VEJSTØJ OG SYGDOM

Sygdoms Register

Hospitalsregister
Receptregister
Kræftregister

Danmarks Statistik

Socioøkonomisk status
Indkomst, uddannelse mm.

Hele den danske befolkning

> 35 års
2000 – 2017
3.6 millioner



Århus Universitet

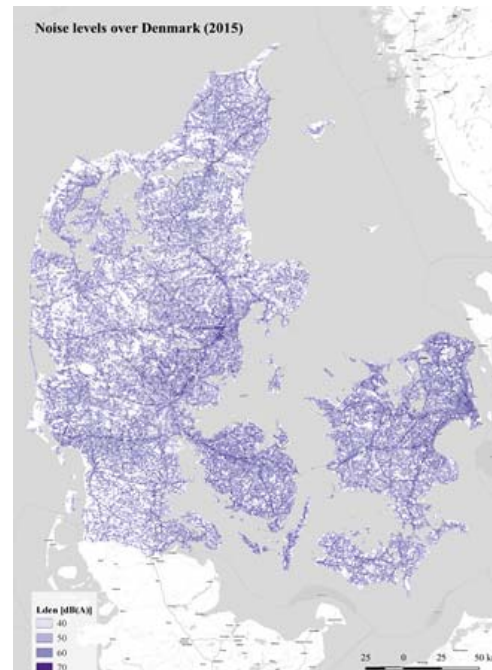
Bestemmer luftforurening
ved alle adresser

CPR registret

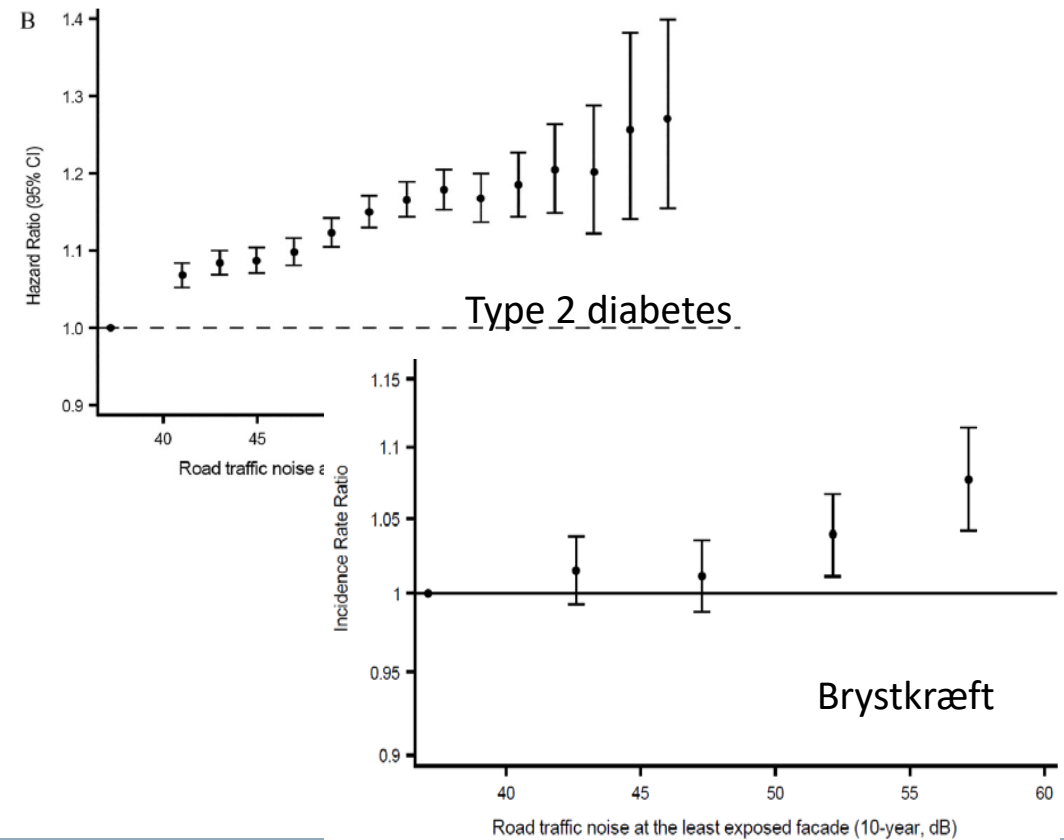
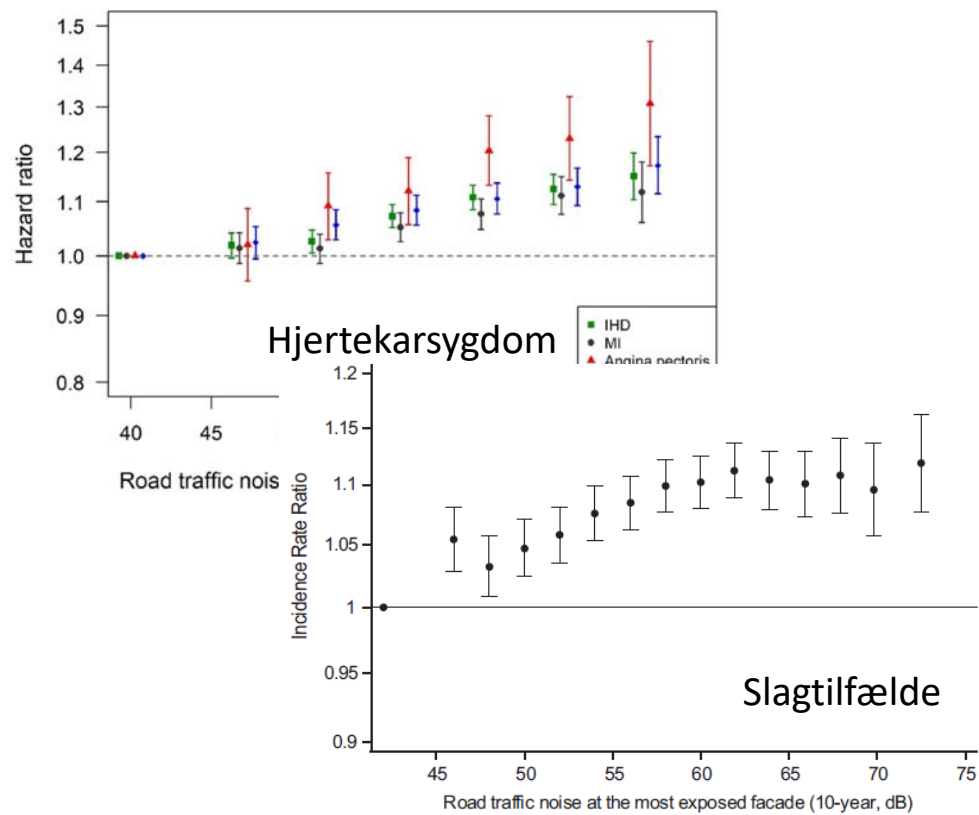
Alle adresser
1995-2017

Rambøll

Bestemmer støj
ved alle adresser



RESULTATER



STATUS VEJSTØJ EFTERÅR 2022

Hjertekarsygdome

- Sammenhæng med blodprop i hjertet (WHO)
- Sammenhæng med slagtilfælde
- Muligvis sammenhæng med hjertesvigt

Diabetes og overvægt

- Sammenhæng med type 2 diabetes
- Sandsynligvis sammenhæng med overvægt

Andre sygdomme

- Muligvis sammenhæng med brystkræft
- Muligvis sammenhæng med depression og demens
- Muligvis sammenhæng med nedsat indlæring blandt skolebørn

Kontakt information
Mette Sørensen
E-mail: mettes@cancer.dk
Tlf: 3525 7626



Billedet downloaded fra Freepic.com

I TIDEN | 13.04.23 KL. 11:05

Støj påvirker mange menneskers liv: "Når du først lægger mærke til støjen, bliver du meget bevidst om, hvor generende den er"

Over de seneste år er der opstået en bevidsthed om støj som noget, der udfordrer menneskets velvære og sundhed, siger forskere. Det er et nyt forslag om hastighedsbegrænsning på motorvejene et udtryk for



Kristeligt Dagblad

PRØV AVISEN

RESTEN AF 2025 FOR 25 KR.



Det støjer at bo tæt på en motorvej. Her er der sat støjværn op ved den fynske motorvej. Foto: Michael Bager/Jyske Fynske Medier/Ritzau Scanpix.

Niels Bjørkbom tænker mere over vindretningen end de fleste.

Når han går ture i skoven eller langs stranden, er vindretningen afgørende for, om han kan høre fuglesang eller bølgeskvulp. Når han går i seng om aftenen, er den afgørende for, om han risikerer at vågne pludseligt. Og når han har besøg af venner i sin have, er den afgørende for, hvor meget hans tanker flygter væk fra samtalen.

Vinden bærer nemlig noget med sig: larmen fra motorvejen.

“Når du først lægger mærke til støjen, bliver du meget bevidst om, hvor generende den er. Om natten kan man ligge og høre en lastbil komme fra en kilometers afstand, og så snart den er væk, ligger du og venter på den næste. Og om sommeren kan man ikke selv bestemme, om man vil sove med åbne vinduer,” siger Niels Bjørkbom.

“Det er det, der generer mig mest. Det frie valg føles ikke længere frit. Det er en påvirkning i ens hjem, man ikke selv er herre over.”

Niels Bjørkbom bor i Nyborg på den fynske side af Storebæltsbroen, hvor motorvejen snor sig tæt op ad villakvarterer til gene for mange indbyggere. Derfor har han stiftet en lokal forening, der har som mål at nedbringe motorvejsstøjen i byen. Og derfor var han glad for at se det forslag, som 12 borgmestre i hovedstadsområdet tidligere på ugen stillede i fællesskab. De vil have hastighedsbegrænsningen sat ned til 80 kilometer i timen på motorveje netop for at mindske støjgener. Det er et forslag, der allerede har vakt stærke reaktioner, for eksempel fra borgmestrene i Halsnæs, Helsingør og Gribskov, der har erklæret sig uenige over for TV 2 Kosmopol.

Støj er generelt et emne, der har fået mere opmærksomhed over de seneste år. Det har Niels Bjørkbom følt, bare siden han stiftede sin

forening i februar 2020. Og det samme har Mette Sørensen, seniorforsker ved Kræftens Bekæmpelse, adjungeret professor på Roskilde Universitet og forfatter til flere undersøgelser om støjens helbredsmæssige følger.

Da hun for 10 år siden begyndte at forske i feltet, mødte hun ofte undren i videnskabelige kredse, og når hun var til politiske debatter, hørte hun folketingspolitikere sige, at de ikke anede, at støj kunne være skadeligt. I dag er det anderledes: Nu er støjgener noget, de fleste partier på Christiansborg tager alvorligt, oplever hun.

Ny forskning er en del af forklaringen. Mette Sørensen har selv været med til at påvise en sammenhæng mellem støj og blodpropper i hjertet og hjernen samt type 2-diabetes, ligesom nye studier indikerer en øget risiko for både demens og brystkræft. Og så er der de psykologiske følger, der går forud for de fysiske sygdomme: Et dugfrisk studie fra Aarhus Universitet viser, at støj fra lufthavne fører til flere tilfælde af vold, mens et stort schweizisk studie, også fra i år, viser, at vejstøj øger risikoen for selvmord.

Og i skrivende stund er Mette Sørensen i gang med at skaffe finansiering til et projekt, der skal undersøge sammenhængen mellem støj og depression.

“Vi har fået meget mere viden om støjens helbredseffekter, og mit indtryk er, at flere borgere i dag er optagede af emnet,” siger Mette Sørensen.

“Borgmestrenes forslag om hastighedsbegrænsning ville ikke have haft nogen gang på jorden for 10 år siden. Der var blevet rystet på hovedet af det. Men der er sket et skred. Nu er det oppe i tiden at tage støj alvorligt.”

Mister kontrol i hjemmet

Støj er noget, mange mennesker er udsat for hver dag. I Danmark er omkring 785.000 boliger belastet af trafikstøj på et niveau, der ligger over Miljøstyrelsens grænseværdi.

Alligevel har emnet længe været marginaliseret i den politiske debat. Spørgsmålet er hvorfor?

En del af svaret er, at vi lever i en visuel kultur, siger Sandra Lori Petersen, der tidligere har forsket i nabostøj på Københavns Universitet og i dag er antropolog på den selvejende institution Teknologisk Institut. Mange bruger penge på dyre køkkener eller smukke sofaer, færre er optaget af, om de har god lydisolering i deres lejlighed.

“Det kan være udfordrende at tale om lyd, og mange lægger først mærke til lyd, når den bliver problematisk. Vi har ikke en særlig stor bevidsthed om eller et nuanceret sprog for lyd. Ofte forholder vi os bare til, om noget støjer eller ikke støjer,” siger Sandra Lori Petersen.

Der er også en tendens til, at støjgener bliver gjort til et individuelt problem. Hvis motorvejen larmer i en grad, så det generer beboere i nærheden, er holdningen ofte, at de bare må lære at leve med det. Og hvis de ikke kan det, må de finde et nyt sted at bo.

Men mange overser ifølge Sandra Lori Petersen, hvor alvorlige konsekvenser støjgener kan have. For helbredet, men også for det generelle velvære i hverdagen. Særligt når støjen penetrerer hjemmets mure.

“Hjemmet er et sted, hvor man skal føle sig tryk. Det er en base, hvorfra man går ud i verden, og hvortil man kommer tilbage igen. Det er ens eget domæne, som man gerne vil have magt eller kontrol over. Men de her lyde udefra – om det så er fra trafik eller fra naboer – udfordrer kontrollen,” siger Sandra Lori Petersen.

“Det er derfor, at støjen kan opleves destabiliserende og stressende. Det kan påvirke hele ens liv faktisk. For når ens base bliver ramt, er man også påvirket, når man er væk fra den. Fordi man mangler et trygt sted at vende hjem til.”

Stilheden mangler

Hvornår oplever det moderne menneske overhovedet stilhed?, spørger Annette K. Nielsen, videnskabsjournalist og forfatter til bogen “Med på en lytter – En rejse i lytningens univers”. Hun taler ikke om stilhed som et totalt fravær af lyde, men som et roligt, naturligt lydmiljø, måske bestående af vind, bølgeskvulp og fuglesang. Alt det, der har det med at drukne i det moderne samfunds kakofoni.

Tag en familie, der bor ved en trafikeret vej og har naboer, der støjer. Forældrene arbejder på storrumskontorer, hvor de hele tiden kan høre deres kolleger. Børnene sidder i et larmende klasseværelse i flere timer om dagen. Når de går hjem, lytter de ikke til verden, men til musik eller podcasts i deres høretelefoner.

De mister noget, siger Annette K. Nielsen. Mange undersøgelser viser nemlig, at de naturlige lyde har væsentlig betydning for menneskets velvære.

“Der er en grund til, at stilheden er en del af mange religiøse praksisser,” fortsætter hun.

“Stilhed er en forudsætning for, at man kan fordybe sig og sænke sig ind i sig selv eller i noget, der er større end en selv. Hvis vi ikke oplever stilheden, kan vi ikke have en samtale med os selv.”

Det gjorde vi under corona. Her lå vejene pludselig øde, færre fly brummede fra himlen, og folk forskansede sig i deres lejligheder eller gik ture i skoven. Derfor skabte pandemien en ny bevidsthed om lyde, mener Annette K. Nielsen. Man kan se det på antallet af støjklager, der blev mangedoblet efter den første nedlukning.

Samtalen om lyd er svær at have, siger hun. Mennesker larmer og må forvente, at andre gør det samme. Individer kan ikke hæve sig over det fællesskab, de selv bidrager til. Det er komplekst at afgøre, hvor grænserne bør ligge i lydbilledet.

Men det vigtigste er, at vi overhovedet har en samtale om den lyd og støj, som mennesker omgiver sig med i det moderne samfund, fortsætter Annette K. Nielsen. At vi udvikler en bevidsthed om, at vi er en del af et akustisk fællesskab, som alle bidrager til. Hun fremhæver et begreb, som stammer fra forskere på Aarhus Universitet: “sonisk medborgerskab”.

“Tidligere er forslag om hastighedsbegrænsninger blevet afvist ud fra tanken om, at det skader samfundsøkonomien, at folk kommer senere frem. Det er også rigtigt. Men det skal vejes op imod andre parametre, som vi er ved at få øjnene op for – for eksempel den livskvalitet og sundhed, som et lydmiljø påvirker,” siger hun.

Niels Bjørkbom mærker langsomt forandringen. Før har han oplevet, at folk, der ikke bor i nærheden af en motorvej, har gjort støjgenerne i Nyborg til den enkeltes problem. Han har selv fået spørgsmål som: “Hvorfor flytter du ikke bare?”

Han forventer, at der vil blive færre af den slags spørgsmål i fremtiden. Blandt andet på grund af den voksende viden om emnet og forslag som hastighedsbegrænsninger på motorveje.

“Jeg tror, flere og flere vil få en forståelse for den måde, støjen kan påvirke menneskers liv på,” siger Niels Bjørkbom.

”I tiden” belyser et aktuelt emne eller en aktuel sag. Hvad fortæller emnet om tiden og det at være menneske?

STØJENS FØLGER

Støj kan give stress, hovedpine, søvnbesvær, indlæringsproblemer og forpurre muligheden for at koble af. Forskning har også vist en sammenhæng mellem støj og blodpropper i hjerte og hjerne samt type 2-diabetes.

Ifølge Miljøstyrelsen dør omkring 200 til 500 danskere årligt for tidligt af hjertesygdom eller forhøjet blodtryk som følge af vejstøj. Et skøn, de kalder "forsigtigt".

Omkring 785.000 boliger er belastet med vejstøj over Miljøstyrelsens grænseværdi.

Kilde: Miljøstyrelsen, Kræftens Bekæmpelse

Mest læste

1

13.11.2025 | [MEDIEKOMMENTAR](#)

Sørine Gotfredsen: DR bør omgående stoppe ”Gift ved første blik”

2

07.11.2025 | [INTERVIEW](#)

Frederik Cilius er stoppet med at lede mere efter meningen i tilværelsen: Jeg synes egentlig, jeg har fundet den

3

12.11.2025 | [DANMARK](#)

Lars Løkke kritiserer Dansk Folkepartis remigrationspolitik: ”Man slår fundamentet for vores samfund i stykker med det her”

4

24.10.2025 | [INTERVIEW](#)

Som syvårig fik hun en line om halsen, fordi familien ikke kunne mætte flere munde. I dag er hun en af Grønlands helte

5

13.11.2025 | [LEDER](#)

Maskefaldet i Trump-bevægelsen er så skræmmende, at det ikke længere kun er et amerikansk anliggende

Samfund

Kirke & Tro

Liv & Sjæl

Kultur

E-avis

Nyhedsbreve

Spil & Quiz

Lyd/podcast

Kirke.dk

Læserfordele

Butik

[Læs dagens avis](#)

[Selvbetjening](#)

[Bestil abonnement](#)

[Jobmarked](#)

[For annoncører](#)

[Om Kristeligt Dagblad](#)

[Medarbejdere](#)

[Job på Kristeligt Dagblad](#)

[Kontakt](#)

Vimmelskiftet 47
1161 København K
Telefon: +45 33 48 05 00
Mail: post@k.dk
Kundeservice: abonnement@k.dk
CVR nr. DK-17725114

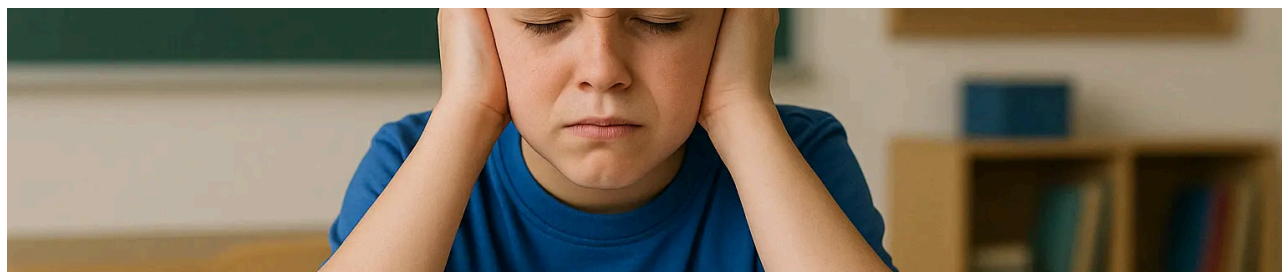
Vi tager ansvar for indholdet og er tilmeldt

Administrerende direktør Hans-Christian Kock og ansvarshavende chefredaktør Jeppe Duvå.

Tekst, grafik, billeder, lyd og andet indhold på dette website er beskyttet efter lov om ophavsret. Kristeligt Dagblad forbeholder sig alle rettigheder til indholdet, herunder retten til at udnytte indholdet med henblik på tekst- og datamining, jf. ophavsretslovens § 11 b og DSM-direktivets artikel 4.

Kan støj give stress?

📅 Maj 08 2025 🔍 Kristoffer Jensen



Kan støj give stress?

Kan støj give stress? Det korte svar er: Ja – støj kan påvirke både vores mentale og fysiske helbred i markant grad. I Danmark er vi omgivet af lyde og larm hver eneste dag: trafikstøj, summende ventilationer, kollegaers snakken, høj musik, og naboens boremaskine søndag morgen. Disse lyde virker måske harmløse hver for sig, men når de akkumuleres eller opstår i bestemte situationer, kan de være den usynlige trigger, der skubber os tættere på stressens grænse.

Hos ÅBN arbejder vi med teknologi, der gør indeklima – herunder støj – synligt og til at handle på. For støj er ikke bare en gene. Det er en potent stressfaktor, som både fagfolk og forældre bør tage seriøst. I denne artikel dykker vi ned i, hvad forskningen siger, hvordan støj påvirker vores krop og sind, og hvad vi praktisk kan gøre for at reducere dens negative konsekvenser.

Hvad er støj – og hvorfor reagerer vi så stærkt på det?

Støj er defineret som uønsket lyd. Det kan være alt fra trafik, maskiner, klimaanlæg og menneskelige aktiviteter. Men hvorfor reagerer vi så voldsomt på noget, der i bund og grund "bare" er lyd?

Vores nervesystem er designet til at opdage fare – og lyd har historisk været ét af de vigtigste signaler på, at noget var galt. Derfor vil vores krop helt automatisk reagere på høje eller vedvarende lyde med øget puls, frigivelse af stresshormoner og aktivering af vores kamp-eller-flugt-respons.

Kan støj give stress? Ifølge en undersøgelse fra Statens Institut for Folkesundhed og Statens Byggeforskning er svaret ja. De fandt, at både trafikstøj og nabolarm kan øge risikoen for stress og dårligt mentalt helbred. Det handler ikke kun om decibel – men om frekvens, varighed og kontekst.

Når støjen kommer med ind på kontoret eller i klasseværelset

I mange moderne bygninger er det visuelle design prioriteret over akustikken. Store, åbne kontorlandskaber og minimalistiske klasselokaler uden lydabsorberende materialer skaber rum, hvor støj får frit spil. Her bliver støj ikke bare en baggrundslyd – men en aktiv forstyrrelse af koncentration og trivsel.

Kan støj give stress? Ifølge WHO og Vejdirektoratets henvisninger ja, især når støjen overstiger bestemte niveauer. Det gælder både for trafik- og indeklimastøj – og påvirker især søvn, indlæring og generel livskvalitet.

Hos ÅBN har vi mødt mange offentlige og private aktører, der kæmper med netop dette. Lærere, der mister energi i støjfyldte klasselokaler. Kontoransatte, som ikke kan fokusere. Og børn, der bliver overstimulerede og urolige i daginstitutioner. Derfor har vi udviklet visuelle løsninger som Skyen, der gør støj og andre indeklimafaktorer synlige – og hjælper brugerne til bedre adfærd og trivsel.

Støjen som den usynlige stress-trigger

Forestil dig at have en usynlig gæst med dig hele dagen – én, der konstant prikker dig på skulderen, hvisker, råber eller larmer. Den usynlige gæst er støj. Og den slider langsomt på dit mentale batteri.

Kan støj give stress? Ja. Og ikke nok med det – den kan også forværre eksisterende mentale udfordringer som angst og depression. Ifølge danske forskningsresultater er der en tydelig sammenhæng mellem støjeksponering og dårlig mental sundhed. Kombinationen af konstant sensorisk overbelastning og manglende kontrol over ens miljø skaber en følelse af afmagt – en velkendt komponent i udviklingen af stress.

Tankemønstre og støj: Når sindet forstærker lydene

Stress handler ikke kun om miljøet – men også om, hvordan vi tænker og reagerer. Ifølge Lederwebs forskning har vores tankemønstre afgørende betydning for, om vi udvikler stress. Hvis vi tolker støj som et irritationsmoment, vi ikke kan slippe af med, vokser frustrationen – og dermed stresseresponsen.

Kan støj give stress? Ja, og især når vi føler os magtesløse over for den. Derfor handler stressforebyggelse også om at styrke vores mentale modstandskraft og skabe en følelse af handlekraft – noget, ÅBNs løsninger understøtter ved at gøre det usynlige synligt og handlebart.

Støj i hjemmet: Når børn og forældre mærker effekten

For mange forældre er hjemmet et fristed – men også en potentiel støjkilde. Børns leg, fjernsyn, køkkenmaskiner og trafik udenfor vinduet kan tilsammen udgøre en konstant lydkulisse. Det påvirker ikke kun de voksne – men også børns udvikling og trivsel.

Kan støj give stress? For børn i særdeleshed, ja. Børn er mere følsomme over for sanseindtryk og har sværere ved at filtrere uønsket lyd. Over tid kan konstant støjeksponering påvirke deres evne til at koncentrere sig, sove og regulere følelser. Derfor er det vigtigt at skabe lydmiljøer, hvor både børn og voksne kan ånde frit.

Den bæredygtige vej til et sundere lydmiljø

Hos ÅBN tror vi på, at god lyd ikke bare er et spørgsmål om komfort – men om sundhed og bæredygtighed. Når vi skaber miljøer med lavere støj, giver vi plads til ro, refleksion og menneskelig kontakt. Det er ikke kun godt for individet – men også for fællesskabet.

Ved at bruge datadrevne løsninger, som [INSIDE](#), kan skoler, kontorer og institutioner kortlægge støjniveauer og andre indeklimafaktorer i realtid – og handle på dem. Det skaber ikke bare bedre trivsel, men også bedre beslutningsgrundlag for facility managers og beslutningstagere.

Praktiske råd: Sådan dæmper du støjen og styrker din ro

Selvom vi ikke kan styre alle lyde omkring os, er der heldigvis meget, vi selv kan gøre. Her får du nogle enkle, men effektive råd:

- Brug støjabsorberende materialer (gardiner, tæpper, akustikpaneler) i hjem og institutioner.
- Indfør “stille timer” på kontoret eller i klassen. Det giver hjernen pauser.
- Brug ørepropper eller noise-cancelling hovedtelefoner ved behov.
- Skab bevidsthed om støj – visualisér den, fx med teknologi fra ÅBN.
- Arbejd med dine egne tankemønstre: Er støjen midlertidig, og kan du ændre din reaktion på den?

Kan støj give stress? Ja – men viden, teknologi og fællesskab kan hjælpe os med at tage magten tilbage over vores lydmiljø.

FAQ

▼ Hvordan påvirker støj kroppen fysisk?
Støj aktiverer kroppens stresssystem, hvilket kan føre til øget blodtryk, ændret hjerterytme og forstyrret søvn. Langvarig støjeksponering kan bidrage til udviklingen af stressrelaterede sygdomme.
► Detaljer

🔗 [Støj](#) [f](#) [Del](#) [🐦 Tweet](#) [📌 Fastgør det](#)

Efterlad en kommentar
Din e-mailadresse vil ikke blive offentliggjort.

Navn

E-mail

Besked

SKRIV KOMMENTAR

TILMELD DIG VORES MÅNEDLIGE NYHEDSBREV FYLDT MED VIDEN OM DIT INDEKLIMA OG ARBEJDSMILJØ

Tilmeld dig nyhedsbrevet

✉ Din email

➔

Lignende artikler

Er du fortsat interesseret i viden om dit indeklima? Find ligende artikler herunder eller tjek hele vores indeklimaunivers her:

ÅBN indeklimaunivers

BELYSNING

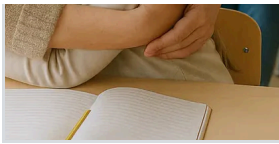
Sådan forebygger du højt støjniveau i skolen

BELYSNING

Sådan forebygger du højt støjniveau på arbejdspladsen


<

>



FÅ ALLE NYHEDERNE FØRST

Tilmeld dig nyhedsbrevet

 Din email

→



Adfærd der fremmer

GÅ TIL:

+

KONTAKT INFORMATION

+



 Danmark (DKK kr.)

Dansk

© 2024 – Åbn ApS Lavet af Holisto.dk

Arbejdsrapport fra Miljøstyrelsen nr. 1, 2001

Impulsstøj

Objektiv målemetode for impulsers tydelighed og for tildeling af impulstillæg

14. Bilag: Betragtninger om støj og impulser

Dette bilag skal betragtes som et generelt idegrundlag, der blev udformet, før det egentlige projektarbejde begyndte. Her blev der gjort nogle tanker om støj, støjgene og impulser. Der optræder konkret viden, hypoteser samt forskellige løse ideer og betragtninger.

14.1 Hvorfor generer støj?

Hørelsen er en af vore vigtigste sanser. Næst efter lugt er hørelsen den af vore sanser, vi reagerer kraftigst på.

Lyd giver os information om omgivelserne og er desuden et kommunikationsmiddel mellem individer. I tidernes morgen var hørelsen et spørgsmål om liv eller død. Dens funktion var primært at advare os mod farer: Er der andre i nærheden? Er det "byttedyr"? Ven eller fjende? Er det blæst, regn? osv.

Mennesket reagerer på (pludselig) lyd på tre måder: orienteringsrespons, overraskelsesrefleks og forsvarsrespons (efter [10]).

Det er muligt at vænne sig til bestemte typer af lyd, således at orienteringsresponsen deaktiveres. Vi har lært at genkende lyde og er klar over, at de ikke kræver nogen form for reaktion, men hjernen holder ikke op med at behandle informationen.

Når vi hører en pludselig lyd, der enten er høj eller skræmmende, udløses overraskelsesrefleksen (øjnene blinker, musklerne trækker sig sammen). Det er svært at vænne sig af med dette, og mange gange forsvinder den ikke, selv om vi kender lydkilden.

Forsvarsresponsen træder i kraft, når vi opfatter lydene som truende. Kroppen mobiliserer sig til at vinde eller forsvinde. Muskelspændingen, pulsen, og åndedrættet m.m. øges.

Ovenstående illustrerer, at lyd - måske især pludselige lyde - har en meget direkte indflydelse på mennesker.

Støj kan således opfattes som forstyrrelser i den information og/eller kommunikation, vi har brug for, eller som vi ønsker. Hvis vi føler os trygge og mætte, og hvis vores behov i det hele taget er dækket, vil vi gerne have tilstrækkelig stilhed, til at vi kan overvåge omgivelserne uden besvær. Støj kan i denne sammenhæng opfattes som uønsket lyd.

Vi kan i nogen grad "vænne os til støj", forstået på den måde, at vi kan undgå at lægge mærke til støj, der er uinteressant eller ufarlig for os. Det kræver dog nogle psykiske ressourcer at "udelukke" støjen fra bevidstheden, og kan vi vælge, foretrækker vi stadig stilheden eller i det mindste lyde, som vi selv er herre over. Selv om vi ikke bevidst har lagt mærke til en støj, føler vi det som en lettelse, når støjen ophører.

Selv om vi har vænnet os til en type støj, f.eks. trafikstøj, er der stadig lyde fra trafikken, vi lægger mærke til. Hvis vi er på vej over en gade, vil vi opfatte lyde fra biler, der nærmer sig tæt på, som et faresignal, vi skal reagere på. Også selv om denne lyd i stor udstrækning ligner den øvrige trafikstøj. Lyden af den nære bil adskiller sig kun lidt fra den øvrige trafikstøj, men vi lægger alligevel mærke til den, selv om vi har "vænnet os til" eller "udelukker" trafikstøjen fra vores bevidste opfattelse.

Med baggrund i ovenstående eksempler vil vi som arbejdshypotese antage, at alle lyde, der skiller sig ud fra det generelle lydbillede, stjæler vores opmærksomhed, hvad enten det er berettiget eller ej. Hvis det ikke er berettiget, må lyden betegnes som en særligt generende støj, fordi den forstyrrer mere end anden støj.

Ud fra ovenstående er det klart, at støj, der høres kraftigt, genererer mere end støj, der ikke er så kraftig. I miljølovgivningen kommer det til udtryk ved brugen af A-vægtede lydtrykniveauer som en første tilnærmelse til den opfattede styrke (hørestyrkeniveau eller "loudness level"). Ud over denne frekvensvægtning gør miljølovgivningen endvidere den antagelse, at støjens genevirkning kan udtrykkes ved "gennemsnitslydstyrken" (L_{Aeq}). Der tages i almindelighed ikke hensyn til niveauvariationer (når vi ser bort fra 5 dB-tillægget for impulsholdig støj).

Mange undersøgelser har i tidens løb underbygget det rimelige i disse tilnærmelser mellem objektive mål og genevirkningen. Der er dog stadig noget, der "halter". Man kan se behovet for at have forskellige støjgrænser for forskellig slags støj som udtryk for, at nok er der en korrelation mellem L_{Aeq} og genevirkning, men den er ikke den samme for forskellige støjtyper [14].

Der er flere grunde til dette:

1. L_{Aeq} udtrykker ikke den "opfattede lydstyrke" godt nok.
2. Ud over niveauet (L_{Aeq}) har karakteren af de forskellige støjtyper betydning for genevirkningen.
3. Andre faktorer end støjens styrke og karakter har betydning for genevirkningen.

Til den først anførte grund må det siges, at der kan findes mange eksempler på, at mål som hørestyrke eller hørestyrkeniveau ville give bedre overensstemmelse med den opfattede lydstyrke. Det gælder især for signaler, der er specielle enten i tids- eller i frekvensdomænet. Et eksempel på det sidstnævnte er infralyd og lavfrekvent støj, hvor de traditionelle mål kommer til kort.

Computerteknologi og "miniaturisering" gør det i dag praktisk muligt at måle og vurdere støj i termer af hørestyrke. Alligevel er det nok ikke realistisk at bringe dette på bane i dette projekt, hvis mål er kortsigtet, nemlig - om muligt - at formulere en analyse- og vurderingsmetode, der så vidt muligt lader sig udføre med det for tiden gængse støjmåleudstyr. Det skal dog ikke forhindre, at den viden, der især i tidsdomænet ligger bag de moderne hørestyrkemodeller, udnyttes i projektet.

Den anden grund, støjens karakter, er den mest centrale for dette projekt. Det skal her betones, at det er den opfattede karakter af støjen, der er vigtig. De mål, der udtrykker støjens karakter, skal altså relatere sig til menneskets lydopfattelse. Dette vil blive overvejet nærmere i Afsnit 14.2.

Den tredje grund skyldes mange forskellige forhold, som i almindelighed opfattes som modifikatorer til sammenhængen mellem niveau og støjgene. Der er tale om sociale forhold (bolig- og omgivelsessituation), individuelle forhold (køn, alder uddannelse, helbred, evnen til problemhåndtering o.l.), holdningen til støjklagerne og forventninger til omgivelserne m.m. Dette er nærmere behandlet i [21]. I forbindelse med miljølovgivningen kan disse forhold kun tages med i betragtning, såfremt grunden til en anden størrelse af genevirkning, end der umiddelbart forventes ud fra støjens niveau, skyldes en generel holdning i befolkningen. Når der accepteres højere støjniveauer fra vejtrafik (færre klager) end fra virksomhedsstøj med samme niveauer, er forklaringen sandsynligvis, at folk har en anden holdning til trafikstøj, hvad enten denne holdning så skyldes, at vi synes trafik er mere nødvendig, eller at vi tror, at der alligevel ikke kan gøres noget for at nedbringe trafikstøjen.

Uanset om genens "størrelse" skyldes andre forhold end dem, der direkte har med støjen at gøre, er folk reelt generede af støjen, når de giver udtryk for det. Dette er bl.a. vist i undersøgelser af gener fra vindmøller, hvor synet af møllerne er et væsentligt element i den oplevede støjgene [21]. Man er altså nødt til at inddrage forhold, der ikke direkte relaterer sig til støjens styrke og karakter i genebegrebet. Dette er også relevant for miljølovgivningen, hvis der er tale om generelle forhold. I relation til dette projekt kan det være relevant bl.a. at overveje, om associationer til skud gør, at genevirkningen af visse impulslyde er højere, end man skulle forvente.

14.2 Støjens karakter

Hvis en støj har en særlig karakter eller en sådan styrke, at den bemærkes separat i forhold til baggrundsstøjen, vil den kunne genere. Uanset bemærkningerne i Afsnit 14.1 - om relationerne mellem opfattet styrke og L_{Aeq} - vil vi i dette projekt antage, at der er taget hensyn til den del af genen, der afhænger af støjens styrke, gennem de fastsatte støjgrænser udtrykt i termer af L_{Aeq} . Vi vil derfor hovedsagelig beskæftige os med den ekstra gene, som støjens særlige karakter kan give anledning til.

Ud fra hypotesen om at,

alle lyde, der skiller sig ud fra det generelle lydbillede, stjæler vores opmærksomhed,

hvis dette ikke er berettiget, må sådanne lyde betegnes som særligt generende støj, fordi de forstyrrer mere end anden støj,

kan vi nævne forskellige eksempler på støj, som kan betegnes som særligt generende:

Støj med særlige spektrale egenskaber, dvs. lyde, der i frekvensdomænet adskiller sig væsentligt fra den generelle støj, bl.a. støj med tydeligt hørbare toner eller støj med hvæsende og hylende karakter.

Støj med kraftige niveauvariationer, specielt støj med pludselige opadgående niveauspring, fordi de ud over at tiltrække sig opmærksomhed kan virke (uberettiget) alarmerende og forskrækkende (på engelsk bruges begrebet "startle effect").

Støj, som (irrelevant for "lytteren") er informationsbærende, dvs. musikstøj, talestøj (fra sportsanlæg, forlystelser, stationer m.m.).

Støj, som er tydeligt lokalisierbar i forhold til den øvrige støj.

Indtil videre er det kun støj med toner og impulser, der i miljølovgivningen giver anledning til et ekstra tillæg til det målte niveau, og vi vil derfor koncentrere os om disse to særlige fænomener.

14.2.1 Analogier til støj med tydeligt hørbare toner

I dag bruges i Danmark (og i Norden) en objektiv analysemetode til at afgøre, om der skal gives et 5 dB-tillæg til det målte støjniveau for tydeligt hørbare toner i støjen. Metoden er beskrevet nærmere i [16] og [20]. Når vi her beskæftiger os med denne metode, er det alene for at vurdere, om nogle af de overvejelser og tanker, der ligger bag, kan genbruges i relation til impulser.

Ved udformningen af analysemetoden for hørbare toner i støj var det ønsket, at metoden udtrykte genevirkningen af tonerne. Som nævnt i Afsnit 14.1 er der andre faktorer end støjens karakter, der har betydning for den oplevede gene. I erkendelse af at disse faktorer ikke med en rimelig indsats (eller måske slet ikke) kunne komme til udtryk i en objektiv analysemetode, blev det besluttet, at målemetoden skulle udtrykke tonernes hørbarhed. Resultatet skulle endvidere så vidt muligt være i overensstemmelse med gennemsnittet af mange subjektive vurderinger.

Målemetoden for hørbare toner i støj kunne være lavet på rent empirisk grundlag. Det blev dog valgt at udforme metoden, så den var i overensstemmelse med "hørelsens virkemåde". Dette har vist sig at være en farbar vej. (Metoden blev formuleret for ca. 20 år siden, og der har bortset fra præciseringer ikke været behov for ændringer, i hvert fald hvad angår de stationære støjtyper. Den synes stadig at være i overensstemmelse med gennemsnitlige subjektive vurderinger. Metoden er for nylig præciseret og forfinet med hensyn til vurdering af ikke-stationære tilfælde).

Metoden kræver, at der udføres en smalbåndsfrekvensanalyse med en tilstrækkelig opløsning. Tonerne ses i analysen som smalle lokale maksima. Hvor højt disse "rager op" over det omgivende niveau, afhænger af analysens opløsning. Metoden kompenserer beregningsmæssigt for dette, så slutresultatet alene relaterer sig til hørelsen og ikke til den visuelle tydelighed af "spidserne" i analysen. Også smalle

støjband kan vurderes med metoden, men andre spektrale særheder (f.eks. hvæsen, dvs. dominerende indhold af højere frekvenser) er hverken omfattet af målemetoden eller Miljøstyrelsens vejledninger.

Hvis man forestiller sig en analogi mellem frekvens- og tidsdomænet, svarer tonerne med begrænset spektral udtrækning til impulser, hvis disse defineres som snævre i tidsdomænet, dvs. kortvarige lyde. Fænomener som hvæsen i frekvensdomænet har analogi til niveauspring i tidsdomænet.

Selv om målemetoden for toner oprindeligt var udformet med et gradueret tillæg, blev det i sin tid besluttet, at der skulle opereres med et fast tillæg, som bliver udløst, når tonernes tydelighed overskrider en kriteriekurve. Det betyder i praksis, at selv små ubestemtheder kan komme til at blive afgørende for udløsningen af et 5 dB-tillæg. Dette har vist sig at være uhensigtsmæssigt. Senere tilkomne metoder i andre lande og en revision af metoden opererer da også med et gradueret tillæg. Hvis målemetoden for impulser kan muliggøre anvendelsen af et gradueret tillæg, er det at foretrække.

Der kan forekomme flere toner samtidigt. Hvis tonerne er i samme kritiske bånd, adderes de. Hvis de forekommer i forskellige kritiske bånd afgøres tydeligheden alene af det kritiske bånd med de tydeligste toner. Det sidste er en praktisk forenkling, som ikke er helt i overensstemmelse med detektionsteorien. Ifølge denne burde sandsynlighederne for detektion af tonerne i de forskellige kritiske bånd "adderes".

Analogien til tidsdomænet kunne være, at impulser, der høremæssigt smelter sammen, adderes enten ved målingen eller beregningsmæssigt, mens adskilte impulser vurderes efter andre principper.

14.3 Impulsbegrebet generelt

Inden vi forsøger at fastlægge en definition på impulsbegrebet specifikt for ekstern støj, er det rimeligt at undersøge, hvad den almindelige opfattelse af ordet "impuls" er:

Nordisk Konversationsleksikon, 1974: Impuls (af latin): tilskyndelse, påvirkning, pludselig indskydelse. Impulsiv, uovervejet, efter pludselig indskydelse.

Politikens retskrivnings- og betydningsordbog, 1996: Impuls: påvirkning.

Lademanns multimedieleksikon 97: Impuls (latin): stød; tilskyndelse, især pludselig.

Det er altså den pludselige påvirkning, der går igen. Impulslyd kan så enten tolkes som en pludselig lyd eller resultatet af en pludselig påvirkning. Også ordet "uovervejet" indgår; måske kan det med rimelighed relateres til begrebet "uventet" og dermed "forskrækkende" og "alarmerende".

Hvis vi betragter impulslyd som lyd stammende fra pludselige påvirkninger, er det altså lyde fra hamren, banken, sammenstød, momentane reguleringer (trykluftafblæsninger) Dette harmonerer med de eksempler, der er anført i [15], men begrænser ikke impulsbegrebet til lyde, som er snævre i tidsdomænet, dvs. kortvarige lyde.

Pludselige opadgående ændringer af lydens styrke vil falde inden for de anførte opfattelser uanset den efterfølgende varighed.

14.3.1 Hvorfor generer impulser?

I dette afsnit skal anføres nogle mulige grunde, til at impulslyde giver anledning til en ekstra gene ud over den, der udtrykkes ved L_{Aeq} af støjen.

"Lige energi"-princippet siger, at forskellige støjtyper med samme L_{Aeq} generer lige meget. Der er i tidens løb lavet mange undersøgelser, der bekræfter dette, og der er også lavet mange undersøgelser, der prøver at betvivle det. Uden at gå i detaljer er den generelle erfaring, at "lige energi"-princippet i

almindelighed er en rimelig god og robust model, når vi tænker på den gennemsnitlige vurdering af støj og støjgener.

Kraftige og enkeltstående impulser er specielle, ved at den korte varighed gør det muligt at tillade meget høje lydtrykniveauer af de enkelte hændelser. Hvis vi betragter skud og eksplosioner f.eks. med en varighed på 100 ms, vil 10 hændelser med et niveau på 100 dB give et ækvivalent niveau på 55 dB over 8 timer. Det vil sige, at sådanne ekstreme hændelser faktisk vil kunne overholde grænsen på 55 dB om dagen i områder for blandet bolig og erhverv (hvis ikke der var impulstillæg). Det virker rimeligt at antage, at en del af genen skyldes de meget høje lydtrykniveauer, som kan tillades for de enkelte hændelser. Der er derfor et behov for et tillæg for impulser i dette tilfælde.

Med ovenstående betragtninger vil et impulstillæg kunne administreres ud fra, hvor meget lydtrykniveauet af enkelthændelser overskrider L_{Aeq} -værdien af støjen, eller man kunne fastsætte regler for maksimalniveauer om dagen, som det allerede er tilfældet for maksimalniveauer om natten.

Kraftige og pludselige impulser kan også genere ved deres "forskrækkende" effekt (engelsk: "startle effect"). Denne mekanisme vurderes i almindelighed ikke at være dominerende for de impulstyper og niveauer, der normalt optræder i støj fra virksomheder.

Impulsernes særpræg i tidsdomænet gør, at de høremæssigt skiller sig mere ud fra baggrundsstøjen end en konstant støj med samme L_{Aeq} . Det betyder, at støjilden høremæssigt kan lokaliseres, og det i sig selv indebærer et forøget genepotentiale.

14.3.2 Foreløbige definitioner

I første omgang gives udkast til nogle begrebsmæssige definitioner. Senere i projektet kan disse måske suppleres med mere præcise definitioner i fysiske termer som stigetider, varigheder, maksimalværdier ..., og hvad der nu måtte vise sig relevant.

Definitionerne i dette afsnit relaterer sig til genevirkning af impulslyde i det eksterne miljø. Ud fra betragtningerne i foregående afsnit er impulser pludselige lyde. Denne egenskab gør, at de bemærkes særsomt i forhold til den øvrige støj og derfor kan give anledning til en specifik gene. I øvrigt bruges følgende definitioner:

Impuls(lyd): Lyden fra pludselige påvirkninger/ændringer

Impulsivitet: Bruges evt. som en betegnelse for, hvor tydeligt impulslyden opfattes under tilstedeværelse af anden mere kontinuert støj (fra samme kilde eller baggrundsstøj). Har formentlig noget at gøre med, hvor brat lyden starter, hvor kraftig den er, og hvor meget den maskeres af evt. anden støj.

Tydeligt hørbar impuls: Impulslyd, som høres tydeligt evt. gennem en mere kontinuert støj fra andre kilder (delvis maskering). Afhænger formodentlig af impulsiviteten og af, hvor meget den "stikker" op over den øvrige støj.

Tillæg for tydeligt hørbare impulser: Et tillæg, som gives til det målte L_{Aeq} for at udtrykke den ekstra gene, som impulslyden giver anledning til. Genen antages at kunne beskrives som:

$$Gene = a \cdot L_{Aeq} + b \cdot (\text{et eller andet mål for impulser i støjen})$$

Målet for impulserne i støjen bør formentligt afhænge af, hvor tydeligt hørbare impulserne er, men indeholder måske også vurderinger af, hvor ofte de forekommer m.m. Måske burde det i konsekvens af dette ikke benævnes "tillæg for tydeligt hørbare impulser", men bare "tillæg for impulslyd".

14.4 Elementer i en analysemetode

Ideelt set skal metoden udtrykke den gene, impulserne giver anledning til ud over deres bidrag til L_{Aeq} . Det skal i den sammenhæng overvejes, om man kan forstille sig situationer, hvor impulserne tæller så højt i L_{Aeq} , at det ikke er relevant med et tillæg.

Med mindre, der ved litteraturgennemgangen findes muligheder for at sætte en analysemetode for impulser i relation til genevirkningen, vil ambitionsniveauet være, at metoden skal udtrykke, hvor tydeligt impulsernes høres, samt være i overensstemmelse med gennemsnitlige subjektive vurderinger.

Metoden skal så vidt muligt kunne udføres med gængs måleudstyr eller med udstyr, som det med rimelighed kan kræves, at de godkendte laboratorier anskaffer.

Metoden skal være i overensstemmelse med den psykoakustiske viden om hørelsens og lydopfattelsens funktion.

Impulser, der høremæssigt smelter sammen, bør vurderes efter et tilsvarende princip, mens adskilte impulser vurderes efter andre principper, hvis ikke der kan findes en fælles metode.

Hvis målemetoden for impulser kan muliggøre anvendelsen af et graderet tillæg, er det at foretrække. Jo tydeligere impulserne er, jo større skal tillægget være.

Da der primært er tale om impulser i støj fra virksomheder o.l. (i modsætning til støjen fra skydebaner, hvor impulserne er den dominerende eller eneste støjkilde), skal der tages hensyn til maskeringsfænomener fra mere kontinuert støj. Det kan vise sig at være nødvendigt at vurdere impulsiviteten i forskellige kritiske bånd hver for sig.

Betydningen af antallet af impulser i løbet af et referencetidsrum er indtil videre uklar og bør undersøges.

Hvis impulserne kommer med konstante mellemrum, opfattes de som en tone, hvis hyppigheden er større end ca. 10 impulser pr. sekund. Hvis mellemrummene ikke er konstante, opfattes meget hyppige impulser som kontinuert støj (jf. f.eks. aflæsning af et læs perlegrus).

I det foregående er det implicit antaget, at hørbarheden af impulserne (og måske også den ekstra gene, som de giver anledning til) er uafhængig af det samlede niveau (L_{Aeq}). Det vil være relevant at undersøge, om det virkelig forholder sig sådan.




Man kan forestille sig, at tillægget simpelt hen udløses efter, hvor kraftige de kraftigste lyde er (f.eks. målt som maksimalværdier med tidsvægtning F). Dette harmonerer med en opfattelse blandt nogle "geneforskere" om, at det er de kraftigste lydtrykniveauer (f.eks. L_5), der korrelerer bedst med genen. L_5 betegner det lydtrykniveau, der overskrides i 5% af tiden, og er en central estimator, dvs. en værdi, som er karakteristisk for en fordeling. Dette er ikke tilfældet med f.eks. "gennemsnittet af de fem højeste niveauer", som p.t. bruges ved vurdering af støjgener om natten.



UGE 23, 2018

Larm fra naboer eller trafikken hænger sammen med forhøjet risiko for at være stresset eller have dårligt mentalt helbred

Nyt studie undersøger, om trafikstøj og nabolarm medfører risiko for stress og dårligt mentalt helbred

Oplever du at blive stærkt generet af støj, eksempelvis fra trafikken eller naboerne:  å har du en forhøjet risiko for stress og dårligt mentalt helbred.  

Det viser et nyt studie, som Statens Institut for Folkesundhed har lavet i samarbejde med Statens Byggeforskningsinstitut.

Studiet er netop blevet publiceret i det internationale videnskabelige tidsskrift European Journal of Public Health. Det bygger på besvarelser fra 7.000 danskere, der bor i etageejendomme.

Tydelig sammenhæng

I undersøgelsen blev svarpersonerne spurgt, om de inden for de seneste 14 dage havde været generet af støj fra trafikken og støj fra naboer. Samtidig blev svarpersonernes mentale helbred og stressniveau vurderet ud fra internationalt validerede skalaer.

Resultaterne viser, at både trafik- og nabostøj hænger kraftigt sammen med at have højt stressniveau eller dårligt mentalt helbred.

Personer, som var meget generet af trafikstøj, havde 141 procent større risiko for samtidig at have højt stressniveau og 203 procent større risiko for at have dårligt mentalt helbred sammenlignet med personer, der slet ikke var generet af trafikstøj. Sådan så det også ud for dem, som var meget generet af nabostøj. De havde 178 procent større risiko for at have højt stressniveau og 134 procent større risiko for at have dårligt mentalt helbred sammenlignet med personer, der slet ikke var generet.

Mentalt helbred i etageejendomme

Hvor tidligere studier viser, at høj eller vedvarende støj aktiverer en biologisk stressrespons i kroppen, som kan øge risikoen for eksempelvis hjertekarsygdom, bidrager det nye studie med viden om, at støj og mentalt helbred hænger sammen.

"Vi kan konkludere, at støj har en markant sammenhæng med stress og dårligt mentalt helbred hos personer, der bor i etageejendomme. Derfor kan man for eksempel bruge studiet til at tænke i forbedringer af lydisolering i lejligheder," siger akademisk medarbejder ved Statens Institut for Folkesundhed, Heidi Rosendahl, der har været med til at udføre studiet.

Hønen eller ægget



Det skyldes, at man i et tværsnitstudie rent tidsmæssigt både måler effekten og udfaldet samtidig. Det betyder, at studiet ikke giver et entydigt svar på, hvorvidt det er støjgenerne, der resulterer i stress og dårligt mentalt helbred, eller hvorvidt personer med højt stressniveau og dårligt mentalt helbred har en lavere støjtærskel og dermed lettere bliver generet af støj end andre.

"Uanset fortolkningen viser studiet dog, at der er en tydelig sammenhæng mellem støj og mentalt helbred. Derfor må nye studier vise, om det er støjgenerne eller stress og dårligt mentalt helbred, der kommer først," siger Heidi Rosendahl.

Fakta om undersøgelsen

Studiet bygger på besvarelser fra Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2010 og 2013, hvor der blandt andet indgik spørgsmål om stress og mentalt helbred samt oplevelsen af støj fra forskellige støjkluder. Besvarelserne er blevet koblet med data om boligforhold fra Bygnings- og Boligregistret.

I analyserne er der taget højde for forskelle, der måtte skyldes køn, alder, uddannelsesniveau, civilstand, urbanisering, undersøgelsesår og fysisk helbred.

Undersøgelsen er finansieret af Realdania, Landsbyggefonden, Aase og Ejnar Danielsens Fond.

[← TILBAGE TIL NEWS ARCHIVE](#)

Del siden på

[f](#) FACEBOOK

[X](#) X

[in](#) LINKEDIN

[✉](#) EMAIL

[↗](#) KOPIÉR LINK

Bilag F

Vedr. MST-2025-15893

Udkast til Vejledning fra Miljøstyrelsen - Støj fra idrætsanlæg

Miljørapport over vejledning om støj fra idrætsanlæg oktober 2025

Vores kommentarer på eksempler, hvor det er kommunen, der selv skal vurdere og kan gøre som det passer dem uden at blive stillet til ansvar.

Side 11

4.3 Hvor meget støj et idrætsanlæg? (side 10)

Kløvermarksrapporten⁶ beskriver, at støjen fra fodboldbanernes brugere vil have et niveau på ca. 55 dB(A) ved de foreslåede boliger og deres primære opholdsarealer, når banerne ligger parallelt med boligerne og opholdsarealerne, udbredt til begge sider samt med en afstand på ca. 25 meter.

Kommentar:

Allerede ved etablering af kunstgræsbanen i 2016 overholdt Herlev Kommune ikke retningslinjerne i henhold til Kløvermarksrapporten.

Vi har 10 meter fra banens hegn til vores have.

Hvordan skal vi så have tillid til at Herlev Kommune selv kan forvalte de nye regler, når der ikke foreligger faste og mere konkrete retningslinjer fra Miljøministeriet.

Side 18

Datagrundlag og usikkerheder

Der findes generel viden om særligt trafikstøjs påvirkning af mennesker og dyr. Derimod er viden og datagrundlaget i forhold til helbredsmæssige konsekvenser af støj fra idrætsfaciliteter meget begrænset. Ved vurdering af støjens betydning for befolkning og menneskers sundhed er der lagt vægt på det beskyttelsesniveau, der anvendes i Danmark, samt den nyeste viden som er fremlagt af WHO.

Viden omkring konsekvenserne om støj fra idrætsanlæg må vurderes at være begrænset i forhold til naboernes sundhedsmæssige konsekvenser. Viden om støj-påvirkning af dyr og naturområder fra et idrætsanlæg, må anses som reelt værende *ikke-eksisterende*. Det betyder dog ikke, at der ikke kan være en støj-påvirkning af natur og mennesker.

Kommentar:

Viden om konsekvenserne om støj fra idrætsanlæg må vurderes at være begrænset i forhold til naboernes sundhedsmæssige konsekvenser.

Hvordan kommer I frem til denne vurdering?

10.1 Befolkningen og menneskers sundhed

Miljøstyrelsen er ikke bekendt med, at der er foretaget egentlige sundhedsundersøgelser af støj udsendt fra idrætsanlæg. Støj fra idrætsanlæg kan – i lighed med andre støjkloder – dog påvirke mennesker negativt. De mulige påvirkninger er gener fra støjen i sig selv. Men i den samlede oplevelse af støjen indgår også menneskers individuelle følsomhed over for støj, individuelle holdninger til støjkloden, visuelle indtryk og i den sammenhæng i øvrigt, hvordan støjen opleves. WHO lægger særlig vægt på, at uforstyrret nattesøvn kan opretholdes¹⁹. Idrætsanlæg har dog normalt ikke åbent om natten.

Kommentar:

I vores tilfælde er der i sommerperioden ofte støj på boldbanen efter alm. sengetid

Vi oplever manglende interesse og ansvarlighed hos Herlev Kommune i håndteringen af den daglige overskridelse af støjgrænser (iflg. Kløvermarksrapporten) samt de regler som Herlev Kommune selv har fastlagt - for brug af banerne udenfor Boldklubben B1973 brugstider. Sidstnævnte gør vi løbende opmærksom på (se vedlagte liste, bilag H) men der er ikke vilje hos Herlev Kommune til bedre håndtering af de regler, de selv har fastlagt.

Som I kan se, tiltager de "ulovlige" aktiviteter og er efterhånden det meste af ugerne, specielt i sommerhalvåret og skoleferien. Det er at have musik med på banen, spil op ad et larmende stålhegn og "festlig" adfærd om aftenen også efter kl. 22. Specielt ved spillerboksene, som ligger lige op til hegnet ud for vores have og bolig.

Alt dette blev gjort opmærksom på allerede til høringsmøde med Herlev Kommune i 2016, som Herlev Kommune valgte at ignorere.

10.1.2 Konklusion på befolkningens og menneskelig sundhed

Det er dermed Miljøstyrelsens faglige vurdering, at vejledningen ikke medfører væsentlige ændrede støjmæssige – eller sundhedsmæssige konsekvenser for de omkringliggende naboer.

Kommunerne bør indtænke mulige proportionale afværgeforanstaltninger i de situationer hvor kommunen vurderer, at der kan være væsentlige støjulemper. Det gælder særligt om aftenen på hverdage og i weekenden.

Kommentar:

Hvad er en faglig vurdering, når der ikke ligger analyse til baggrund vurderingen.

Dette er en ensidig vurdering, og vi mener ikke at denne vurdering tager hensyn til alle parter.

10.1.2 Konklusion på befolkningens og menneskelig sundhed (side25)

Det er dermed Miljøstyrelsens faglige vurdering, at vejledningen ikke medfører væsentlige ændrede støjmæssige – eller sundhedsmæssige konsekvenser for de omkringliggende naboer. Kommunerne bør indtænke mulige proportionale afværgeforanstaltninger i de situationer hvor kommunen vurderer, at der kan være væsentlige støjulemper. Det gælder særligt om aftenen på hverdage og i weekenden.

Kommentar:

Hvad er en faglig vurdering, når der ikke ligger analyse til baggrund vurderingen.

Dette er en ensidig vurdering, og vi mener ikke at denne vurdering tager hensyn til alle parter.

10.3 Kumulative konsekvenser

Vejledningen medfører ikke negative kumulative konsekvenser. Områderne til idrætsanlæg er ofte allerede eksisterende i byer – og allerede udlagt til idræts- og sportsformål. Der sker dermed ikke nogen ændring i den generelle arealanvendelse og de aktiviteter, der tilladelse på idrætsanlægget, der er udpeget jf. planloven. Miljøstyrelsen vurderer heller ikke, at vejledningen giver nogen generel forøgelse af støjbelastningen i omgivelserne.

Der vurderes derfor ikke nogen generelle negative kumulative effekter i omgivelsen

Kommentar:

Hvad er en faglig vurdering, når der ikke ligger analyse til baggrund vurderingen.

Dette er en ensidig vurdering, og vi mener ikke at denne vurdering tager hensyn til alle parter.

10.6 Afværgeforanstaltninger og overvågning

Hvis kommunen vurderer, at der er væsentlige støjgener, kan kommunen give et påbud efter § 42, stk. 3, i miljøbeskyttelsesloven. Kommunen skal i sådanne tilfælde sikre at påbuddet overholdes.

Kommentar:

Vi oplever allerede at de tiltag, der er foretaget ift. uautoriserede ikke fungerer og at Herlev Kommune ikke vil foretage

de nødvendige tiltag for at regler overholdes.

Dette mener vi sker fordi Herlev kommune både er banejer og tilsynsmyndighed.

Kunstgræsbaner har eksisteret i 20-25 år – så hvorfor har man ikke tidligere foretaget undersøgelser ift. de støjgener der opstår når banen bliver etableret og tages i brug.

Bilag G

Vedr. MST-2025-15893

Udkast til Vejledning fra Miljøstyrelsen - Støj fra idrætsanlæg

Vores kommentarer på eksempler, hvor det er kommunen, der selv skal vurdere og kan gøre som det passer dem uden at blive stillet til ansvar.

2. Afgrænsning og vejledning.

- Uorganiseret brug af idrætsanlæggene, f.eks. boldspil på anlægget, hvor der ikke er en klub eller anden organisation involveret – herunder også eventuel afspilning af musik (dette kan behandles efter ordensbekendtgørelsens § 3)

3. Regler for regulering af støj fra idrætsanlæg, jf. § 42 i miljøbeskyttelsesloven

Det skal hertil bemærkes, at § 42, stk. 3, udelukkende omfatter aktiviteter, der er organiserede under faste former, f.eks. af offentlige eller private organisationer, ligesom det er tilfældet med nærværende vejledning. Uorganiserede eller mere tilfældige aktiviteter er dermed ikke omfattet af bestemmelsen.

Kommentar:

Vi mener at ovenstående bør indgå i vejledningen, da vi oplever at den uautoriserede støj udenfor klubbens spilletider er tiltagende på trods af at Herlev Kommunes regler for brug af banen.

Selv efter gentagne klager til Herlev Kommune, har de ikke foretaget de nødvendige foranstaltninger, som gør at der fx er nattero.

Vi oplever at det er et stort problem at Herlev Kommune både er baneejer og tilsynsmyndighed.

Se vedlagte oversigt over klagerne.

3. Regler for regulering af støj fra idrætsanlæg, jf. § 42 i miljøbeskyttelsesloven

Der er dermed ikke nogen støjmæssige krav ved etablering eller udvidelse af et idrætsanlæg, og § 42, stk. 3, i miljøbeskyttelsesloven benyttes alene i forbindelse med klagesager, hvor kommunerne i driftssituationer kan stille vilkår om støjreducerende foranstaltninger.

Kommentar:

Vi mener det stærkt bekymrende, at der ikke er støjmæssige krav, både ift. til uorganiseret og organiseret støj. Vores rettlighed til at klage bliver stærkt begrænset.

3.1 Vurdering af om der foreligger væsentlige støjgener

Det skal konkret vurderes, om det enkelte idrætsanlæg medfører væsentlige støjulempen for omgivelserne. Denne vurdering skal foretages af kommunen, der som myndighed skal foretage et skøn og afgøre, om der er tale om væsentlige støjulempen, som ikke skønnes at være acceptable for naboerne. Hvis der efter kommunens vurdering foreligger væsentlige støjgener skal kommunen efter de almindelige forvaltningsretlige regler (oplyst grundlag, lighed, saglighed, proportionalitet m.v.) vurdere, om der skal udarbejdes støjreducerende foranstaltninger for idrætsanlægget.

- **Afstand til boliger:** Stor afstand til boliger kan være tilstrækkelig til at undgå væsentlige støjgener, mens for kort afstand til boliger i nogle tilfælde kan føre til væsentlige støjgener. Nogle sportsgrene kan give anledning til væsentlige støjgener på længere afstande end andre sportsgrene, og intensiteten af anlæggets brug kan f.eks. også have betydning for støj-udbredelsen. I mange tilfælde kan andre parametre end afstand derfor også inddrages i vurderingen.

Kommentar:

Hvad er stor afstand og kort afstand – ikke klart defineret.

3.2 Generelt vedrørende påbud og fastsættelse af vilkår efter § 42, stk. 3

Der er ikke noget krav i miljøbeskyttelsesloven § 42, stk. 3, om, at støjen skal ned på en grænseværdi, men kun at kommunerne undersøger de tekniske, driftsmæssige, og økonomiske muligheder, der er for at begrænse de væsentlige støjulempen der måtte være. Der kan derfor være situationer, hvor der ikke foretages støjdæmpende foranstaltninger, hvis kommunen vurderer, at løsningerne ikke er proportionale.

Støj fra et eksisterende idrætsanlæg er ofte vanskelig at mindske, især hvis støjgenen består af råb fra spillere og tilskuere. Derfor vil et eventuelt påbud fra myndighederne bestå i krav om driftsmæssige eller tekniske løsninger, som nævnt i afsnit 5, og ikke i fastsættelse af konkrete støjgrænser.

Kommentar:

Hvad med naboernes støjpåvirkning, som kan give stress og andre følgevirkninger

Hvad med jeres egen arbejdsrapport 1 fra 2001 – fx under bilag 14. Støj og impulser

4. Støj i planlægningsfasen

Det er afgørende, at kommunerne allerede i planlægningsfasen efter planloven f.eks. indtænker støjforhold – f.eks. placering af nye baner i forhold til støjfølsom anvendelse, eller placering bag andre bygninger, så naboerne generes mindst muligt.

Ofte vil f.eks. en ny kunstgræsbane være miljøvurderingspligtig, og det vil være et krav i denne vurdering, om anlægget kan medføre væsentlige støjgener. Også her vil kommunerne kunne lægge de lokale skøn til grund, som er nævnt i ovenstående.

Kommentar:

Herlev Kommune opfører en lille kunstgræsbane på trods af at den er ulovlig (byggeriet blev stoppet 3 gange under opførelsen) og ydermere anvender banen selv efter den er blevet hjemvist af Miljø- og Fødevareklagenævnet.

5. Eksempler på støjreducerende foranstaltninger

- Større afstand mellem idrætsanlægget og boliger
- Begrænsning i brugen af de faciliteter, der ligger nærmest boliger

Kommentar:

Igen er formuleringerne ikke konkrete – hvad er større afstand? og hvor på banen skal begrænsningen af brugen defineres.

Udover de foreslåede løsninger til støjreducerende foranstaltninger kan en proaktiv og vedvarende nabodialog være vigtig i forhold til naboernes opfattelse af et idrætsanlæg. Oplevelsen af støj som en gene kan udover selve støjniveauet f.eks. også afhænge af den enkelte persons holdning til støjilden og visuelle indtryk (kan man se støjilden). En god nabodialog kan derfor hjælpe på den subjektive opfattelse og holdning til idrætsanlægget og dermed være medvirkende til, at naboerne føler sig mindre generet af aktiviteterne på anlægge

Kommentar:

Vi har i næsten 10 år ikke oplevet en god nabodialog med Herlev Kommune og Boldklubben.

For at mindske uorganiseret brug af et idrætsanlæg kan tiltag som f.eks. fjernelse af mål efter sidste træning, opsætning af skilte med tidsbegrænset brug eller aflåsning af anlægget overvejes.

Kommentar

Det har vi gentagne gange foreslået, men det afviser Herlev Kommune.

	A	B	C	D	E	F
1	Dato	Aktivitet	Mail til	Dato	Svar fra	Status
2	16.04.2023	Skiltning virker ikkem tilskuere på banen	Anna Valgren	17.04.2023	MD	Sendt videre i systemet
3	16.04.2023	Skiltning virker ikkem tilskuere på banen	Anna Valgren	17.04.2023	Anna Valgren	SSP - dialog med klubben, ingen ændring i skiltning eller andet
4	23.04.2023	Tilskuere på banen	Steen/Jan B73	25.04.2023	Anna Valgren	Ikke tilladt fra HK
5	07.05.2023	Tilskuere på banen op ad hegnet med stole etc.	Jan og Steen, B73	09.05.2025	Steen, B73 - afviser at det ikke er tilladt	HK har meddelt B73 at der ikke må være tilskuer på banen
6	08.05.2023	Lugtgener	Marianne Dithmer,HK	09.05.2023		9/5 svar fra Marianne - sendt videre i forvaltningen
7	08.05.2023	Lugtgener	MD	09.05.2023	MD	Videre til kulturforvaltningen(Anna Valgren) og udvalgsmøde
8	14.05.2023	spille musik på banen - se nedenstående	Anna Valgren	16.05.2025	Anna Valgren	nye (andre) skilte i produktion
9		(aften)				
10		som 2/4				
11		Kommune				
12		7/5- formiddag				
13		12/5 - formiddag - havde sat højttalere udenfor banen				

	A	B	C	D	E	F
14		udebane hold havde medbragt højttalere, og selvom B73 spillere informerede om at der ikke måtte afspilles musik. De slukkede, da vi gjorde opmærksom på dette og 2 min. efter startede musikken igen.				
15	16.05.2023	Svar lugtgener			Signe Kuhn Bæk-Jensen	Ikke giftigt
16	18.05.2023	Musik på lille kunst	Jan Mogensen/Steen Kristensen			
17	16.08.2023	Tillskuere ved spillerboksene og afskærmning ift. Gummigranulat ryger udenfor banen	Anna Valgren	21.08.2025	Anna Valgren	beklager at skiltningen har taget så lang tid. Gummigranulat er ikke giftigt iflg. HK
18	21.08.2023	Kommentering af skiltning	Anna Valgren	13.09.2023	Anna Valgren	Vil kigge på skiltningen
19	10.09.2023	brugstider (startede kl. 8 (må først kl. 10), ikke informeret om dispensation, som blot er en formalitet.	Anna Valgren	13.09.2023		Svar 13/9 omkring dispensation,
20	10.09.2023	Folk på banen kl. 8 (søndag) ingen forvarsling i god tid	Anna Valgren	13.09.2023	Anna Valgren	4-9 givet tilladelse, udenat meddele det til naboerne
21	15.09.2023	Igen startede B73 før tid	Anna Valgren			
22	19.09.2023	Aktindsigt til dispensation Microcup start kl. 9		05.09.2023	Signe Kuhn Bæk-Jensen	Dispensation, som blev søgt 4. sept og tilladelse blev givet 5.sept.

	A	B	C	D	E	F
23	21.09.2023	Ikke overholdelse af dispensation	Signe Kuhn Bæk-Jensen			klage over ikke overholdelse af dispensation
24	25.09.2023	Igen startede B73 før tid	Anna Valgren			
25	28.09.2023	Ikke overholdelse af dispensation		28.09.2024	Signe Kuhn Bæk-Jensen	Videregivet til Anna Valgren
26	07.10.2023	Startede skudtræning kl. 8.45 (må først begynde kl. 10)	Anna Valgren	09.10.2025	Anna Valgren	Tager fat i B73
27	18.10.2023	Musik på banen (B73 træner uvidende om at der ikke må spille musik på banen)	Anna Valgren			
28	23.10.2023	Lys på banen efter kl. 21	Anna Valgren			
29	10.04.2024	anmode om flere - overholder ikke reglerne	Anna Valgren	11.04.2024	Anna Valgren	Flytte skilte ikke flere - taler med B73
30	16.04.2024	2-4 Larm og musik B73 to gange - 16/4 B73 eftermiddag - samme som 2/4	Anna ValgrenB73		1	
31	29.04.2024	i april	Anna Valgren			
32	29.04.2024	Ulovlig støj - flere skilte	Anna Valgren			
33	01.05.2024	Musik på banen	Anna Valgren	02.05.2024	Anna Valgren	SSP og B73 - diallog
34	03.05.2024	Musik på banen	Anna Valgren	08.05.2024	Anna Valgren	Gør ikke noget - taler med B73
35	04.05.2024	Musik på banen	Anna Valgren	08.05.2024	Anna Valgren	Gør ikke noget - taler med B73
36	07.05.2024	Tilskuere på banen med stole	Jan Mogensen/Steen Kristensen			
37	07.05.2024	Larm formiddag				
38	09.05.2024	3 gange musik på banene - kan ikke se skiltene	Anna Valgren	22.05.2025	Anna Valgren	Vil tage fat i SSP - (hjælper ikke)

	A	B	C	D	E	F
39	12.05.2024	højtalere til udenfor banen - B73				
40	12.05.2024	udebane hold hAnna Valgrende medbragt højtalere, og selvom B73 spillere informerede om at der ikke måtte afspilles musik. De slukkede, da vi gjorde opmærksom på dette og 2 min. efter startede musikken igen.				
41	19.05.2024	Kl.22.30 - boldspil og råben på banen - ser ikke skiltene	Anna Valgren	22.05.2025	Anna Valgren	Vil tage fat i SSP - (hjælper ikke)
42	19.05.2024	Musik og larv efter kl. 22	Anna Valgren	23.05.2024	Anna Valgren	Gentagelse - SSP og Securitas -
43	09.06.2024	Musik og larm efter kl. 22 - kan høres indendørs.	Anna Valgren	13.06.2024	Anna Valgren	Gentagelse - SSP og Securitas -
44	11.06.2024	Musik og larm efter kl. 23	Anna Valgren	13.06.2024	Anna Valgren	Gentagelse - SSP og Securitas -
45	13.06.2024	Musik og larm efter kl. 23	Anna Valgren	20.06.2024	Anna Valgren	Gentagelse - SSP og Securitas -
46	24.06.2024	Musik og larm efter kl. 22 - kan høres indendørs.	Anna Valgren			1
47	29.06.2024	29/6 Kl. 9.45. Lav musik viude at de ikke måtte spille musik (engangere)				
48	30.06.2024	30/6 Kl. 22.15 boldspil. To grupper den ene med musik				
49	01.07.2024	1/7 kl. 21:15. Musik				
50	03.07.2024	3/7 Kl. 22:10 Musik på tilskuerrækkerne (en gruppe unge). Samt boldspil og råben på banen.				

	A	B	C	D	E	F
51	04.07.2024	5 dage med musik og sent boldspil	Anna Valgren	05.07.2024	Anna Valgren	SSP skal gøre arbejdet!!!
52	04.07.2024	4/7 kl. 21.40 musik på banen - de samme som tidligere på ugen				
53	13.05.2025	Musik og boldspil efter kl. 22	Anna Valgren			
54	13.05.2025	Musik og boldspil efter kl. 22	Anna Valgren			
55	18.05.2025	Boldspil før kl. 10 (kl.9.15)	Anna Valgren	18.05.2025	Betina Skovby (Herlev)	beklager
56	18.05.2025	Råben og skrigen på banene efter midnat	Anna Valgren			
57	18.05.2025	Boldspil før kl. 10 (kl.9.15)	Anna Valgren	18.05.2025	Betina Skovby (Herlev)	beklager
58	18.05.2025	Råben og skrigen på banene efter midnat	Anna Valgren			
59	24.05.2025	Musik på banene	Anna Valgren			
60	24.05.2025	Securitas)	Anna Valgren			
61	24.05.2025	Musik på banene	Anna Valgren			
62	24.05.2025	Securitas)	Anna Valgren			
63	28.05.2025	Råben og skrigen på banene efter 22.30(hvor er Securitas	Anna Valgren			
64	28.05.2025	Råben og skrigen på banene efter 22.30(hvor er Securitas	Anna Valgren			
65	29.05.2025	Aktivitet før kl. 10 (kl.9.15)	Anna Valgren			
66	29.05.2025	Aktivitet før kl. 10 (kl.9.15)	Anna Valgren			
67	02.06.2025	Boldspil efter kl. 22 (Hvor er Securitas)	Anna Valgren	16.06.2025	Anna Valgren	Taler med SSP igen og Securitas også fredag
68	02.06.2025	Boldspil efter kl. 22 (Hvor er Securitas)	Anna Valgren	16.06.2025	Anna Valgren	Taler med SSP igen og Securitas også fredag

	A	B	C	D	E	F
69	13.06.2025	Boldspil kl. 23.10 (Hvor er Securitas)	Anna Valgren/Marianne Dithmer			
70	13.06.2025	Boldspil kl. 23.10 (Hvor er Securitas)	Anna Valgren/Marianne Dithmer			
71	25.06.2025	Securitas)	Marianne Dithmer			
72	25.06.2025	Securitas)	Marianne Dithmer			
73	30.06.2025	Boldspil efter kl. 22 (Hvor er Securitas)	Anna Valgren/Marianne Dithmer	01.07.2025	Anna Valgren	Anmoder om at B73 aflåser banen efter brug
74	01.07.2025	fodboldskole	Anna Valgren			
75	04.07.2025	folk	Anna Valgren	04.07.2025	Idræt og teknik	Beklager
76	16.07.2025	folk	Helle Nielsen	01.07.2025	Idræt og teknik	beklager
77	04.08.2025	Musik etc på banen se udpluk af hændelser i nedenstående	Anna Valgren	08.08.2024	Anna Valgren	SSP og Secuitas efter kl. 22 (ex mand og ons)
78		5/7 Kl. 22.30 spillede og råbte stadig. Måtte over og bede dem gå. <i>Hvor var Securitas?</i>				
79		17/7 Kl. 18.15. Spillede musik. Vidste det godt Kl. 22:20 havde ikke set skiltene boldspil - <i>Hvor var Securitas?</i>				
80		19/7 Kl. 16:00. Musik. Havde ikke set skiltet. Heller ikke at de ikke måtte spille op ad hegnet				
81		20/7 Kl. 22.15 boldspil. Havde igen ikke set skiltene. <i>Hvor var Securitas?</i>				
82		22/7 Kl. 22:30. Musik, larm og boldspil. <i>Hvor var Securitas?</i>				

	A	B	C	D	E	F
83		24/7 Musik igen igen i løbet af dagen flere gange Kl. 22:30 aktivitet på banen. <i>Hvor var Securitas?</i>				
84		29/7 Musik igen igen i løbet af dagen flere gange				
85		31/7 Spil op ad hegnet.				
86		1/8 Musik igen igen. Viastede det godt.				
87	21.09.2025	trænere er åbenbart ikke informeret	Henrik Cortsen(B73)	21.09.2025	Henrik Cortsen(B73)	beklager og vil tage fat i trænere etc. Igen
88	02.10.2025	Musik og lys på banen	Anna Valgren			
89	14.10.2025	Lys på banen efter kl. 21	Anna Valgren	16.10.2025	Anna Valgren	indkærmpet overfor B73 igen igen
90	02.11.2025	Musik for åbne vinduer i B73	Anna Valgren			

Herlev 19. november 2025

Miljø- og Ligestillingsministeriet
Miljøstyrelsen

Mail til:
jeha@mst.dk
mst@mst.dk

Vedr. Høringssvar

MST-2025-15893 Høringssvar - Udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg og miljørapport iht. miljøvurderingsloven

Vi er, som naboer til kunstgræsbaner i Herlev, meget foruroliget over den hurtige udmelding med udkast vejledning fra Miljøstyrelsen ang. støj fra idrætsanlæg.

Vi oplever det som om demokratiet er forsvundet – udkastet til vejledningen er ensidigt - naboerne til idrætsanlæg, er på trods af vores tidligere beskrivelse til Miljøministeren, slet ikke blevet inddraget i sagen.

I begge udkast er det skøn og vurdering - intet konkret - der skal ligge til grund for kommunens handling. Miljøministeriet/Miljøstyrelsen, som øverste myndighed fralægger sig ansvaret og kommunerne står uden klare retningslinier.

Det oplever vi som en betydelig forringelse ift. både de ønsker, der er fra kommunerne om konkrete retningslinier og samtidig vil vi borgerne efterlades uden retslige klagemuligheder.

Som eksempel har vi i vedlagte bilag F og G fremhævet nogle af svaghederne i udkastene.

Der er ikke foretaget kvalificeret undersøgelser af støj og gener fra idrætsanlæg på trods af, at Miljøministeriet er bekendt med sager fra Miljø- og Fødevareklagenævnet, hvor borgere har fået medhold i deres klager mod kommunen.

Bliver man dagligt udsat for høj støj giver helbredsmæssige påvirkninger, som bl.a. giver forringet livskvalitet, stress, hjerte-kar-sygdomme og søvnproblemer. Som dokumentation er vedlagt flere undersøgelser i bilag A1-E (liste med links vedlagt).

Livskvalitet og trivsel er vigtig for alle mennesker – bl.a. at kunne nyde naturen og dens lyde samt at kunne være indendørs med lukkede døre uden at blive forstyrret af høj råben - men i denne sag er disse livsværdier virkelig udfordret.

Vi er belastet af støj 24/7 365 dage om året, som giver os meget begrænset mulighed for at opholde os i vores haver, da påvirkningen af støjen i den grad belaster os. Jeg (Linda) har i flere år prøvet at komme ud af min stress-sygdom, men det er svært, når ikke har fred noget sted i og omkring vores bolig.

Og i vores tilfælde er der i sommerperioden ofte støj på boldbanen efter alm. sengetid – se bilag F vores kommentar til **10.1 Befolkningen og menneskers sundhed** - og bilag H.

Det er stadig vores ønske, at vi naboer til idrætsanlæg bliver inddraget i debatten - bliver hørt og respekteret, så der kan findes en løsning, som tilgodeser alle involverede.

Afslutningsvis vil vi lige nævne, at vi som mange andre mener, at det skal være plads til udøvelse af idrætsaktiviteter, men det skal også være muligt at bo, der hvor man bor. Alle parter skal respekteres.

Linda Borch & Michael Lønnberg Christensen
Nøkkedalen 17
2730 Herlev

Mail: lindaborch@live.dk loennberg@gmail.com

Brevdato	19-11-2025
Afsender	Stefan Dahl (stda@dif.dk)
Modtagere	Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Akttitel	DIF og DBU MST-2025-15893
Identifikationsnummer	13831409
Versionsnummer	1
Ansvarlig	Jens Schultz Thers
Vedlagte dokumenter	MST-2025-15893 DIF og DGI's høringssvar - Støj fra idrætsanlæg - MST-2025-15893
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	21. nov 2025

Til: Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Cc: Jens Schultz Thers (jesha@mst.dk)
Fra: Stefan Dahl (stda@dif.dk)
Titel: MST-2025-15893
Sendt: 19-11-2025 14:41
Bilag: DIF og DGI's høringssvar - Støj fra idrætsanlæg - MST-2025-15893.pdf;

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.
Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

Kære Miljøstyrelsen

Hermed fælles høringssvar fra DIF og DGI på vejledning om støj fra idrætsanlæg. J. nr. MST-2025-15893.

Venlig hilsen

Stefan Dahl

Konsulent
DIF Public Affairs & Samfundsindsatser



M +45 42 36 19 25
stda@dif.dk
www.dif.dk

Idrættens Hus
Brøndby Stadion 20
DK-2605 Brøndby

Miljøstyrelsen
MST-2025-15893

19. NOVEMBER 2025



HØRINGSSVAR VEDR. VEJLEDNING OM STØJ FRA IDRÆTSANLÆG FRA DANMARKS IDRÆTSFORBUND OG DGI

Danmarks Idrætsforbund (DIF) og DGI har set frem til den nye vejledning vedrørende støj fra idrætsanlæg og læst den med stor interesse og med tilfredshed.

Indledningsvis vil DIF og DGI gerne takke ministeren for det gode samarbejde og dialogen om at få en ny vejledning på plads, som specifikt adresserer støj fra idrætsanlæg. Vi er rigtig glade for ministerens anerkendelse af idrættens værdi, og plads i samfundet, som denne vejledning markerer. DIF og DGI har en række bemærkninger som fremlægges i det følgende:

Anerkendelse af at støj fra idræt ikke er virksomhedsstøj

DIF og DGI er glade for, at det med den nye vejledning gøres klart, at støjen fra idræt ikke skal sættes i bås med støj fra virksomheder. Det er i samfundets interesse, at idrætsanlæggene også kan være bynære og ligge hvor der er mange borgere til at bruge dem. Det bliver nemmere med den nye vejledning. Det er et afgørende element i vejledningen, at man ikke ser idrætten som en støjleder, men anerkender idrættens værdi for manges sundhed, sociale relationer og dannelse.

Lokale skøn

DIF og DGI finder det positivt, at det med den nye vejledning bliver kommunerne, som skal beslutte og skønne, hvorvidt der er tale om *væsentlige støjulempelser*. Det giver kommunen større indflydelse på idrætsanlæggene, og mulighed for at reagere på det enkelte anlæg tilpasset lokale forhold. Det er godt, eftersom der lokalt kan være store forskelle på, hvornår støjen er væsentlig, afhængig af placeringen af idrætsanlægget. Vi opfatter den nye vejledning som en lempelse af reglerne for støj fra idrætsanlæg og det er vores håb, at kommunerne også ser det sådan i deres skønsudøvelse.

Mange former for støjreducerende tiltag

DIF og DGI vil gerne rose, at vejledningen præsenterer flere former for støjreducerende tiltag og at det kun er i særlige tilfælde, at man skal se på dyre løsninger som støjskærm eller -vold. Og videre at forbud mod brug af visse dele af idrætsanlæg, samt fastsættelse af konkrete støjgrænser, ikke er en del af de støjreducerende tiltag i værktøjsskassen. Derudover er det store fokus på dialog glædeligt, da vi tror på, at mange potentielle konflikter kan løses gennem dialog og åbenhed.

DIF

DANMARKS IDRÆTSFORBUND

IDRÆTTENS HUS
2605 BRØNDBY

T: 63 20 61 00
WWW.DIF.DK

SIDE 1 AF 2

PROTEKTOR
HANS MAJESTÆT KONGEN

BEVÆGER DANMARK

Godt afsæt for proportionalitetsvurderinger

DIF og DGI bifalder, at proportionalitetsvurderingen af eventuelle støjbegrænsende foranstaltninger skal indtænke værdien af idrætten i bynære områder, at idrætten skal kunne foregå udenfor normal arbejdstid, samt de økonomiske konsekvenser ved de støjreducerende foranstaltninger. Det giver bedre plads til idrætten, fremfor i dag, hvor nogle idrætsanlæg ikke kan leve op til rigide støjgrænser og hvor flere projekter stopper pga. fordyrende støjvægge/-volde.

Kommende praksis

DIF og DGI er opmærksom på, at den kommunale skønsudøvelse, giver kommunerne en øget selvbestemmelse, hvilket ikke automatisk resulterer i en lempelse af praksis. I forlængelse af ministerens tidligere udtalelser, tolker vi dog den nye vejledning om støj fra idrætsanlæg som en lempelse ift. tidligere praksis. Vi håber og forventer, at både kommuner og klagenævn vil forvalte det som en lempelse, der øger mulighederne for at dyrke idræt. Derfor vil vi følge kommende praksis nøje, og håber at styrelsen vil gøre det samme.

Med venlig hilsen

Danmarks Idrætsforbund og DGI

Kontakt:

Stefan Dahl
Konsulent

M: +45 42 36 19 25
stda@dif.dk



SIDE 2 AF 2

PROTEKTOR
HANS MAJESTÆT KONGEN

BEVÆGER DANMARK

Brevdato	19-11-2025
Afsender	Signe Iversen (signeiversen@hotmail.com)
Modtagere	Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Akttitel	Journalnummer MST-2025-15893 - HØRINGSSVAR ANGÅENDE: Udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg - (høringsfrist 20. nov)
Identifikationsnummer	13831725
Versionsnummer	1
Ansvarlig	Jens Schultz Thers
Vedlagte dokumenter	Journalnummer MST-2025-15893 - HØRINGSSVAR ANGÅENDE Udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg - (høringsfrist 20. nov)
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	21. nov 2025

Til: Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Cc: Jens Schultz Thers (jesha@mst.dk), Thomas Iversen (togathomas@gmail.com), kevin@welms.dk (kevin@welms.dk), Christian Hanson (christian.g.hanson@gmail.com), heidi.d.rasmussen@gmail.com (heidi.d.rasmussen@gmail.com), morten.jensen@fibox.com (morten.jensen@fibox.com), IWA HOLDING ApS (joern@walldahl.dk), stov@vw.dk (stov@vw.dk), Grundejeren.dk - Fællesforeningen af Grundejerforeninger i København (formand@grundejeren.dk), formand@parcelhus.dk (formand@parcelhus.dk), PARCELHUSEJERNES LANDSFORENING - PL SERVICE (sekretariat@parcelhus.dk), Lasse Christner Månsson (lachm@mst.dk)
Fra: Signe Iversen (signeiversen@hotmail.com)
Titel: Journalnummer MST-2025-15893 - HØRINGSSVAR ANGÅENDE: Udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg - (høringsfrist 20. nov)
Sendt: 19-11-2025 15:00

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.
Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

Journalnummer MST-2025-15893 - HØRINGSSVAR ANGÅENDE: Udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg - (høringsfrist 20. nov)
<https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/70570>

Kære Miljøstyrelse,

Jeres udkast til støj for idrætsanlæg er yderst bekymrende.

Jeg skal ikke kunne sige om Virksomhedsstøjvejledningen fra 1984 (nr. 5/1984) er forældet og ikke flugter med vores moderne støj fra idrætsanlæg.

Men det bekymrer mig i den grad, at I nu lægger op til, at ALT beror på skøn.

Lad mig stille en række spørgsmål?

Hvis vi ikke har nogen ”grænser” db(a), som med den nuværende lovgivning, hvordan skal vi så have nogen form for målbar enhed for støjens omfang? Hvem skal vurdere, hvad der er for meget og for lidt? Den påvirkede nabo vil med garanti mene det er for meget – kommunen vil måske mene det modsatte (og ofte fra et skrivebord)? Det er jo ingen retspraksis / retssikkerhed for borgeren her. Sagt med andre ord, hvordan skal en borger, som er under påvirkning af støjen, nogensinde kunne klage, hvis der ikke er nogen grænseværdier at klage over.

Fodbold er ensbetydende med stemmer og politikere har interesse i at være på god fod med idrætsaktiviteter og især fodbold. Det har vi set i Køge, hvor boldklubben gennem lokalavisen laver lobbyisme ved at gøre opmærksom på, at de mangler midler og faciliteter.

Hvordan skal en borger, som er påvirket af boldbanens støj nogensinde komme til orde i ovenstående virkelighed, hvis en fodbold-venlig kommune og dens politikere/byråds vægter stemmer højere end privatlivets fred? Hvor skal denne borger klage og hvad skal vedkommende klage over?

Det ser nu ud som om, muligheden for at kunne gå til en ankestyrelse er uden for rækkevidde. Hvor er retssikkerheden henne i det og i at det hele beror så meget på skøn og proportional-princip?? Den lille borger, der bliver ramt af støj, som vil være i undertal, vil aldrig have en

chance i sådan en sag.

(Vi har her i Køge kommunen levet med støj fra fodbold kunststofbane på over 60 db morgen, middag og aften og weekender, kun 14 meter fra beboelse, og kæmpet med kommunen via bl.a. ankestyrelsen om at nedsættelse støjen, hvor sagen blev forhalet i årevis trods daværende støjgrænser var overtrådt. Kommunen gav endda fodboldklub dispensation til også at spille fodbold efter kl. 18, selv efter der var fortaget professionelle støjmålinger, der vidste overtrædelser. Når vi havde problemer med Køge kommunen i konkrete sag på daværende lov med indlysende overtrædelser, hvor krænket tror I så ikke, vi kommer til at føle os på vores retssikkerhed nu, når Køge kommune nu helt selv skal lave et skøn at dette efter den nye vejledning, som I lægger op til??).

Ejendomme tæt på boldbaner vil falde i salgspris uden at dette bliver kompenseret og uden at det afspejler sig i ejendomsvurderinger.

Hvorfor taler ingen om impulsstøj ved fodboldbaner? Det er veldokumenteret og man skal tillægge +5 db(a), hvilket gør dem endnu mere uholdbare at være naboer til.

https://referencelaboratoriet.dk/wp-content/uploads/2010/07/reflab_orientering_32.pdf

https://referencelaboratoriet.dk/wp-content/uploads/2023_Impulstillæg_Fase_3_Lyttetest_og_sammenfatning.pdf

<https://www2.mst.dk/udgiv/publikationer/2001/87-7944-375-3/pdf/87-7944-376-1.pdf>.

Støj fra virksomheder og den nuværende støjgrænse ved boldbaner opererer i tidsrum, som svarer godt til privatlivets fred, da de falder efter kl. 18.00. Hvordan skal den kommende lovgivning nogensinde tage højde for dette, hvis man tilsidesætter virkeligheden? En sådan lovgivning vil jo give boldbaner og kommuner alle rettigheder.

Så I kan nok se, det ligner det vilde vesten, hvis vi går en fremtid i møde, hvor alt beror på skøn. Belært fra Køge Kommune vil borgeren blive fuldstændigt kørt over og har intet at klage over og ingen steder at gå hen, samtidigt med, at det kan være økonomisk katastrofalt for vedkommende.

Det må simpelthen ikke ske.

Med venlig hilsen

Signe og Thomas Iversen

Zoffmannsvej 64

4600 Køge

E Mail: togathomas@gmail.com

Brevdato	19-11-2025
Afsender	Charlotte Zielke (charlottezielke123@gmail.com)
Modtagere	Hovedpostkasse (mst@mst.dk); Jens Schultz Thers (Sagsbehandler, Erhverv)
Akttitel	Journal nr: MST-2025-15893
Identifikationsnummer	13832369
Versionsnummer	1
Ansvarlig	Jens Schultz Thers
Vedlagte dokumenter	Journal nr MST-2025-15893
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	21. nov 2025

Til: Hovedpostkasse (mst@mst.dk), Jens Schultz Thers (jesha@mst.dk)
Fra: Charlotte Zielke (charlottezielke123@gmail.com)
Titel: Journal nr: MST-2025-15893
Sendt: 19-11-2025 15:51

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.
Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

Støj fra idrætsanlæg
Holme Møllevej 21, 8260 Viby J.

Jeg skriver denne henvendelse, da jeg vil gøre opmærksom på støjgener på ovennævnte adresse.

Jeg flyttede til Holme Møllevej den 1.11.2025, og er overrasket over støjniveauet. Træning og træningskampe med høje råb og pift, foregår lige op af vores bolig. Dette taget i betragtning af, at det nu er vinter, og alle vinduer/døre oftest er lukkede. Tør slet ikke tænke på, hvordan træning og kampe vil have negativ effekt på vores privatliv til foråret.

Jeg var godt klar over ved køb af boligen, at lyde ville kunne høres, men slet ikke i det omfang. Havde en forventning/forestilling om, at træningen primært ville foregå i behørig afstand af boligerne på Holme Møllevej.

Derudover er der lysmaster som kaster et skarpt lys ind af vores vinduer om aftenen.

Håber ovennævnte vil tages alvorligt.

Venlig hilsen

Charlotte Zielke
Holme Møllevej 21, 2. TV
8260 Viby J

Brevdato	19-11-2025
Afsender	oledrostmil@gmail.com Sendt af Ole Drost: oledrostmil@gmail.com
Modtagere	Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Akttitel	Høringssvar journalnr. MST-2025-15893
Identifikationsnummer	13832939
Versionsnummer	1
Ansvarlig	Jens Schultz Thers
Vedlagte dokumenter	Høringssvar journalnr. MST-2025-15893 SKM_C45825111815410
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	21. nov 2025

Til: Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Cc: Jens Schultz Thers (jesha@mst.dk)
Fra: oledrostmail@gmail.com (oledrostmail@gmail.com)
Titel: Høringssvar journalnr. MST-2025-15893
Sendt: 19-11-2025 16:38
Bilag: SKM_C45825111815410.pdf;

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.
Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

Til MST.

Høringssvar vedr. journalnummer MST-2025-15893

----- Forwarded message -----

Fra: Ole Drost Schou Sørensen <Ole.Drost@regionh.dk>
Date: tirs. 18. nov. 2025, 15.45
Subject: Høringssvar til MST
To: Ole Drost <oledrostmail@gmail.com>

Fra: RHP-P5034@regionh.dk <RHP-P5034@regionh.dk>
Sendt: 18. november 2025 15:41
Til: Ole Drost Schou Sørensen <Ole.Drost@regionh.dk>
Emne: Mail fra RHP-P5034

17.11.2025

Høringssvar vedr. Vejledning fra Miljøstyrelsen, Støj fra idrætsanlæg.

Journalnummer MST-2025-15893

Det fremgår af indledningen, at der ikke findes viden eller undersøgelser, der belyser, hvorvidt støj fra idrætsanlæg kan have negative sundhedsskadelige konsekvenser for naboerne. Dette er en væsentlig mangel, der er til hinder for en tilstrækkelig saglig vurdering af, om støjgenerne er skadelige/belastende. Kommunernes vurdering bliver derfor ikke baseret på et ordentligt oplyst grundlag, men blot på et subjektivt skøn.

Jeg vil derfor opfordre til at Miljøstyrelsen iværksætter en undersøgelse herom.

Der lægges op til, at kommunerne fremover i større grad selv skal skønne, hvor det er hensigtsmæssigt at placere idrætsbaner. Samt selv vurdere om naboernes klager er relevante og sanktionere disse. Dette er svært bekymrende. Herlev kommune, har f.eks. tydeligt gennem de sidste 10 år til fulde bevist, at de ikke har vilje eller evne til at foretage disse vurderinger, på en objektiv og balanceret måde. Kommunen bygger gang på gang kunstgræsbaner direkte i skellet til naboerne. Dette til trods for, at de i kraft af deres egne støjberegninger mv. er fuldt bevidste om, at placeringerne vil føre til massive støjgener og efterfølgende klager. Det kan simpelthen ikke passe, at man kan bygge et sådant anlæg og så bagefter få "tilgivelse", og dermed bevidst bruge proportionalitetsprincippet for egen vindings skyld. Og dermed negligere naboernes klager. Dette er virkelig dårlig stil. Konsekvensen er at naboernes ejendomme bliver usælgelige og man derfor ikke engang fra fraflytte området.

Som det er Miljøstyrelsen bekendt, er borgernes støjklager hjemvist til fornyet behandling i Herlev kommune for 1 år siden. Intet er sket endnu og det vil der heller ikke gøre foreløbig iflg. Herlev kommune. Den ene kunstgræsbane er ovenikøbet ulovligt opført, men bruges alligevel ganske uhæmmet. Også af voksne, selvom det var lovet at den kun var til børn. Borgerinddragelse i planlægningsfasen, er heller ikke noget man bruger i Herlev kommune. Den uorganiserede brug af banen, er kommunen fuldstændig ligeglade med. Man kan ikke engang finde ud af at slukke for banelyset, eller flytte målene væk fra naboernes haver efter træningens ophør.

Dette viser tydeligt, at i hvert fald Herlev kommune, **ikke** kan varetage denne opgave på tilfredsstillende vis. Det synes derfor som en uhenigtsmæssig ide at give kommunerne mere magt til dette.

Udkastets forslag til, hvordan det fremover skal vurderes om støjgener er væsentlige, er uspecifikt og vagt formuleret. Det bliver derfor op til kommunernes subjektive skøn at lave deres vurderinger. Som beskrevet, er det i Herlev kommune en umådelig dårlig ide, at kommunerne selv skal vurdere og sanktionere sig selv. Det fungerer simpelthen ikke. I medierne udtrykker diverse politikere allerede nu stor glæde, over at de nu pga. nye regler, kan annullere naboernes velbegrundede klager.

Jeg opfordrer Miljøstyrelsen til, at der stilles nogle konkrete og målbare krav til placering af banerne.

Såsom, specifikke afstandskrav til naboer, især i støjfølsomme områder med åben/lav bebyggelse. Her bør der stilles skærpede krav til støjniveauet. Jeg opfordrer derfor til at miljøstyrelsen fortsætter med, at have en øvre dB-grænse i åben/lav bebyggelse.

Jeg opfordrer til at Miljøstyrelsen specificerer et niveau for, hvad en begrænsning af intensiteten vil sige. Banerne bliver brugt fra kl. 8 til kl. 22 alle dage, året rundt. Det er netop den intensive brug af banerne, der er den største gene for de omkringboende.

Konklusionen er at kommunerne og klagenævnet går fra at være objektive i deres skøn, går til at være subjektive. Man kan fremover ikke forvente en ensartet behandling af sine klager. Borgernes reelle mulighed for at få en retfærdig behandling forsvinder. Retssikkerhed er væk. Hvis de nye regler har en sådan en ordlyd, at f.eks. Herlev kommune kan slippe fra at bygge deres baner i skellet til naboerne, 5 meter fra deres stue, så er det jo fuldstændigt overflødigt med regler på området.

Jeg finder det i øvrigt slet ikke nødvendigt at ændre på den eksisterende vejledning. Som det ses i referatet fra Miljøstyrelses møde med de 6 kommuner, er der jo også nogen der synes at den nuværende vejledning er ganske anvendelig. For Herlev kommunes vedkommende, er de nuværende regler ikke noget reelt problem. Der findes rent faktisk andre, jævnt fordelt, eksisterende baner i kommunen, hvor kunstgræsbaner kan eksistere uden naboklager. Og tilgængeligheden er uproblematisk. Kommunen er kun 12 km² og alle baner kan derfor iflg. Google Maps tilgås på cykel på ca. 7-8 minutter, hvis man bor midt i byen. Der er ikke venteliste på medlemskab i nogen klubber og kommunen kan derfor fuldt ud tilbyde borgerne muligheder for aktiviteter. Så det er kun et spørgsmål om god planlægning. Jeg finder derfor at Herlev kommune på uberettiget vis, er en slags "medløber" på nogen af de problemer, der muligvis forekommer i andre kommuner.

I år 2007 var der ca. 5 kunstgræsbaner i Danmark, nu er der ca. 1000. Når noget er så invasivt er der ikke noget underligt i, at flere og flere naboer til kunstgræsbaner klager over støj. Et eller andet sted er der en grænse for alting. Og det er nu.

Til sidst skal det nævnes, at miljøministeren på spørgsmålet om hvordan de nye regler skal være, på tv har udtalt, *"at de skal være sådan, at kommunerne ikke bygger deres idrætsanlæg lige udenfor naboernes soveværelsesvinduer"*. Dette burde vel egentlig være en selvfølge. Dette må man jo forvente at den nye vejledning kan håndtere og dermed forhindre sker.

Venlig hilsen

Ole Drost

Nøkkedalen 9

2730 Herlev



Brevdato	19-11-2025
Afsender	Flemming Lund (flemming.lund@kabelmail.dk)
Modtagere	Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Akttitel	Høringssvar sag MST-2025-15893
Identifikationsnummer	13834542
Versionsnummer	1
Ansvarlig	Jens Schultz Thers
Vedlagte dokumenter	Høringssvar sag MST-2025-15893 Grundejerforening, SIF Høringssvar vejledning idrætsstøj 19. NOV 2025
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	21. nov 2025

Til: Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Cc: Jens Schultz Thers (jesha@mst.dk)
Fra: Flemming Lund (flemming.lund@kabelmail.dk)
Titel: Høringssvar sag MST-2025-15893
Sendt: 19-11-2025 19:16
Bilag: Grundejerforening, SIF Høringssvar vejledning idrætsstøj 19. NOV 2025.docx;

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.
Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

Miljøstyrelsen

J.nr. 2025 - 15893

Høringssvar på udkast til "Vejledning om støj fra idrætsanlæg" og tilhørende miljørapport

Vedhæftet høringssvar fra Skovshoved-Klampenborg Grundejerforening på udkast til "Vejledning om støj fra idrætsanlæg" og tilhørende miljørapport udsendt med høringsbrev dateret den 21. oktober 2025.

Vi kender ikke udsendelseslisten. Vi bemærker i denne forbindelse, at udkastet er kommet til vores kendskab ved en tilfældighed. I lyset af netop denne vejlednings principielle betydning og, at der er tale om oplæg til et markant skift i forvaltningspraksis, anser vi det for uhensigtsmæssigt, at offentliggørelsen af udkastet tilsyneladende har været begrænset. Således ville vi have fundet det naturligt, at afsendere af såvel afsluttede som igangværende klagesager automatisk ville have modtaget udkastet i høring. Vi har aktuelt en klagesag under behandling i Planklagenævnet over manglende VVM-undersøgelse, hvor omhandlede udkast potentielt vil kunne få betydning.

Kvittering for modtagelsen udbedes.

Med venlig hilsen

Flemming Lund

Skovshoved-Klampenborg Grundejerforening

25 29 73 30

Mail: info@skgf.dk

Hjemmeside: skgf.dk



19. november 2025

Miljøstyrelsen

Sagsnummer MST-2025-15893

mst@mst.dk

C.c. jesha@mst.dk

Høringssvar til udkast til "Vejledning om støj fra idrætsanlæg" og tilhørende miljørapport

Skovshoved-Klampenborg Grundejerforening har følgende generelle bemærkninger til udkast til "Vejledning om støj fra idrætsanlæg" og følgende konkrete bemærkninger til "Miljørapport over Vejledning om støj fra idrætsanlæg" begge udsendt med høringsbrev dateret den 21. oktober 2025.

Høringssvaret baserer sig på en underskriftsindsamling, hvor over 200 naboer har skrevet under på modstand mod udkast til en lokalplan om udvidelse af det lokale idrætsanlæg, der vil indebære blandt andet støjgener, lysgener og gener forbundet med anvendelsen af kunststofbaner.

Generelle bemærkninger til vejledningen

Konklusion

Vejledningen lægger op til en markant og principiel ændring i forvaltningspraksis. Formålet med ændringen synes ikke begrundet i miljømæssige forhold. Vejledningen synes således at *svække* miljøbeskyttelseslovens formål.

Vejledninger er generelt ikke bindende, men giver en retningsgivende vejledning til forståelsen og forvaltningen af lovgivningen. Vejledninger har således en betydelig indvirkning på forvaltningspraksis.

Det foreliggende udkast til vejledning delegerer kompetencen til kommunerne til at kunne træffe afgørelser ved skøn på et ureguleret grundlag. Herved åbnes for muligheden for forskellige afgørelser af sager baseret på et sammenligneligt grundlag. Da grundlaget for skønnet således i sammenlignelige/beslægtede situationer kan komme til at hvile på forskelligartede vurderinger, mistes forudsigeligheden omkring afgørelser. Dette anser vi for særdeles u hensigtsmæssigt og en svækkelse af retssikkerheden.

Formand: Flemming Lund, Emiliekildevej 13 D, 2930 Klampenborg.

Telefon 25 29 73 30

Mail info@skgf.dk

Hjemmeside skgf.dk

I fortsættelse heraf er vi betænkelig ved den præcedenseffekt, vejledningen kan få på andre områder af betydning for miljøet.

Vejledningen synes således at angive en retning, der åbner mulighed for en svækkelse af miljølovgivningens intention som eksplicit udtrykt i lovens formål om beskyttelse af mennesker mod væsentlige støjgener. Der må derfor stilles spørgsmålstegn ved, om der foreligger et hjemmelsgrundlag for en vejledning udformet som det foreliggende udkast.

Baggrunden for vejledningen synes at være et politisk ønske om en forenkling af sagsbehandlingen i forbindelse med klagesager med skyldig hensyntagen til naboer, der vil blive udsat for genevirkninger. Dette synspunkt har vi fuld forståelse for. Vi har derimod ikke forståelse for, at en forenkling skal ske på bekostning af hensynet til det menneskelige miljø i form af risiko for en øget støjbelastning. Vejledningen i den foreliggende form er derfor ikke det middel, der opfylder målet.

Begrundelse

Af Miljøbeskyttelseslovens § 1 fremgår, at formålet med loven er

*"§ 1. Loven skal medvirke til at værne natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i **respekt for menneskets livsvilkår** og for bevarelsen af dyre- og plantelivet.*

*Stk. 2. Med denne lov tilsigtes **særligt***

- 1) at **forebygge** og bekæmpe forurening af luft, vand, jord og undergrund samt vibrations- og **støjulemper**,*
- 2)"*

Særlig relevant lovtekst er fremhævet i denne forbindelse.

Vejledningen synes ikke at opfylde Miljøbeskyttelseslovens formål. Denne vurdering er baseret på, at det overlades til den enkelte kommune skønsmæssigt at vurdere, om der er tale om væsentlige genevirkninger baseret på kriterier, der kan fravælges og uden, der foreligger grænseværdier. Konsekvensen heraf er, at kommunalbestyrelsen kan vælge at se bort fra vejledningens anbefalede vurderingskriterier til fordel for andre hensyn. Dette anses som værende i modstrid med en række forvaltningsretsmæssige grundsætninger.

Vejledningen lægger op til en høj grad af lokalt skøn. Det kan være en god idé under den forudsætning, at skønnet udføres indenfor landsdækkende fastlagte rammer. Sidstnævnte mangler i vejledningen, jævnfør det ovenfor anførte.

Vejledningen lægger *ikke* op til grænseværdier for støj i forbindelse med idræt. Vi må i denne forbindelse henvise til, at der i f.eks. Tyskland er fastsat grænseværdier for idrætsstøj, der netop tager udgangspunkt i industristøj. Erfaringer fra andre lande samt den danske Kløvermarkrapport synes med fordel at kunne lægges til grund i forbindelse med udviklingen af danske grænseværdier for idrætsstøj.

Da der ifølge vejledningen gives mulighed for en individuel skønsmæssig vurdering i 98 kommuner uden bindende kriterier som grundlag, er risikoen oplagt for meget forskelligartede vurderingskriterier og derved vurderingsresultater. Konsekvensen heraf er, at vigtige forvaltningsretlige grundsætninger ikke nødvendigvis vil blive opfyldt. Det drejer sig om officialmaksimen, proportionalitetsprincippet og i udpræget grad lighedsgrundsætningen. Grundsætningen om saglige hensyn synes endvidere at kunne blive truet. Som ovenfor anført kan der under alle omstændigheder sættes spørgsmålstejn ved, om legalitetsprincippet er efterlevet.

Supplerende synspunkter

Periodevis støj fra idrætsanlæg over en ikke nærmere defineret tålegrænse kan på samme måde som industristøj være direkte sundhedsskadelig. Dette synes at skærpe behovet for, at reguleringen af idrætsstøj baseres på landsdækkende normer og kriterier og ikke, som det fremgår af vejledningen, på et individuelt kommunalt skønsmæssigt grundlag.

Vi bemærker, at vejledningen lægger op til en fravigelse af "Kunststofgræsbanevejledningen" for så vidt angår støj. Det er uklart, om betydningen heraf er, at denne vejledning helt ophæves. Hvis dette ikke er tilfældet, er det i fortsættelse heraf uklart, hvilken selvstændig betydning Kunststofgræsbanevejledningen da vil have.

Netop det forhold at idrætsstøj har en til tider voldsom påvirkning af naboerne, skærper behovet for, at væsentlige ændringer i forvaltningspraksis bør baseres på et så objektivt grundlag som muligt. Forskning og erfaringer bør være elementer i et objektivt grundlag.

Det bemærkes, at specielt støjbelastningen fra kunststofbaner er et helt gennemgående tema i det efterhånden større antal klagesager, der har været til behandling.

Vi bemærker, at udkastet indeholder mange hensigtsmæssige elementer, f.eks. afsnit 2 Afgrænsning og opstillingen i afsnit 3 over særlige forhold, der skal tillægges særlig vægt i forbindelse med udøvelsen af skønnet. Som anført kan disse afsnit imidlertid ikke stå alene.

Problemstillingen med idrætsstøj er udpræget i vores område i forbindelse med et større idrætsanlæg omkranset på alle fire sider med boligområder med overvejende lav bebyggelse. Flere hundrede naboer er direkte berørt. Vi har bemærket, at problemstillingen er aktuel flere

andre stedet i landet, blandt andet i Herlev, Sønderborg, Hillerød, Aarhus, Frederiksberg og Søften uden, at vi dog ved, om de nævnte idrætsanlæg er direkte sammenlignelige.

Forslag til løsning

Med det formål at give idrætten de optimale vilkår i støjmæssig henseende fører det anførte frem til, at det efter vores opfattelse vil være en hensigtsmæssig løsning, såfremt der opstilles landsdækkende støjmæssige rammer for idrætsstøj med mulighed for dispensation.

Dispensationer bør behandles baseret på konkrete kriterier udpeget af Miljøstyrelsen og vurderet på et uvildigt grundlag på foranledning af den enkelte kommune – i udbygget form eksempelvis de kriterier der fremgår af side 7 i udkast til vejledningen. Vi tillægger spørgsmålet om uvildighed i forbindelse med det udførte skøn som af endog meget stor betydning.

Af miljørapporten fremgår, at der såvel i Sverige som i Tyskland arbejdes med specifikke grænseværdier for idrætsstøj, ligesom der kan henvises til den danske rapport Kløvermarken. Der foreligger således erfaringer til inspiration for en udvikling af området med regulering af støj fra idrætsanlæg i form af fastsættelse af vejledende grænseværdier. Disse erfaringer bør med fordel kunne lægges til grund for en udvikling af de miljømæssige rammer for idrætten.

Vi er opmærksomme på, at skøn ikke må sættes under regel. Vores forslag baserer sig derfor på, at der er tale om en ramme for skønnet modsat bestemmelser/retningslinjer for selve skønnet, der – som anført i vejledningen – skal udføres konkret.

Den *helt* rigtige og holdbare løsning vil nok være i form af en egentlig lovændring af såvel Miljøbeskyttelsesloven som Miljøvurderingsloven i form af en tydeliggørelse af krav til og håndtering af idrættens miljømæssige påvirkninger set i en større sammenhæng. I denne bør indgå andre forhold af betydning for det menneskelige miljø som f.eks. lyspåvirkningen af naboer. En større sag, ja, men de miljømæssige konsekvenser af idrætten har mange facetter og kan ikke betragtes isoleret, men bør ses i en større sammenhæng.

Konkrete bemærkninger til Miljørapport over Vejledning om støj fra idrætsanlæg

Side 10 midt og nederst, side 18 øverst og side 25 nederst Støj fra kunststofbaner

Den beskrevne problemstilling i forbindelse med kunststofbaner i form af en betydende miljøbelastning for omgivelserne synes at være i modstrid med, at



Kunststofgræsplænevejledningen omtale af støj ikke længere skal lægges til grund. Der henvises i denne forbindelse til udsagnet side 18 øverst.

Side 12 midt Godkendelsespligtige virksomheder

I fortsættelse af det ovenfor anførte om behovet for en lovmæssig justering synes der et behov for at optage bestående og fremtidige idrætsanlæg som godkendelsespligtige anlæg baseret på differentierede grænseværdier tilpasset forskellige forudsætninger – afstand til boliger, tidspunkter på døgnet, sportsform, kunstgræs med videre.

Side 16 Sundhedsmæssige fordele

"Flere kommuner angiver de sundhedsmæssige fordele ved motion skal inddrages i miljøvurderingen".

Vi er principielt enige i idrættens sundhedsmæssige betydning – hvem er ikke det? Udsagnet tilkendegiver imidlertid en "trussel" i forbindelse med at overlade et ureguleret skøn til kommunerne, idet netop denne tilkendegivelse viser, at den fremførte holdning kun kan fremmes, såfremt det sker på bekostning af andre hensyn, og her specielt hensynet til naboerne.

Der er således tale om en konflikt mellem miljøhensyn og hensyn til folkesundheden. Denne afvejning bør ikke ureguleret overlades til kommunerne, idet usaglige hensyn i modstrid med Miljøbeskyttelseslovens intentioner og personlige opfattelser kan blive bestemmende for resultatet af skønnet.

Side 17 midt Gentofte Kommune - kulturarv

Gentofte Kommunes udsagn, som er relevant i forbindelse med dette høringssvar, betyder i vores oversættelse: Hvem kom først - idrætsforeningen eller naboerne?

Den lokale idrætsforening kom først – for ca. 100 år siden. Naboerne begyndte at komme i større omfang 20 år senere. I miljømæssig henseende ligger udfordringen imidlertid ikke i, hvem der kom først, *men i den snigende udvikling i forhold, der negativt påvirker miljøet for omgivelserne – det stigende og snigende aktivitetsniveau og den heraf følgende udbygning af tekniske anlæg i bred betydning.*

Det er denne udvikling, der efter vores opfattelse, bør reguleres med fokus på at finde den optimale balance mellem hensynet til på den ene side idrættens muligheder og på den anden side hensynet til den miljømæssige påvirkning af de omkringboende.

På denne baggrund bemærker vi med tilfredshed Miljøstyrelsens afvisning af ønsket med den anførte begrundelse.

Side 17 midt Gentofte Kommune – støjafskærmning

Vi er enige med Gentofte Kommune i, at støjafskærmning kan medvirke til en væsentlig negativ påvirkning af de landskabelige forhold. Opsætning af støjskærme midt i et tæt beboet område vil således visuelt virke voldsomt generende for de omkringboende. Det visuelle indtryk af et givet område må derfor efter vores opfattelse anses som en integreret del af en miljøvurdering.

Miljøpåvirkningen af potentielle støjskærme for idrætsanlægget i vores område vil blive markant! Dette understreger behovet for, at der bør foreligge nationale fastsatte rammebetingelser også i forbindelse med vurderingen af den æstetiske påvirkning i forbindelse med afhjælpende foranstaltninger.

Udenfor høringssvaret bemærkes, at en vurdering af den æstetiske påvirkning af det landskabelige miljø også gør sig gældende på andre områder og udpræget i forbindelse med lysmaster.

Side 21 Beslutning

Det anføres, at der er truffet beslutning om, at støj fra idrætsanlæg ikke længere skal tage udgangspunkt i ekstern støj fra virksomheder, men alene vurderes ud fra lokale skøn. Da der er tale om en væsentlig ændring i forvaltningspraksis, bedes det oplyst, hvem der har truffet beslutningen og på hvilket grundlag.

Side 24 øverst Støj fra vej anlæg versus støj fra idrætsanlæg

Vi er enige i, at vejstøj og idrætsstøj ikke umiddelbart kan sammenlignes. I fortsættelse heraf må det imidlertid konstateres, at idrætsstøj indeholder elementer med stor miljømæssig belastning, der afviger fra vejstøj. Dette gælder f.eks. høje og pludselige tilråb.

Side 24 – 25 Danske og udenlandske erfaringer

Der foreligger et erfaringsgrundlag, der kan danne udgangspunkt for fastsættelse af nationale grænseværdier for idrætsstøj. Dette synes at kalde på behovet for netop at udarbejde nationale rammeforudsætninger for idrætsstøj som grundlag for det lokale skøn og ikke alene overlade vurderingen af de miljømæssige konsekvenser for naboerne til den enkelte kommunes skøn baseret på et stort set ureguleret grundlag.

Side 26 midt Almennyttige fordele ved sport versus genevirkninger for naboer

"Kommunen kan også lægge de almennyttige fordele ved sport på et idrætsanlæg til grund".

Der er forståelse for udsagnet, men vi betragter indholdet som en potentiel direkte trussel mod det menneskelige miljø for naboerne, såfremt udsagnet kan implementeres uden nationale rammer i form af grænseværdier. Uden en ramme er risikoen stor for usaglige/unuancerede beslutninger.

Side 26 nederst Konklusion på befolkningens og menneskelig sundhed

"Den reelle forskel mellem de tidligere regler, hvor væsentlighedsvurderingen skulle ske ud fra virksomhedsstøjevejledningen (ekstern støj fra virksomheder, nr. 5/1984), og nu, hvor der skal tages udgangspunkt i lokale skøn uden at tage afsæt i virksomhedsstøjevejledningen, bør derfor ikke nødvendigvis medføre en øget støjbelastning af naboerne. Det er dermed Miljøstyrelsens faglige vurdering, at vejledningen ikke medfører væsentlige ændrede støjmæssige – eller sundhedsmæssige konsekvenser for de omkringliggende naboer."

Vurderingen er inkonsistent. Vurderingen synes at basere sig på en forventning om, at beslutninger i 98 kommuner truffet på et skønsmæssigt grundlag uden faste grænseværdier tager afsæt i hensynet til de miljømæssige konsekvenser for mennesker. De ganske mange klagesager, der har været omkring idrætsstøj, synes at godtgøre, at dette ikke er tilfældet. Uden grænseværdier kan det frygtes, at den miljømæssige belastning af naboer tilfældigt kan blive øget.

Miljøstyrelsens vurdering er på dette grundlag efter vores opfattelse ikke nødvendigvis retvisende.

Med venlig hilsen

Flemming Lund

Brevdato	19-11-2025
Afsender	DMdB (douglas.manvell@dmdbsoundadvice.com) Sendt af douglas.manvell@dmdbsoundadvice.com
Modtagere	Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Akttitel	MST-2025-15893
Identifikationsnummer	13835191
Versionsnummer	1
Ansvarlig	Jens Schultz Thers
Vedlagte dokumenter	MST-2025-15893
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	21. nov 2025

Til: Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Cc: Jens Schultz Thers (jesha@mst.dk), Lasse Christner Månsson (lachm@mst.dk)
Fra: DMdB (douglas.manvell@dmdbsoundadvice.com)
Titel: MST-2025-15893
Sendt: 19-11-2025 20:24

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.
Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

Til Miljøstyrelsen

Hermed sendes hørings svar for udkast til *vejledning om støj fra idrætsanlæg* samt udkast for den *tilhørende miljørapport*.

Som leder (convenor) af ISO arbejdsgruppen med ansvar for metoder for måling, beskrivelse og vurdering af ekstern støj (ISO TC43 SC1 WG45) vil jeg gerne kommentere udkastet til "Vejledning fra Miljøstyrelsen: Støj fra idrætsanlæg". OBS: disse kommentarer er personlige og afspejler ikke nødvendigvis holdninger fra ISO arbejdsgruppen ISO TC43 SC1 WG45, da gruppen ikke har diskuteret udkastet.

Konklusioner

- Emnet er komplekst og fortjener vejledning til kommunerne og ejerne af idrætsanlæg.
- I internationale fagkredse kategoriseres støj i flystøj, vejstøj, jernbanestøj, vindmøllestøj samt støj fra andre kilder som industri. Industristøj bruges dermed uheldigvis tit i flæng som overskrift for vurdering af støj fra andre kilder, herunder støj fra idrætsanlæg. Det vil sige, at vurderingsmetoderne til industristøj er gyldige for støj fra idrætsanlæg.
- For naboerne er kilden til både støj fra idrætsanlæg og støj fra industri udenfor deres kontrol. Der er ingen evidens for, at støj fra idrætsanlæg opleves anderledes eller har en anden støjdose-respons end støj fra industri. Derfor er der international konsensus om at bruge den samme dose-respons for begge disse støj kilder.
- Der er mange studier, der har ført til "Rating Level" konceptet, som gælder for alle støj kilder (se ISO 1996 sektionen nedenunder). Desuden er der specifikt i Danmark foretaget lyttest af Force Technology på kilder fra moderne idrætsanlæg såsom løbehjul på rampe, skateboards, mv.
- Der er flere eksempler (feks fra Holland og Tyskland) på, at støjgrænseværdier for idrætsanlæg er de samme som for industri det meste af tiden (se også nedenunder vedrørende støj fra padel-anlæg i Holland).
- Det vil være fornuftigt fortsat at henvise til industristøj-vejledningen for at vejlede aktørerne om den forventet oplevelse hos naboerne.
- Meget udendørs sport er impulsholdig, hvilket har en kraftigere respons end ikke-impulsholdig støj. Dette kan sidestilles med impulsholdig industristøj, som beskrevet i "Rating Level" konceptet.
- At lade det være op til de lokale aktører uden vejledning fra MST vil formentligt føre til øget sagsbehandling og flere klager.

ISO 1996-1:2013

ISO 1996-serien dækker metoder til beskrivelse, måling og vurdering af miljøstøj fra alle kilder ("methods of description, measurement, and assessment of environmental noise from all sources"). Denne vigtige internationale standard beskriver internationalt-accepteret bedste praksis i måling, beskrivelse og vurdering af ekstern støj. Evalueringen af langvarige støjgener synes bedst opfyldt ved at anvende det justerede A-vægtede ækvivalente kontinuerlige lydtrykniveau (L_{Aeq}), som kaldes et "Rating Level, L_R " ("The evaluation of long term noise annoyance seems to be best met by adopting the adjusted A-weighted equivalent continuous sound pressure level, which is termed a "rating level" (L_R)).

Til vurdering af impulsive lydkilder: Brug af tre kategorier af impulsiv lyd har vist sig at korrelere bedst med samfundets reaktion. De anførte lydkilder omfatter udendørs boldspil, såsom fodbold eller basketball ("outdoor ball games, such as football (soccer) or basketball") og defineres som Regelmæssige Impulsive Lydkilder ("Regular impulsive sound sources"). Dette resulterer i en korrektion på +5 dB. Justeringen bør være 5 dB, når de impulsive hændelser forekommer med eller overstiger en hastighed, der er specificeret af de ansvarlige myndigheder. Typisk varierer denne hastighed fra én hændelse hvert par sekunder til én hændelse hvert par minutter.

Et informativt bilag giver ikke en specifik korrektion for rekreativ støj. Derfor i standarden, svarer belastning fra støj fra idrætsanlæg omtrent til belastning fra vej- og industristøj ved samme "Rating Level".

Handreiking Padel en Geluid 2023 (Retningslinjer vedr padel og lyd)

Disse hollandske retningslinjer er ikke medtaget i rapporten. En indledende gennemgang viser, at de rapporterede grænser mindst er de samme som grænserne for industriel støj med et tydeligt impulsivt indhold. I rapporten konstateres det, at der synes at være mangel på klarhed blandt både initiativtagerne og regeringen vedrørende reglerne og vurderingsrammerne, i hvert fald før dokumentet blev udarbejdet. Yderligere undersøgelse for at afklare de hollandske regler anbefales, men det er tydeligt, at padel synes omtrent lige så generende som industristøj.

Forslag til ændringer

Følgende minimumsændringer til vejledning anbefales:

1. Afsnit 5.1 opdateres i henhold til ovenstående konklusioner.
2. Afsnit 10.1.2 ændres følgende letter misvisende sætning "Der findes ikke viden eller undersøgelser, der belyser støjs negative sundhedsskadelige effekter for naboerne til et idrætsanlæg."

På forhånd tak.
MVH



Douglas Manvell
Founder and Director

T: +45 2971 2868

E: Douglas.Manvell@DMdBSoundAdvice.com | W: www.DMdBSoundAdvice.com

A: Teglgårdsvej 52, 1., 2920 Charlottenlund, Denmark

Brevdato	19-11-2025
Afsender	jannick.lorenz.jl@gmail.com Sendt af Jannick Lorenz: jannick.lorenz.jl@gmail.com
Modtagere	Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Akttitel	MST-2025-15893
Identifikationsnummer	13835491
Versionsnummer	1
Ansvarlig	Jens Schultz Thers
Vedlagte dokumenter	MST-2025-15893 Høringssvar til Miljøstyrelsens udkast til Vejledning om støj fra idrætsanlæg
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	21. nov 2025

Til: Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Cc: Jens Schultz Thers (jesha@mst.dk)
Fra: jannick.lorenz.jl@gmail.com (jannick.lorenz.jl@gmail.com)
Titel: MST-2025-15893
Sendt: 19-11-2025 20:54
Bilag: Høringssvar til Miljøstyrelsens udkast til Vejledning om støj fra idrætsanlæg.pdf;

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.
Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

Hej,

hermed fremsendes høringssvar gældende for følgende to udkast:

- Vejledning om støj fra idrætsanlæg
- Miljørapport over ”Vejledning om støj fra idrætsanlæg” jf. miljøvurderingsloven

Jeg vil gerne bede om kvittering for modtagelse af denne mail.

Med venlig hilsen
Jannick Lorenz

Høringssvar til Miljøstyrelsens udkast til "Vejledning om støj fra idrætsanlæg"

På vegne af en nabogruppe, bestående af 14 husstande, fremsendes nedenstående høringssvar, med fokus på de uhensigtsmæssige konsekvenser som vejledningen "Vejledning om støj fra idrætsanlæg" vil have såfremt den indføres som foreslået.

Vores oplevelse

Som naboer til en kunstgræsbane, opført få meter fra skel (<5 meter), ønsker vi at fremhæve, hvordan støjgener fra en kunstgræsbane i praksis påvirker vores hverdag. Den undertegnende nabogruppe er en blandet skare bestående af både yngre børnefamilier, midaldrende og ældre, herunder borgere som har levet ved stadionområdet i flere årtier. Fælles for os er, at ingen af os tidligere har følt sig generet af hverken sport, byliv eller arrangementer, trods at vi aktivt har valgt at bo centralt i byen og ovenikøbet er naboer til byens festplads. Vi betragter os derfor absolut ikke som støjsensitive. Det er først med etableringen af *kunstgræsbanen*, at støjen har udviklet sig til et niveau, der markant og konkret forringer vores livskvalitet og helbred.

Til forskel fra naturlige græsbaner, som kun kan bruges periodisk og under hensyn til græssets slid, medfører kunstgræsbanen en **industrialisering** af idrætsanlægget, hvor banerne er fuldt udnyttet fra tidlig morgen til sen aften – **alle ugens dage, hele året**. Det betyder, at vi som naboer udsættes for en **intens, konstant og ofte aggressiv støj**, primært bestående af råb og skrig fra unge og voksne, og ikke som det fremføres i medierne i form af børneglæde og -leg i naturlige perioder. Vi har således ingen mulighed for at *fravælge* støjen – den er permanent, forudsigeligt uforudsigelig og langt ud over, hvad man normalt forbinder med byliv og en almindelig hverdag.

Støjniveauet og hyppigheden har ført til, at vi ikke længere kan opholde os i vores egne haver, nyde en sommerdag med åbne vinduer, lade børnene sove udenfor i barnevogn eller blot være i vores hjem uden at føle os intimideret. Vi oplever reelt, at vi **ikke kan holde fri i eget hjem**, og flere naboer viser allerede tegn på **fysisk og psykisk belastning, herunder søvnbesvær, stresssymptomer og angstlignende reaktioner**. Dette er ikke blot anekdoter – det er reel, daglig virkelighed for en gruppe borgere, som aldrig før har haft problemer med støjgener trods mange års nærhed til byens aktiviteter.

Vi har gennem tre år, proaktivt, forsøgt at løse situationen i dialog med kommunen og haft en oprigtig interesse i en samarbejdsorienteret tilgang. Vi har henvist til gældende lovgivning, bedt om rimelige brugstider og foreslået støjdæmpende foranstaltninger. Kommunen har dog – på trods af både borgerhenvendelser og egne interne faglige advarsler om forventede støjgener – hverken udvist vilje til dialog eller gennemført lovpligtig nabohøring før anlæggets etablering, hvilket gør sagen yderligere alvorlig. Først efter Miljø- og Fødevarerklagenævnets stadfæstning af påbud og deraf følgende nedlukning af kunstgræsbanen har kommunen vist interesse i en dialog. Vores situation viser derfor med al tydelighed, at **kommunale økonomiske og politiske præferencer i praksis har vægtet højere end hensynet til naboernes helbred, trivsel og lovfæstede rettigheder**.

Denne erfaring gør os dybt bekymrede for, at den nye vejledning – med dens subjektive skøn frem for objektive mål – vil skabe præcedens for at **tromle borgere**, fordi kommunerne både er planlæggere, bygherrer, driftsansvarlige og klagemodtagere i samme sag. Reelt set bliver kommunerne dommer i egen sag. Når dette kombineres med manglende grænseværdier og fravær af klagekraftige dokumentationsmuligheder, efterlades vi borgere i en udsigtsløs og ubeskyttet situation som vi finder dybt uacceptabel.

Med udgangspunkt i ovenstående erfaringer og med udgangspunkt i vores hverdag, ønsker vi, som berørte naboer til et idrætsanlæg (kunstgræsbane) at udtrykke vores stærke bekymringer og kritik af det foreliggende udkast, og ønsker at fremhæve følgende mangler:

1. Manglende retssikkerhed og objektivitet

Den nye vejledning vil fjerne de hidtidige objektive støjgrænser (angivet i dB) og erstatte dem med et kommunalt skøn over, hvornår der foreligger ”væsentlige støjgener”.

Dette er en markant forringelse af vores (naboers) retssikkerhed. I den nuværende praksis vurderes støj objektivt på baggrund af målbare, dokumenterbare værdier. Fremover bliver afgørelser afhængige af subjektive vurderinger, der kan variere fra kommune til kommune – og endda over tid.

Det vil:

- gøre det umuligt for os borgere at forudse, hvornår støj bliver anset for uacceptabel
- skabe risiko for vilkårlig sagsbehandling,
- og i praksis afskære borgere fra at klage effektivt, da det ikke længere vil være muligt at dokumentere overskridelser af fastsatte grænser.

Vi har allerede set konkrete eksempler på ovenstående i forbindelse med det netop overståede kommunalvalg, hvor vi som borgere har været i dialog med lokalpolitikere. Alt efter partifarve og holdning vil kunstgræsbanen i Sønderborg ændre karakter fra den ene yderlighed (mindre brug, ændret placering) til den anden (intensiveret brug, ingen støjafhjælpende foranstaltninger). Vi efterlades med den nye vejledning uvidende om, hvilke konsekvenser enkelte personers subjektive skøn vil få for os.

2. Kommunalt skøn i stedet for faglig standard

I vejledningens afsnit 3.1 og 3.2 lægges det til grund, at kommunerne selv skal skønne, om der foreligger væsentlige støjulemper, og om afhjælpning er ”proportional”.

Dette betyder, at to identiske sager kan vurderes forskelligt i forskellige kommuner, og at borgernes beskyttelse mod støj afhænger af lokalpolitik frem for miljøfaglige kriterier.

Det er stærkt problematisk, at Miljøstyrelsen – modsat tidligere – ikke fastsætter vejledende grænseværdier for idrætsstøj. At menneskeskabt støj (råb, fløjter, slag på bander m.v.) varierer, fritager ikke myndighederne fra at opstille målbare rammer. Hvad vi (naboer) skal kunne tåle overlades i sidste ende til enkelte personers skøn – skøn som kan være drevet af andre faktorer end de miljø- og sundhedsfaglige hensyn som bør lægges til grund.

Vejledningen stiller spørgsmålstegn ved naboers evne til at vurdere idrætsanlæggets støjgener, selvom det er os naboer der dagligt udsættes for generne. At man fra Styrelsens side vurderer at personer som ikke lever med støjen, potentielt, uden nogen form for relation til idrætsanlægget og som potentielt ikke har oplevet støjen, skal vurdere støjen er usammenhængende. Med andre ord negligerer vejledningen borgernes oplevelser og vurderingsevne samtidig med at den kommunale vurderingsevne vægtes højere –

til trods for, at flere afgørelser fra Miljø- og Fødevareklagenævnet vedr. klagesager om støj fra idrætsanlæg viser, at kommunernes forudgående vurdering af et idrætsanlægs støjgener har været aldeles mangelfuld og støjgenerne komplet undervurderet. Den nye vejledning giver, uden objektive holdepunkter, ikke kommunerne nogle værktøjer til at forbedre disse vurderinger, og det synes derfor usandsynligt at den nye vejledning vil forbedre resultatet af kommuners arbejde (vurderinger).

3. Uoverensstemmelse med miljøbeskyttelseslovens formål

Miljøbeskyttelseslovens § 1 og § 3 fastslår, at der skal anvendes et *forsigtighedsprincip*, og at miljømyndighederne skal forebygge forurening og beskytte menneskers sundhed.

Når Miljøstyrelsen i vejledningens indledning selv skriver, at der *ikke findes undersøgelser, der belyser, om støj fra idrætsanlæg kan have sundhedsskadelige effekter*, bør det føre til en strengere, ikke lempeligere, regulering.

At Styrelsen på baggrund af manglende forskning – dog med anerkendelse af at støj er sundhedsskadeligt (se punkt 4) – indfører lempeligere regler for opførelse og drift af idrætsanlæg strider imod forsigtighedsprincippet. Som naboer bliver vi nu genstand for et *socialt eksperiment* for hvor meget støj mennesker kan tåle. Det er uacceptabelt, at Staten eksperimenterer med borgernes helbred uden solid viden og uden at anvende forsigtighedsprincippet i miljøbeskyttelsesloven

4. Evidens for sundhedsskader ved støj

Der eksisterer omfattende forskning, der dokumenterer, at støj – uanset kilde – har alvorlige sundhedseffekter:

- Verdenssundhedsorganisationen (WHO) anslår i rapporter fra 2011 og 2018 at **støj** i Vesteuropa alene **fører til tab af over 1 million sunde liv pr. år**.
- Støj er bevist sundhedsskadeligt og, jf. WHO, **næst** efter luftforurening den miljøpåvirkning som fører til **flest dødsfald** og har de største sundhedsmæssige konsekvenser i Europa og fører til **hjertekarsygdomme, forhøjet blodtryk, demens, stress og indlæringsvanskeligheder** hos børn mv.
- Sundhedsstyrelsen og Statens Institut for Folkesundhed har i flere rapporter peget på sammenhæng mellem støj og stress, søvnmangel og **reduceret livskvalitet**.
- Selv intermitterende eller "socialt accepteret" støj – som fra fritidsaktiviteter – kan have dokumenterbare fysiologiske konsekvenser og påvirke mental trivsel.

At Miljøstyrelsen anerkender, at idrætsanlæg "ofte ligger tæt på boliger", men samtidig vælger at afskaffe de gældende grænseværdier, er derfor uforståeligt set i lyset af denne viden. Man giver køb på borgernes sundhed til fordel for en nemmere realisering af nabonær idræt.

5. Skøn og uklare formuleringer som kilde til varig konflikt

Den nye vejledning vil uundgåeligt blive kilde til evig konflikt mellem naboer, brugere og kommunen. Når kommunen både skal være tilsynsmyndighed, driftsansvarlig for anlægget og fortolker af egne regler, vil enhver klagesag skabe mistillid og utryghed. Det er i praksis en opskrift på evig konflikt når der ikke er overensstemmelse imellem borgernes, burgeres og kommunens skøn. Vi støtter en øget naboinddragelse, men forskellige skøn på tværs af parterne vil, alt andet lige, medføre flere klagesager og mere sagsbehandling i kommunerne.

Ovenstående gør sig særligt gældende når det kommer til vejledningens ukonkrete formuleringer, såsom "stor/kort afstand til boliger" og "væsentlige støjulemper". Når kommunerne selv skal vurdere hvorvidt et anlægs "afstand til boliger er kort" og skaber "væsentlige støjulemper" opstår der en klar interessekonflikt og inhabilitet, med stor konsekvens for naboerne til følge. Uklarheden i vejledningens formuleringer betyder at afhjælpning af støjgenerne kan udskydes eller helt undlades, alt efter kommunernes prioriteringer – ikke efter borgernes behov.

6. Samfundsmæssige hensyn bør ikke tilsidesætte borgernes helbred

Det fremhæves i vejledningen, at kommunerne skal afveje støjhensyn mod "samfundsmæssige interesser i at udøve sport i bynære områder". Selvfølgelig skal der være plads til idræt – men denne afvejning skal ske på et sagligt og ensartet grundlag. Det er ikke rimeligt, at naboer skal betale prisen for samfundets fritidsliv med forringet helbred.

Miljørapporten angiver at idrætsanlæg, er placeret i byerne i byzoner og landzonelandsbyer, "hvor der i forvejen forventes støj af bymæssig karakter". Miljørapporten og vejledningen beskriver dog ikke, hvor i byerne idrætsanlæg typisk er placeret. Ved anvendelse af Idrættens Analyseinstituts kort over idrætsanlæg i Danmark ses det tydeligt, at idrætsanlæg (særligt fodboldbaner) som oftest ligger placeret i *udkanten af byerne og tæt på skoler og industri*, med stor afstand til boliger. Kortet viser tydeligt, at det, med den rette kommunale planlægning, er muligt at placere idrætsanlæg indenfor byzonerne, samtidig med at der er stor afstand til boliger, hvilket minimerer støjulemperne.

I Miljørapporten angives det at *"den reelle forskel mellem de tidligere regler (...) og nu, hvor der skal tages udgangspunkt i lokale skøn uden at tage afsæt i virksomhedsstøjvejledningen, bør derfor ikke nødvendigvis medføre en øget støjbelastning af naboerne"* samt at det er *"Miljøstyrelsens faglige vurdering, at vejledningen ikke medfører væsentlige ændrede støj- eller sundhedsmæssige konsekvenser for de omkringliggende naboer"*. Dette er en direkte hån af de naboer som dagligt lever med ekstreme støjgener og oplever de sundhedsskadelige konsekvenser på egen krop og eget sind. Mennesker er blevet syge af at være nabo til idrætsanlæg, fordi kommunerne, af politiske og økonomiske hensyn, ikke ønsker at foretage afhjælpende foranstaltninger. Den nye vejledning vil, alt andet lige, betyde en forringelse af naboernes retssikkerhed og forringe og formindske de støjreducerende tiltag som var stillet i udsigt under den nuværende lovgivning. Dette oplever vi, og naboer i andre byer, allerede – påbud om støjreducerende tiltag som fx reduceret driftstid og etablering støjskærm, efterkommes ikke som direkte konsekvens af den nye vejledning.

Vejledningens anbefaling om at tage udgangspunkt i lokale skøn vil derfor **medføre væsentlige ændrede støj- og sundhedsmæssige konsekvenser for omkringliggende naboer.**

7. Skæv prioritering – lovliggørelse af kunstgræsbaner

Set i lyset af ovenstående, fremstår vejledningen primært som et forsøg på at lovliggøre de mange kunstgræsbaner, der i dag overskrider de fastsatte støjgrænser, frem for reelt at beskytte naboerne. Der fokuseres på at give anlæggene juridisk frikort – ikke på at afhjælpe de faktiske gener.

Det er et klart skridt væk fra miljøbeskyttelsens formål.

Det virker desuden foruroligende, at vejledningen er udarbejdet efter politisk pres fra særinteresser, herunder DBU, Danmarks Idrætsforbund og KL samt et fåtal kommuner, til trods for at flere kommuner offentligt har udtalt, at de eksisterende regler ikke er en hindring for at dyrke sport i bynære områder, så

længe man tager de nødvendige støj hensyn. Det giver indtryk af, at vejledningen ikke er udarbejdet ud fra miljø- eller sundhedsfaglige hensyn, men som et politisk kompromis for at imødekomme sportsorganisationer og enkelte større kommuner som søger om tilgivelse i stedet for tilladelse, for at beskytte økonomiske og politiske interesser.

8. Konklusion

Vi opfordrer Miljøstyrelsen til at:

1. fastholde de objektive, vejledende støjgrænser for idrætsanlæg (industristøj)
2. fastholde borgernes retssikkerhed og klagemuligheder, samt kræve dokumenterbare og gennemsigtig sagsbehandling
3. sikre at miljøhensyn vægter højere end politiske og økonomiske interesser
4. basere vejledningen på forsigtighedsprincippet og international evidens om støjs sundhedsskadelige effekter
5. naboers virkelighed tages seriøst og ikke negligeres

Med venlig hilsen

Nærmeste naboer til kunstgræsbanen i Sønderborg

Anders Kobberø, Sundquistsgade 17, 6400 Sønderborg

Susanne Brix Kronborg og Lars Brix Kronborg, Sundquistsgade 21, 6400 Sønderborg

Karine Barnakyan og Arthur Philiposian, Sundquistsgade 23, 6400 Sønderborg

Carina Lykke Bielefeldt og Henrik Bielefeldt, Sundquistsgade 25, 6400 Sønderborg

Stine Dall Ewers og Thomas Dall Ewers, Sundquistsgade 27, 6400 Sønderborg

Birgitte Lausten og Jannick Lorenz, Sundquistsgade 31, 6400 Sønderborg

Tine Petersen og Henrik Laue Petersen, Sundquistsgade 33, 6400 Sønderborg

Anne Birgitte Holdt og Jan Sørensen, Sundquistsgade 39, 6400 Sønderborg

Mette Keller Borggreen og Hans-Christian Borggreen Keller, Sundquistsgade 41, 6400 Sønderborg

Helle Urban og Hans Erik Urban, Parkgade 60, 6400 Sønderborg

Karin Jensen og Bent Jensen, Parkgade 62, 6400 Sønderborg

Birgitte Kjærgaard og Povl Erik Nielsen, Parkgade 64, 6400 Sønderborg

Helle Ejlskov og Palle Hannemann, Parkgade 66, 6400 Sønderborg

Brevdato	20-11-2025
Afsender	Likj@advodan.dk Sendt af Line Kirketoft Justesen: likj@advodan.dk
Modtagere	Hovedpostkasse (mst@mst.dk); Jens Schultz Thers (Sagsbehandler, Erhverv)
Akttitel	MST-2025-15893 Høringssvar - Udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg og miljørapport iht. miljøvurderingsloven
Identifikationsnummer	13841812
Versionsnummer	1
Ansvarlig	Jens Schultz Thers
Vedlagte dokumenter	MST-2025-15893 Høringssvar - Udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg og miljørapport iht. miljøvurderingsloven Høringssvar til Miljøstyrelsen
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	21. nov 2025

Til: Hovedpostkasse (mst@mst.dk), Jens Schultz Thers (jesha@mst.dk)
Fra: Likj@advodan.dk (Likj@advodan.dk)
Titel: MST-2025-15893 Høringssvar - Udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg og miljørapport iht. miljøvurderingsloven
Sendt: 20-11-2025 12:42
Bilag: Høringssvar til Miljøstyrelsen.pdf;

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.
Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

Til Miljøstyrelsen (kopi til Jens Schultz Thers)

Hermed høringssvar til udkast til ny vejledning fra idrætsanlæg og miljørapport.
Jeg henviser i det hele til vedhæftede brev.

Jeg skal venligst anmode om at få orientering om sagens videre proces.

Med venlig hilsen

Line Kirketoft Justesen

Advokat, Partner

Telefon: 4614 5000 | Direkte: 4614 5019



ADVODAN

Advodan Glostrup København

Glostrup Torv 6-10, 2600 Glostrup

Kampmannsgade 2, 1604 København V

CVR: 2884 8706

advodan.dk | [Tilmeld nyhedsbrev](#) | [LinkedIn](#)

[Se hvordan vi behandler dine personoplysninger](#)

Miljøstyrelsen
Lerchesgade 35
5000 Odense C

(sendt pr. mail: mst@mst.dk og jesha@mst.dk)

MST-2025-15893 Høringssvar - Udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg og miljørapport iht. miljøvurderingsloven

På vegne af naboerne til kunstgræsbaner i Herlev, Sønderborg, Lundtofte og Aarhus, skal jeg hermed fremkomme med bemærkninger til det fremsendte høringsudkast til ny vejledning for idrætsanlæg og miljørapporten.

Fokus vil være på sager om kunstgræsbaner, da det er denne konkrete form for støj, som mine klienter har konkret erfaringsgrundlag med, og hvor der også hidtil - efter konkret kortlægning af miljø- og sundhedsmæssige problemstillinger - har været fastsat en retlig ramme for skønsudøvelsen efter miljøbeskyttelseslovens § 42, stk. 3, i gældende vejledning for kunstgræsbaner.

Af både miljørapporten og vejledningen kan det udledes, at ønsket om at ændre ved retstilstanden og tidligere retningslinjer angivet i vejledning for kunstgræsbaner, ikke baserer sig på ny evidens eller nye kortlægninger, men formålet er *"først og fremmest at støtte kommunerne i klagesager efter miljøbeskyttelseslovens § 42, stk. 3"* (miljørapporten s. 4).

Baggrund for vejledningen

Ved aktindsigt i grundlaget for en ny vejledning fremgår en oversigt over klagesager, der har været analyseret af Miljøstyrelsen i arbejdet med udkast til vejledningen. Sagerne angår:

- 1) Sag 22/07829: Afgørelse af den 9. april 2025, hvor Københavns Kommune af Miljø- og Fødevareklagenævnet fik ophævet og hjemvist en afgørelse om ikke at meddele påbud om regulering af støj fra en stadionbane.
- 2) Sag 24/11902: Afgørelse af den 11. februar 2025, hvorefter Sønderborg Kommune af Miljø- og Fødevareklagenævnet fik *afvist* en klage over påbud

20. november 2025

Line Kirketoft Justesen

Advokat, Partner

T: 46 14 50 19

E: likj@advodan.dk

Ina Næsborg Svendsen/LIKJ

Advokatsekretær

T: 46 14 50 33

E: insv@advodan.dk

GLOSTRUP KØBENHAVN

Glostrup Torv 6-10

2600 Glostrup

CVR 2884 8706

BANK

Nordea 2217-0563 519 096

SWIFT/BIC NDEADKKK

IBAN DK9620000563519096

Anfør sagsnr. på indbetalinger.

Sagsnr. 320-173619

om afværgende foranstaltninger. Afvisning skyldtes, at Sønderborg Kommune ikke kunne klage over sin egen afgørelse.

- 3) Sag 23/13914: Afgørelse af den 31. januar 2025, hvor Herlev Kommune af Miljø- og Fødevarerklagenævnet fik ophævet og hjemvist afgørelse om påbud om brugstider.
- 4) Sag 22/06565: Afgørelse af den 31. januar 2025, hvor Herlev Kommune af Miljø- og Fødevarerklagenævnet fik ophævet og hjemvist et påbud om afhjælpende foranstaltninger vedr. støj fra en fritidsklub (bemærk, denne sag vedrører ikke idrætsanlæg).
- 5) Sag 21/09584: Afgørelse af den 18. december 2023, hvor Frederiksberg Kommune fik ophævet og hjemvist en afgørelse om påbud om afhjælpende foranstaltninger.
- 6) Sag 21/07249: Afgørelse af den 12. december 2023, hvor Københavns Kommune fik ophævet og hjemvist sag om miljøvurderingspligt (dvs. ikke noget med mbl § 42, stk. 3 at gøre).
- 7) Sag 21/14251 og sag 21/14254: Afgørelse af den 27. november 2023, hvor Helsingør Kommune fik ophævet og hjemvist sag om miljøvurderingspligt (dvs. ikke noget med mbl § 42, stk. 3).
- 8) Sag 20/00785: Frederiksberg Kommune fik *stadfæstet* påbud om begrænsning af støjgener fra boldbaner.

Af ovennævnte 8 klagesager, kan fremhæves 4-5 klagesager, der falder udenfor kernen i vejledningen:

- 2 klagesager angår miljøvurderingspligt og ikke vurdering af støj iht. miljøbeskyttelseslovens § 42, stk. 3,
- 1 klagesag gav kommunen medhold,
- 1 klagesag angår ikke idrætsanlæg men et fritidshjem.
- 1 klagesag blev afvist, da kommunen klagede over sin egen afgørelse, hvorimod naboerne ikke havde haft indvendinger til kommunens løsning. Det skal bemærkes, at kultur- og fritidsforvaltningen i Sønderborg Kommune ikke var tilfreds med miljømyndighedens afgørelse med påbud om foranstaltninger.

Vejledningen for idrætsanlæg og retningslinjer for håndhævelse efter miljøbeskyttelseslovens § 42, stk. 3, ses således bl.a. at tage afsæt i 4 klagesager, og hvor Miljøstyrelsen tidligere har vurderet, at en række af disse klagesager alene beror på sagsbehandlingsfejl i kommunerne, hvorfor afgørelserne kunne have fået et andet resultat indenfor gældende regler, hvis de havde håndteret sagerne korrekt.

Hertil kommer, at det af aktindsigten også fremgår, at Aarhus Kommune, Odense Kommune, Herlev Kommune og Sønderborg Kommune, som var blandt det forholdsvis få antal kommuner, der rettede henvendelse med ønsket om øget fokus på området, oprindeligt bad Miljøstyrelsen om klarere retningslinjer for, hvad en væsentlig støjulempe er, og som kunne bruges fremadrettet i vurderingsgrundlaget. Aarhus Kommune er i øvrigt blandt de kommuner, der også selv har fastsat retningslinjer, og hvoraf det fremgår, at der for kunstgræsbaner i parcelhuskvarterer anbefales en afstand på minimum 50 m, eller at de 45 dB(A) overholdes.

Af Miljøstyrelsens notat af den 2. maj 2025, er der også i arbejdet med fremtidig regulering, foreslået syv modeller for regulering af støj fra idrætsanlæg:

- 1) Den svenske model, dvs. en "matrix" hvor den intensive brug af en idrætsbane kan være sundhedsskadelig for naboerne, hvis den benyttes af 30 brugere (spillere, dommere og tilskuere) indenfor 50 meter.
- 2) Model, hvor der indføres nye vejledende grænseværdier for idrætsanlæg.

- 3) Model, hvor en tjekliste udgør grundlaget (uden grænseværdier), dvs. afstand (fx mindst 50-100 m), driftstider, ingen brug af højtalere og brug af støjsvage bander.
- 4) En model, der tager udgangspunkt i impulser. Det bemærkes for denne model, at det pludselige og uforudsigelige i impulserne må forventes at give anledning til en anden (ikke nødvendigvis lavere) gene end mere konstant støj fra en virksomhed.
- 5) Model, der tager udgangspunkt i det eksisterende grundlag (virksomhedsvejledningen)
- 6) Model – driftstider/åbningstider
- 7) Kommunale forskrifter.

Det er vurderet af Miljøstyrelsen i notatet, at en miljøvurdering af ovennævnte modeller vil forsinke processen med minimum et år.

Der ses således oprindeligt at være arbejdet med en løsning, hvor kommunerne ønskede klarere retningslinjer, og Miljøstyrelsen også har arbejdet med forskellige modeller, der dog i hovedparten af tilfældene også forudsatte yderligere undersøgelser.

Udkast til vejledning ses således ikke at imødekomme den støtte til kommunerne med klarere retningslinjer, der er efterspurgt, og det er endt med udkast til en ny vejledning, der heller ikke baserer sig på nye undersøgelser, således som mange af ovennævnte modeller forudsatte. Hertil kommer, at det ændrede forslag til håndtering af sagerne, også er udtryk for et tab af retssikkerhed for borgerne, hvilket er uddybet nedenfor.

Processen med ny vejledning efterlader også et indtryk af, at der har været anvendt meget kort tid til at skabe en løsning. Der opfordres derfor til at sikre et bedre grundlag for en ny vejledning og ikke at gennemføre ændringer på forhastet grundlag.

Sager karakteriseret ved myndighedsinhabilitet

Sager om støj fra idrætsanlæg, herunder kunstgræsbaner, er karakteriseret ved, at kommunerne både er adressat for en afgørelse efter miljøbeskyttelseslovens § 42, stk. 3 og miljømyndighed for meddelelse af påbud.

Sagen i Sønderborg Kommune illustrerer det vanskelige i håndteringen af begge roller, og hvorfor der er behov for mere klare retningslinjer for at sikre gennemsigtighed og undgå pres, hvor kommunen som ejer har betydelige interesser på spil, og det kan være vanskeligt samtidig at håndtere rollen som myndighed.

Efter ombudsmandspraksis skal der i sager, hvor der foreligger myndighedsinhabilitet, ske en mere intensiv prøvelse i klageinstansen.

Den nye vejledning har dog netop til formål at støtte kommuner i klagesager, og skabe et større skønsmæssigt råderum for kommunerne til vurdering af gener ved støjen, hvilket dog tilsvarende svækker klageinstansens prøvelse.

Hvor der således er overladt kommunen et vidtgående skøn i forhold til, om kommunen vil meddele påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 42, stk. 3, samt evt. foranstaltninger, der ønskes gennemført, kan Miljø- og Fødevarerævnet ikke efterprøve dette skøn.

Den nuværende vejledning medvirker således til øget uklarhed, manglende mulighed for efterprøvelse, og vil også føre til uens praksis i de enkelte kommuner af sammenlignelige forhold. Dette taler også for, at der skabes mere klare og ensartede rammer, så alle parter ved, hvad der gælder.

Det er derfor også en betydelig svækkelse af retssikkerheden at overlade et så betydeligt skøn til kommunerne i sager, hvor der til med foreligger myndighedsinhabilitet, da det udhuler muligheden for en intensivt retsprøvelse. Sager fra administrativ praksis viser tilsvarende, hvorfor det er betænkeligt.

Vidensgrundlag for eksisterende vejledning for kunstgræsbaner

I forbindelse med udarbejdelse af den nuværende vejledning for kunstgræsbaner, fik Miljøstyrelsen udarbejdet en kortlægningsrapport (Miljøprojekt nr. 2000 af april 2018), ligesom der også var eksisterende erfaringer fra bl.a. "Kløvermarksrapporten", som Københavns Kommune i november 2007 fik udarbejdet.

Af Miljøstyrelsens eksisterende vejledning fremgår, at grænseværdierne for vikrsomhedsstøj bruges som udgangspunkt i vurderingen af støjgenen, og om den er væsentlig. Ved konkrete klagesager er det samtidig fremhævet, at driftsmæssige påbud og fysisk afskærmning ofte vil være mest anvendelige redskaber snarere end at fastsætte konkrete støjgrænser.

Af Kløvermarksrapporten er der herudover indsamlet viden om, hvornår naboer til boldbaner sædvanligvis oplever at blive generet af støjen, og hvilket støjniveau, der accepteres, herunder hvilken betydning støjniveau, antallet af baner og afstand fra boldbaner har for nærmeste naboer. Af rapporten er også angivet konkrete tålegrænser, der er vurderet acceptable. Der er konkret peget på et støjniveau på op til 55 dB(A) ved nærmeste naboer, hvor der sikres en afstand på mindst 25 meter mellem boldbaner og nærmeste boliger.

Miljøstyrelsen har også i miljørapporten henvist til erfaringer i Sverige og Tyskland. I Sverige er det således også anerkendt, at der er grund til at undersøge forstyrrelser af nærmeste naboer, hvor støjen overstiger 50 dB(A). Geneundersøgelser fra Tyskland viser, at 10% føler sig stærkt generet ved støjniveau på 56 dB i hverdage og ved 45-47 dB i weekender.

De eksisterende undersøgelser, der er foretaget på området, støtter således også gældende praksis i vejledning for kunstgræsbaner, hvorefter grænseværdierne i vejledningen for virksomhedsstøj kan anvendes i vurderingen af støjgenen, og om den er væsentlig.

Det virker betænkeligt - også ud fra et almindeligt forsigtighedsprincip, formålet med miljøbeskyttelsesloven og forvaltningsretlige grundsætninger - at der uden nye undersøgelser eller nyt vidensgrundlag ses bort fra hidtidig retningsgivende grænseværdier til vurdering af væsentlighed, og det herefter overlades lokalt til den enkelte kommune at fastsætte, hvad der kan betragtes som væsentligt.

Ændring af det kommunale skøn i udkast til vejledning om støj fra fritidsaktiviteter

Af det nye udkast til vejledning fremgår, at der ikke længere skal gælde vejledende støjgrænser, der kan tages udgangspunkt i ved vurdering af støjens væsentlighed, og at dette skøn alene skal være overladt til den enkelte kommune. Kommuner kan i skønnet lægge vægt på en række forskellige forhold, hvilket i hovedtræk er de samme, som også fremgår af gældende vejledning for kunstgræsbaner. Dog er det bl.a. bemærket i udkast til vejledning, at "det tidligt om morgenen og sent om aftenen kan være særligt generende, hvis det potentielt kan forstyrre naboernes nattesøvn." Det har ikke tidligere været fremhævet som et væsentlighedskriterium, hvorvidt det også går ud over nattesøvnen, og det må betragtes som en lempeligere

vurdering af grænsen for støj, hvis tærsklen for hensynet til naboer er hvor nattesøvnen også forstyrres. Erfaring fra de sager, jeg har kendskab til er, at støj i de vågne timer har en væsentlig påvirkning og er betydelig for naboernes velbefindende, hvilket i øvrigt også er anerkendt i administrativ praksis ved Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Som tiltag er det videre bemærket i vejledningen, at en god nabodialog eller afskærmning kan ændre ”naboernes subjektive oplevelse af støjgener”. Formuleringerne kan give det indtryk, at det ikke er objektivt anerkendt, at støjgener fra idrætsanlæg kan udgøre en væsentlig gene for naboerne. Eksempler på foranstaltninger er dog samtidig for det tilfælde, at støjulempene er vurderet væsentlige efter § 42, stk. 3 i miljøbeskyttelsesloven. Det kan derfor også overvejes, om ordvalget skal være mindre negativt ladet, så det ikke retorisk gøres til et ”subjektivt” problem. Samtidig bør fokus øges på, hvad de sundhedsmæssige effekter af støjen er, samt hvordan det forhindres og forebygges.

Herudover er rammen for at gennemføre støjafskærmende foranstaltninger lempet for kommunerne med ordlyden i vejledningen om, at der i ”særlige tilfælde” kan være tale om afskærmning. Det er uklart, om der hermed er tiltænkt en ændring af retspraksis, men med den nye ordlyd og det udvidede skøn, der samtidig er overladt til kommunerne, er det en reel bekymring. Hertil kommer, at ændringerne ikke baserer sig på ny evidens. Der ses således ikke at være foretaget geneundersøgelser, eller i øvrigt undersøgelser af, hvor effektivt og betydeligt dette tiltag kan være for en løsning, der tilgodeser alle parter, og som det vil være muligt at tage højde for i planlægningsfasen/inden etablering af anlægget. Udgift til støjafskærmende foranstaltninger kan således allerede i den tidligere planlægningsfase inddrages i vurderingen af den mest hensigtsmæssige placering.

Af miljørapporten fremgår (s. 26), at det er Miljøstyrelsens faglige vurdering, at vejledningen ikke medfører væsentlige ændrede støj- eller sundhedsmæssige konsekvenser for de omkringliggende naboer. Det er bl.a. i begrundelsen for denne konklusion angivet, at kommuner i princippet også vil have mulighed for at skærpe støjkravene lokalt. Det er uklart, om det er en gennemsnitsbetragtning med dette udsagn i mente, der har ført til konklusionen, men det må hertil bemærkes, at der hele tiden – også med gældende regler – for kommunerne har været mulighed for i praksis at have en mere restriktiv tilgang til, hvor kunstgræsbaner bør placeres. Derimod ses ændring af vejledningen, hvorefter kommunerne skal overlades et mere vidtgående skøn, og støjafskærmning kun skal være i det særlige tilfælde, at rumme mulighed for et langt mere lempet praksis for håndtering af støjklager til skade for naboerne, og en følge heraf vil tilsvarende medføre en væsentlig ændret støj- og sundhedsmæssig konsekvens for de omkringliggende naboer.

Dette støttes også af administrativ praksis fra Miljø- og Fødevareklagenævnet, hvorefter nævnet i et betydeligt antal af klagesagerne har underkendt kommunernes afgørelse om de afhjælpende foranstaltninger, de anså for tilstrækkelig for at løse væsentlige støjgener fra kunstgræsbaner. Med det ændrede mere vidtgående skøn kan Miljø- og Fødevareklagenævnet forventelig ikke i fremtiden efterprøve dette.

Udkast til vejledning – planlægningsfasen

I udkast til vejledning, afsnit 4, er der medtaget overvejelser, kommunen kan inddrage i planlægningsfasen. Det fremgår, at lokalplanlægning kan forebygge støjgener ved afgrænsning af anvendelsen af arealer. Herudover fremgår det, at anlæg af en ny kunstgræsbane ofte vil være miljøvurderingspligtig.

Erfaringer fra de sager, som er repræsenteret i dette høringssvar er, at kommunerne ikke inden anlæg af kunstgræsbane har udarbejdet ny lokalplan. Tilsvarende er der tale om eksisterende byudviklede områder,

hvor der ofte er en ældre byplanvedtægt eller lokalplan, der ikke har taget højde for etablering af kunstgræsbaner.

Det foreslås, at der i en ny vejledning for planlægning af kunstgræsbaner er et øget fokus på at undersøge evt. fremtidige miljøkonflikter, alternative muligheder, kapacitetsudnyttelsen på de enkelte faciliteter i området mv., så baner ikke blot etableres for efterfølgende at konstatere udfordringerne. Som vejledningen er beskrevet, vil manglende fokus på placering som udgangspunkt alene føre til en retlig lovliggørelse af forholdet (fysisk lovliggørelse er ikke beskrevet som en mulighed), og naboerne ses således i høj grad at komme i klemme som følge af dispositioner fra kommunen, hvor kommunen ikke inden anlægsinvesteringen får gennemført det fornødne forarbejde for at undgå situationen.

Det foreslås, at der med en ny vejledning også hentes inspiration fra kommuner, der har håndteret at etablere nye kunstgræsbaner (og andre idrætsanlæg) uden at det har ført til miljøkonflikt med naboer, så "gode eksempler" kan være inspiration for andre kommuner.

En klage over støj efter miljøbeskyttelseslovens § 42, stk. 3, vil således i sagens natur altid vedrøre "eksisterende anlæg", selvom disse kan være helt nyanlagt. Når banen først er etableret, er naboernes muligheder herefter meget indskrænket med udsynet til retlig lovliggørelse, og med den nye vejledning yderligere begrænset af det betydelige skøn til kommunerne, der er lagt op til.

At sikre gode idrætsfaciliteter bynært og samtidig varetage hensynet til, at det også fortsat er attraktive byrum for anvendelse til bolig, hvor arealerne er udlagt hertil, må således fortsat være udtryk for god byudvikling. I udkast til vejledning er der skabt mulighed for det modsatte. Spørgsmålet er derfor også, om de få og vanskelige eksempler, skal danne ny ramme for den generelle mulighed for håndtering af kunstgræsbaner i fremtiden.

Sagerne i Sønderborg, Herlev, Lyngby-Taarbæk og Aarhus Kommuner

For sagen i Sønderborg Kommune kan det fremhæves, at der blev truffet afgørelse om foranstaltninger ud fra hensynet til både idrætsudøvelse og naboerne, og at det ud fra ønsket om lange driftstider og den intensive anvendelse blev vurderet proportionalt med en støjafskærmning, der kunne dæmpe støjen til naboerne. Naboerne havde som nævnt ikke indsigelser til denne løsning, hvormed der inden for gældende regler blev skabt rammer for en løsning, der tilgodeså alle parter. Ikke hermed sagt, at ikke både naboerne og kommunen er gået på kompromis, men for at fremhæve, at der indenfor gældende regler og hvor kunstgræsbaner placeres i umiddelbar nærhed til boliger, er muligt at skabe rammer for en sameksistens.

Herlev Kommune må betragtes som en case med mange problemstillinger, og hvor kommunen har fået ophævet og hjemvist flere antal sager, end dem der er fremhævet i Miljøstyrelsens notat. En særlig vanskelig problematik i Herlev Kommune er, at kommunen anlagde en ny kunstgræsbane helt op af skel til en nabogrund og for at muliggøre det også fjernede alt beplantning mellem ejendommene og samtidig har vanskeligt ved at opsætte støjafskærmning som følge af den korte afstand mellem matriklerne. Det er usikkert, om vejledningen også har til formål at tilgodeså sådanne tilfælde. Afstanden ses dog at stemme dårlig overens med hidtidige undersøgelser og anbefalinger, og hvis denne sag også kan danne grundlag for ny praksis for området, så er der reelt givet fri adgang til placering af kunstgræsbaner uden hensyntagen til naboer i fremtiden.

For både sager i Sønderborg Kommune og Herlev Kommune kan det samtidig fremhæves, at kunstgræsbanerne blev anlagt uden iagttagelse af de gældende regler herfor, ligesom Miljøstyrelsen også i andre

klagesager har fremhævet, at kommunerne har haft vanskeligt ved at iagttage sagsbehandlingsregler. Dette medvirker også til bekymring for retssikkerheden, når sagerne i øget omfang overlades til kommunernes egen håndtering med snæver adgang til efterprøvelse af det vidtgående skøn.

I sagen ved Sønderborg Kommune havde kommunen inden anlæggelse af kunstgræsbanen meddelt dispensation fra gældende lokalplan uden iagttagelse af reglerne om forudgående nabo høring efter planlovens § 20. Naboerne blev derfor heller ikke inddraget eller havde mulighed for at gøre opmærksom på bekymring inden etableringen. Banen er fortsat ikke lovliggjort.

I sagen ved Herlev Kommune var der indgået entreprisekontrakt om anlæg af ny kunstgræsbane, da naboerne ved arbejder i arealet blev opmærksom på forholdet. Først efter naboer havde gjort opmærksom på regler, der forudgående skulle iagttages ved anlæggelse af kunstgræsbane, blev denne proces indledt sideløbende med anlægsarbejder i arealet, men den efterfølgende dialog havde reel ingen betydning. Kommunen er efterfølgende også af Miljø- og Fødevareklagenævnet blevet underkendt i den sagsbehandling, der har fundet sted, og banen er fortsat ikke lovliggjort men været i brug siden etableringen i 2020.

I sagen om Lundtofte kunstgræsbaner traf Lyngby-Taarbæk Kommune afgørelse om, at støj fra kunstgræsbanerne var væsentlige, hvorefter de meddelte påbud om brugstider svarende til boldklubbens ønsker, dvs. alle ugens dage og i hovedparten af de vågne timer. Der var foretaget orienterende støjmålinger, hvorefter støjafskærmning i væsentligt omfang ville reducere støjen. Kommunen fandt denne foranstaltning for uproportional. Afgørelsen blev ophævet af Miljø- og Fødevareklagenævnet, der fandt, at de påbudte driftstider kun i mindre grad medførte indskrænkninger i brugen af banerne og at støjulempene var væsentlige, hvorfor effekten af de påbudte vilkår var begrænsede. Af afgørelsen fremgår også, at kommunen ved fornyet vurdering med udgangspunkt i gældende kunstgræsbanevejledning skulle genoverveje støj dæmpende tiltag, der kan implementeres. Afgørelsen er således et godt eksempel på, hvorfor kommuner ikke skal være givet et så frit skøn, hvorefter de alene vælger at tage hensyn til kommunens økonomi uden i øvrigt at ville gennemføre andre støj dæmpende tiltag. En tilsvarende sag som denne, er der i øvrigt også i Herlev Kommune, hvor kommunen også har fået ophævet og hjemvist afgørelsen.

Sagen i Aarhus Kommune er ikke en sag, der har været behandlet ved Miljø- og Fødevareklagenævnet, men et eksempel på, hvorfor Aarhus Kommune har opfordret til mere klarere retningslinjer. I sagen har Aarhus Kommune vurderet, at der skulle gennemføres støjskærm til nærmeste naboer for at overholde Aarhus Kommunes krav til støj fra idrætsanlæg. Dette påbud er varslet til ejer af ejendommen (ikke kommunen), hvorefter fodboldklubben, der anvender banen, er kommet med indsigelser. Af klubbens høringsbrev fremgår, at udgiften til de støj dæmpende foranstaltninger er skønnet at ville udgøre 1,4 mio. kr., hvilket de ikke anser for proportionalt. De har derfor bemærket, at hvis påbuddet fastholdes, vil de overveje at indbringe sagen for domstolene. Denne sag er derfor endnu et eksempel på, at støj dæmpende foranstaltninger kan være af væsentlig betydning ved valg af løsning for at sikre varetagelse af hensynet til både idrætsudfoldelse og naboer, hvor fodboldbaner placeres i meget tæt nærhed til boliger.

Vidensgrundlag fra konkrete sager – konkrete støj målinger og støj beregninger

For at sikre bedre vidensgrundlag af, hvornår støjen har været oplevet væsentlig, er der også et betydeligt datagrundlag indsamlet i de mange klagesager, der har været på dette område. Det foreslås, at støj beregninger og støj målinger indsamles i det videre arbejde med en ny vejledning for at sikre større viden om støjgenerne og betydningen af foranstaltninger.

En række af de tilfælde, som jeg har kendskab til, var det heller ikke inden anlæggelse af kunstgræsbane nærmere analyseret, om en del af kapaciteten kunne være flyttet til andre nærliggende anlæg i området, der tilsvarende var beliggende i byzone. Forslag til en ændring ses således at basere sig på en sparsom viden om de egentlige udfordringer og deres antal, samt et samlet billede over mulige løsningsmuligheder. Hertil kommer, at naboerne i mange tilfælde ikke har ønsket at forhindre den fortsatte udøvelse af fodbold i nærhed til deres boliger, men at skabe rammer for at sikre mod støjen og den intensive anvendelse. Der ses således at være mulighed for at sikre gode rammer for både idrætsudfoldelsen og nærhed til boliger, hvilket dog forventelig ikke vil blive resultatet af de foreslåede ændringer til ny vejledning.

Karakteristisk for de sager, der ses at være baggrunden for den nye vejledning er, at banerne har været placeret i meget tæt nærhed til boliger med en forøget aktivitet alle 360 dage om året, både hverdage og weekend, og i hovedparten af de vågne timer i døgnet. Sagerne er samtidig karakteriseret ved ikke at overholde de gældende anbefalede afstandskrav mellem fodboldbaner og boliger. Det er derfor heller ikke min opfattelse, at borgerne – i de sager jeg kender til – er blevet mindre tolerante, da de inden anlæg af kunstgræsbaner har levet i stille sameksistens med anvendelse af græsbaner i nærhed af deres boliger. Der er dog betydelig forskel på intensiteten af anvendelse af græsbaner (sommerhalvåret og brug tilpasset slid af græsset) og kunstgræsbaner.

Miljøstyrelsen har i miljørapporten, side 10 oplyst, at klagesager og udfordringer fortrinsvis stammer fra støj fra fodboldkampe. På vegne af naboer til kunstgræsbaner i Herlev, Sønderborg, Lundtofte og Aarhus, kan jeg oplyse, at det *ikke* kun er ved fodboldkampe, at naboer oplever støj. Støjniveauet kan således opleves mindst lige så højt ved træninger, hvor det ofte er et større antal børn og/eller voksne, der samtidig anvender banen, og hvor der ofte råbes mindst lige så meget, samtidig med at der også ofte er et stort antal bolde i brug samtidig. Hertil kommer, det betydelige støjniveau, det kan være, hvis banerne ligger i meget kort afstand til boligerne, og med mulighed for intensiv brug året rundt, både i hverdage og weekender, i alle de vågne timer af døgnet.

Det er korrekt, at hovedparten af kunstgræsbaner er placeret bynært og i byzone. Rigtig mange kunstgræsbaner er dog ikke generende, da de enten er med længere afstand til boliger eller er beliggende i et område, hvor nærmeste naboer ikke er boliger, men derimod andre offentlige formål (f.eks. skoler). Miljøstyrelsen har henvist til et oversigtskort (idan.dk), der indeholder en facilitetsdatabase med oversigt over bl.a. kunstgræsbaner i Danmark. Der ses dog ikke at være foretaget en nærmere analyse af, hvor mange kunstgræsbaner i Danmark, der er placeret i meget kort afstand til boliger, og dermed hvor stort problemet med evt. miljøkonflikter er, herunder sammenholdt med muligheden for at gennemføre afværgende foranstaltninger i de enkeltstående sager, hvor der ikke er alternativer.

Afsluttende bemærkninger

Det kan på ovennævnte baggrund bemærkes, at forslag til ændringer af praksis for håndtering af støj fra idrætsanlæg (i det her tilfælde kunstgræsbaner) ses som en betydelig svækkelse af retstilstanden. Det udgør således en lempelse for kommunerne i forhold til gældende administrativ praksis og overlader kommunerne et betydeligt frit skøn men også øget uklarhed, hvilket skal sammenholdes med, at kommunerne i disse sager er "myndighedsinhabile" og har en dobbeltrolle som både adressat for afgørelsen og myndighed for samme. Hertil kommer, at baggrunden for ændringen ud fra aktindsigt ses at basere sig på, at en række kommuner bad om mere klare retningslinjer, hvilket det nuværende udkast til vejledning ikke bidrager til.

Ændring af praksis ses heller ikke at have støtte i undersøgelser eller nyt vidensgrundlag, og det har heller ikke støtte i Miljøstyrelsens hidtidige kortlægning, Kløvermarksrapporten eller undersøgelser af retstilstanden i Sverige og Tyskland.

Da det både må betragtes som en svækkelse i forhold til de ønsker, som kommunerne er fremkommet med, og samtidig er en betydelig svækkelse af borgernes/naboernes retsstilling, at kommunerne overlades et betydeligt skøn og klageinstansens prøvelse svækkes, foreslås det, at praksis fortsat baserer sig på gældende vejledning for kunstgræsbaner, til der foreligger et bedre vidensgrundlag for ny vejledning/ regler.

Med venlig hilsen

Line Kirketoft Justesen

Brevdato	20-11-2025
Afsender	Enggaard, Annelin (annelin.enggaard@sweco.dk)
Modtagere	Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Akttitel	SWECO MST-2025-15893 Høringssvar - udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg
Identifikationsnummer	13842214
Versionsnummer	1
Ansvarlig	Jens Schultz Thers
Vedlagte dokumenter	MST-2025-15893 Høringssvar - udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg Høringssvar vejl støj fra idrætsanlæg - Sweco
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	21. nov 2025

Til: Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Cc: Jens Schultz Thers (jesha@mst.dk), morten.hell@sweco.dk (morten.hell@sweco.dk), rune.egedal@sweco.dk (rune.egedal@sweco.dk), Schlicker, Gerhard (gerhard.schlicker@sweco.dk), Vase, Sebastian (sebastian.vase@sweco.dk), Heiden, Jørgen (jorgen.heidn@sweco.dk)
Fra: Enggaard, Annelin (annelin.enggaard@sweco.dk)
Titel: MST-2025-15893 Høringssvar - udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg
Sendt: 20-11-2025 13:18
Bilag: Høringssvar vejl støj fra idrætsanlæg - Sweco.pdf;

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.
Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

Til Miljøstyrelsen

Vedhæftet Swecos høringssvar på udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg.

Spørgsmål eller kommentarer er naturligvis velkomne.

Venlig hilsen
Annelin Enggaard
Seniorakustiker

Sweco Danmark A/S | København S
Mobil +45 29857028
Telefon +45 43484728
annelin.enggaard@sweco.dk
www.sweco.dk



CVR nr.: 48233511 | Reg. kontor: København S | EAN 5790002240485

[Læs om, hvordan Sweco behandler dine persondata.](#)

Høringssvar

Udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg

Sweco har modtaget vejledningen, og vi vil gerne bidrage med forslag til forbedringer, der vil gøre vejledningen mere operationel for idrætsklubber, myndigheder, rådgivere og naboer.

Vores høringssvar skal ses på baggrund af betydelig erfaring med rådgivning, beregning og vurdering af støj fra et stort antal idrætsanlæg over hele Danmark.

Som udgangspunkt hilser vi velkomment, at udmeldingen er, at der ikke - som angivet i kunstgræsbanevejledningen fra 2019 - skal tages udgangspunkt i virksomhedsstøjgrænserne.

I det følgende gennemgår vi forskellige elementer i vejledningen, hvor vi har forslag til forbedringer. Derefter følger et afsnit, hvor vi kommer med input til fastsættelse af en form for grænseværdier eller rettesnor for støj fra idrætsanlæg.

1 Kommentarer til vejledningens tekst

1.1 Afgrænsning af vejledningen

Det er hensigtsmæssigt, og meget velkomment, at vejledningen indeholder en tydelig afgrænsning af, hvad støj fra idrætsanlæg er.

Forslag:

Der tilføjes en tekst, der afklarer forholdene, når idrætsklubber lejer træningsanlæg af andre klubber.

Kommercielt drevne idrætsanlæg (dvs. anlæg, som ikke driftes i en klubsammenhæng) anføres som værende ikke omfattet af vejledningen. Det vil være i overensstemmelse med f.eks. gokart anlæg.

1.2 Vurdering af, om der foreligger væsentlige støjgener

Omdrejningspunktet for den nye vejledning er, at kommunerne med ophæng i miljøbeskyttelseslovens § 42, stk. 3, kan give påbud, hvis de vurderer, at et idrætsanlæg medfører væsentlige støjulempen for omgivelserne.

Der skal ikke længere tages udgangspunkt i virksomhedsstøjgrænserne, men der sættes ikke nye og mere relevante støjgrænser. Dvs. at vurderingen alene skal fastsættes ud fra lokale skøn.

Vejledningen bryder med det grundlæggende princip om, at alle er lige for loven. Lokale myndigheder kan afgøre, at nogle mennesker er mere støjfølsomme end andre. Det er usandsynligt, at alle beboere i et lokalt område vil være enige om, hvorvidt de er væsentligt generet. En vurdering af lokale forhold kan medføre, at de mest ressourcerstærke og konfliktparate borgere får mest ret, hvilket vil skabe ulighed og bryde princippet om, at alle er lige for loven.

Det er normalt, at man kan forvente vejledende grænseværdier i en vejledning fra Miljøstyrelsen. Så vidt vides fastsættes der støjgrænser i alle øvrige vejledninger på støjområdet. Det er derfor beklageligt, at vejledningen ikke giver nogen form for konkrete grænseværdier.

I Sweco har vi erfaringer med støj fra idrætsanlæg i mange kommuner over hele Danmark. Tilsvarende har vi været involveret i dialog med mange lokale miljømedarbejdere, der i fremtidige sager skal tage stilling til om der "foreligger væsentlig gene". Dette forventes de fremadrettet at kunne gøre uden at have en rettesnor for acceptabel støjbelastning. Det er vores opfattelse, at de lokale myndigheder vil få en meget ukonkret og potentielt meget stor opgave med at vurdere, når der ikke gives en eller anden form for rettesnor.

Forslag:

Miljøstyrelsen fastsætter relevante vejledende grænser for støj fra idrætsanlæg.

Formålet med at fastsætte vejledende støjgrænser er

- at skabe et ensartet grundlag for forvaltning i alle landets kommuner
- at sikre at de fleste afgørelser kan træffes i kommunernes forvaltninger, så unødigt politisk sagsbehandling, med deraf følgende ressourceforbrug undgås

1.3 Der findes ikke viden om - eller undersøgelser af - støj fra idrætsanlæg

I vejledningens indledning står der, at: *"Der findes imidlertid ikke viden eller undersøgelser, der belyser, hvorvidt støj fra idrætsanlæg kan have eventuelle negative sundhedsskadelige effekter for naboerne."*

Dette er ikke korrekt.

I forbindelse med den nye vejledning, har Miljøstyrelsen lavet en miljørapport hvor der henvises til flere undersøgelser. Endelig indsamlede Rambøll erfaringer fra flere danske kommuner ved udarbejdelsen af "Kløvermarksrapporten".

1.3.1 Tysk undersøgelse

Denne undersøgelse er en evaluering af reguleringen af støj fra sportsfaciliteter i Tyskland, evalueringen er lavet i 2024. Konklusionen af denne fremgår også af miljørapporten, og viser at der ud fra et dosisrespons forhold kan accepteres et støjniveau på 56 dB i hverdage, samt 46 dB i dagtimerne lørdag og 45 dB søndage i tidsrummene 09:00 – 13:00 eller 15:00 – 20:00, dog kun for et af de udvalgte tidsrum. Dog kan der accepteres et støjniveau på 47 dB søndag hvis tidsrummet ligger 13:00 – 20:00. Disse støjniveauer er baseret på 10% stærkt generede, som WHO har sat som deres "health-related relevance threshold".

Det konkluderes også, at en overskridelse på maksimalt 5 dB kan accepteres grundet de sundhedsfaglige fordele sportsanlæg har for folkesundheden, dette gælder også for de mere stille perioder (dagtimer i weekenden, samt aften hele ugen).

I evalueringen er der inddraget svar fra minimum 100 personer fra hver af de 6 områder som deltog i den oprindelige regulering. Det konkluderes derfor at være repræsentative svar fra de deltagende.

1.3.2 Svensk undersøgelse

I miljørapporten til den nye vejledning henvises også til den svenske rapport om støj fra sportsanlæg ”Tillsynsvägledning om buller från idrottsplatser”. I Sverige gælder det, at kommunerne hver især kan sætte grænserne for støjniveau. Men der er udarbejdet en generel udtalelse som kommunerne kan henvise til og bruge i sager om støj fra disse anlæg. Den svenske rapport konkluderer, at der ved et lydniveau på eller i nærheden af 50 dB, (uafhængigt af tidspunkt) kan medføre grund til at undersøge muligheder for at dæmpe støjen.

I den svenske vejledning er der en tabel over afstand til den udøvede sport kombineret med antal deltagere. Tabellen er – som inspiration angivet herunder:

Ungefärligt avstånd från sidlinjen eller motsvarande till närmaste bostäder	Låg intensitet <10 samtidiga användare	Medel intensitet 10 - 30 samtidiga användare	Hög intensitet > 30 samtidiga användare, matcher
<50 m	Grön	Gul	Orange
50 – 100 m	Grön	Grön	Gul
> 100 m	Grön	Grön	Grön

Figur 1-1 Udklip fra side 12 i det svenske Naturvårdsverkets ”Tillsynsvägledning om buller”, dateret 2022-22-23.

Det er værd at bemærke, at selv med høj intensitet, og med korteste afstand beskrives det aldrig som rød zone. Dette skyldes at støjen opvejes, af de sundhedsmæssige fordele sport udgør for samfundet.

Både lydniveau og tabel fungerer som redskaber kommunerne kan bruge ved anlæg af nye faciliteter, opgradering af gamle, samt ved klagesager angående støj fra anlæggene.

1.3.3 Kløvermarksrapporten – kontakt til kommuner.

Endelig indsamlede Rambøll erfaringer fra flere danske kommuner ved udarbejdelsen af ”Kløvermarksrapporten”. Det er således ikke helt korrekt, når det på side 25 i miljørapporten anføres at: *”Kløvermarksrapportens støjniveauer ikke er fastsat ved geneundersøgelser, som der normalt gøres, men alene ud fra konsulentens egen faglige vurdering i det konkrete projekt.”*

I forbindelse med Kløvermarksrapporten havde Rambøll kontakt til 10 forskellige kommuner, som samstemmigt fortalte at det ikke var normalen de oplevede klager angående støj fra fodboldbaner. Dette havde været tilfældet ved 3 enkeltstående sager fordelt over alle 10 kommuner på daværende tidspunkt.

Kløvermarksrapporten lægger samtidig op til en vejledende grænseværdi på 55 dB ved cirka 25 meter afstand til nærmeste facade.

Forslag

Passus om manglende undersøgelser slettes fra vejledningen.

Bemærkning: Hvis de manglende undersøgelser bidrager til, at der ikke kan fastsættes vejledende grænseværdier, henledes opmærksomheden på Miljøstyrelsens Vejledning 2/2005 ”Støj fra motorsportsbaner”, hvor der fra forordet citeres: *”Der er dog fortsat ikke foretaget undersøgelser af befolkningens reaktioner på denne form for støjbelastning”* - alligevel lykkedes det Miljøstyrelsen at fastsætte vejledende støjgrænser, der nu har fungeret i 20 år. Manglen på undersøgelser kan således ikke bruges til at afvise fastsættelsen af vejledende støjgrænser.

2 Input til princip for fastsættelse af støjgrænser fra idrætsanlæg

Som beskrevet ovenfor finder vi i Sweco, at Miljøstyrelsen bør fastsætte en rettesnor for, hvor meget støj fra idrætsanlæg der kan accepteres.

Sweco foreslår, at Miljøstyrelsen kigger i retning af de vejledninger, der er for andre fritidsaktiviteter, dvs. Motorsportsvejledningen og Skydebanevejledningen

Motorsportsgrænserne blev fastsat ud fra en vurdering af den samlede støjbelastning over en uge, dvs. en dosisbetragtning. Det samme princip er tilfældet for skydebaner, hvor det gælder, at jo længere skydetid der tillades for skydebanen, desto lavere er støjgrænsen. Tilsvarende kunne man for idrætsanlæg inddrage antallet af træningsdage og tidsrum i fastsættelsen af støjgrænser.

En form for dosisbetragtning er også i tråd med gældende praksis for idrætsanlæg. Ofte er der i afgørelser omkring driftsforhold for idrætsanlæg tilladt en højere støjgrænse end den vejledende virksomhedsgrænse i aftenperioden. Dette begrundes med at de støjende aktiviteter slutter før kl. 22:00.

Vedr. støjgrænser for skydebaner (fritidsaktiviteter – ikke forsvaret) Der skelnes mellem eksisterende baner og nye baner. Dette kunne inspirere til, at man ved fastsættelsen af støj fra idrætsanlæg som udgangspunkt ikke sætter støjvilkår for eksisterende anlæg. Det samme kunne gælde ændringer, der ikke påvirker støjemissionen, fx ændring af underlag til kunstgræs.

Det vil i praksis sige, at det fremadrettet ikke støjer mere at spille fodbold på kunstgræs end på grusbane eller naturligt græs. Dermed fjernes afsnittet om støj i "Vejledning om kunstgræsbaner, udgivet af Miljøstyrelsen i 2019.

Det bemærkes, at hvis der etableres/ændres lys på et idrætsanlæg, så vil dette påvirke driftsforholdene, fordi det bliver muligt/attraktivt at anvende anlæggene i aften- og natperioderne. Det skal overvejes, hvordan fremtidige vejledende støjgrænser virker står i en sådan situation.

Miljøbeskyttelseslovens §42 stk. 3 vil gribe de situationer, hvor en kommune har brug for at gribe ind overfor støj fra et eksisterende idrætsanlæg.

2.1 Forslag til metoder, der følger af at fastsætte støjgrænser

Støjbelastningen beregnes/måles/administreres jf.

Miljøstyrelsens Vejledning 5/1993 "Beregning af ekstern støj fra virksomheder"

Miljøstyrelsens Vejledning 6/1984 "Måling af ekstern støj fra virksomheder"

Miljøstyrelsens Vejledning 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder"

Samt de orienteringer mm. der følger af ovenstående.

2.2 Forslag til forenklinger og præciseringer i forhold til ovenstående metoder

2.2.1 Intet tillæg for støjens karakter

Det vil i praksis være en forenkling, hvis det med den nye vejledning indføres, at der ikke gives tillæg for tydeligt hørbare impulser eller toner i støj fra idrætsaktiviteter. Begrundelse: Støjens karakteristisk, hvor impulsive lyde naturligt indgår og ikke kan undgås. Dette er i tråd med Miljøstyrelsens Vejledning 3/1982 "Støj og lugt fra restaurationer", hvori det anføres, at der ikke gives tillæg for "klage fra musik".

Det bør dog overvejes, at den nye vejledning bør motivere til, at idrætsklubberne undgår unødigt støj. Eksempelvis er det muligt at dæmpe støj fra padelbaner med en støjsvag opbygning af glas og net omkring banen. Derimod indgår battets slag til bolden i sporten, og kan ikke dæmpes.

Man kan hente inspiration fra "restaurationsvejledningen", hvor netop forskellen mellem den "nødvendige" støj fra musik og den "unødvendige" støj fra andre støjkloder, der kan dæmpes, indgår i vejledningens tekst:

Lydtrykniveauet L_p består af to bidrag, nemlig lydtrykniveauet L_{Aeq} plus en korrektion, som er 5 dB, hvis støjen vurderes at indeholde impuls-lyde, f.eks. lyd fra gentagne slag, hyppig smækken med døre m.v. eller støjen skønnes at indeholde rene toner f.eks. fra en ventilator, men derimod ikke klange fra musik.

Figur 2-1 Udklip fra side 7 i Miljøstyrelsens Vejledning 3/1982 "Støj og lugt fra restaurationer"

2.2.2 Idrætsanlæg anvendes ikke i natperioden

Idrætsanlæg anvendes ikke i natperioden. Dvs. at krav til maksimalstøj ikke er aktuelle. Hvis anlæggene undtagelsesvis skal anvendes i natperioden, må tilsynsmyndigheden fastsætte særlige krav. Dette er i tråd med tidligere praksis på området.

2.2.3 Kildestyrke som grundlag for støjberegninger

Kildestyrke som grundlag for støjberegninger bør fastlægges som en del af grundlaget for den nye vejledning om støj fra idrætsanlæg. Til inspiration kan det bemærkes, at DTU er gået ind på feltet og udfører nu diplomingeniørprojekt, hvor der, i samarbejde med Sweco, bliver foretaget en undersøgelse af støj fra fodbold, hvor støj fra fodboldbaner overvåges i flere måneder og flere positioner. Dette arbejde kan bidrage til at danne grundlag for en undersøgelse af, om den kanoniserede kildestyrke fra Kløvermarksrapporten er relevant, eller om der er andre muligheder fx som beskrevet i den tyske VDI 3770 norm.

2.3 Nye boliger ved idrætsanlæg

Ved etablering af nye boliger er forhold omkring beskyttelse af eksisterende støjende virksomheder beskrevet i Planloven. Men idrætsanlæg er ikke virksomheder. Derfor er der behov for at dette forhold beskrives i den nye vejledning.

En mulighed kunne være, at vejledningen sikrer, at idrætsanlæg kan fortsætte uden ændringer, når der etableres boliger tæt på anlæggene. Begrundelser for dette kan være, at:

- Støj fra idrætsanlæg (som fx støj fra veje og jernbaner) er støjkluder, der er kendt af den brede befolkning. De nye naboer må derfor forventes at kunne vælge dette til/fra, og dermed gennemskue hvad de kan forvente.
- Det kan være attraktivt at bo tæt ved idrætsanlæg, særligt hvis man selv er engageret i idrætten. Nye naboer kan have som begrundelse, for at vælge en bolig, at den netop er meget tæt på et idrætsanlæg.

Brevdato	20-11-2025
Afsender	Anders Kjær - DBU (ankj@dbu.dk)
Modtagere	Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Akttitel	DBUs høringssvar - støj fra idrætsanlæg
Identifikationsnummer	13842483
Versionsnummer	1
Ansvarlig	Jens Schultz Thers
Vedlagte dokumenter	DBUs høringssvar - støj fra idrætsanlæg DBU.høringssvar.støjfraidrætsanlæg.2025
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	21. nov 2025

Til: Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Cc: Jens Schultz Thers (jesha@mst.dk), Anton Ovens - DBU (anov@dbu.dk), Jeppe Rønnebæk Kongsbak - DBU (jeko@dbu.dk), Bjarne Christensen (bjch@dbufyn.dk)
Fra: Anders Kjær - DBU (ankj@dbu.dk)
Titel: DBUs høringssvar - støj fra idrætsanlæg
Sendt: 20-11-2025 13:43
Bilag: DBU.høringssvar.støjfraidrætsanlæg.2025.pdf;

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.
Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

Kære Jens.

hermed som aftalt telefonisk DBUs høringssvar, som er koordineret og godkendt af DBU samt vores tre medlemmer: Divisionsforeningen (klub - elitefodbold), DBU Bredde (klub - breddefodbold) samt Ligaforbundet (klub - kvindeelitefodbold), som tilsammen repræsenterer hovedparten af danske fodboldklubber.

Vi takker endnu en gang for en god tilblivelsesproces, og ser frem til, at vejledningen træder i kraft og bliver implementeret i kommunerne. Og vi vil gerne tilbyde at være værter for et større kunstgræsseminar i efteråret 2026, som kan danne ramme for en drøftelse af de første erfaringer med den nye vejledning samt tilhørende miljørapport.

Med venlig hilsen/Best regards

Anders Kjær

Seniorkonsulent for innovation og bæredygtighed
Samfund & Indsigter
ankj@dbu.dk | M: +4525703537



DANSK BOLDSPIL-UNION

Dansk Boldspil-Union

DBU Allé 1, 2605 Brøndby | CVR.nr. DK21299014 | +45 43262222



DANSK BOLDSPIL-UNION

EN DEL AF NOGET ST ØRRE

Dato

20.11.2025

Til: Miljøstyrelsen

Fra: DBU Samfund & Indsigter / ANKJ

Journalnummer: MST-2025-15893

Høringssvar vedrørende ny vejledning om støj fra idrætsanlæg samt udkast for den tilhørende miljørapport

Dansk Boldspil-Union (DBU) takker for en god proces samt muligheden for at afgive høringssvar til Miljøstyrelsens udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg samt den tilhørende miljørapport.

DBU støtter forslaget om at udvikle en mere tidssvarende og nuanceret tilgang til vurderingen af støj fra idrætsanlæg. DBU hilser det ligeledes velkomment, at vejledningen lægger vægt på lokale skøn og samfundsmæssige hensyn. Idrætsanlæg udgør en central forudsætning for folkesundhed, fællesskab og organiseret idræt. Derfor skal de kunne anvendes, når borgerne faktisk bruger dem – om eftermiddagen, aftenen og i weekenden – også i nærheden af, hvor folk bor og lever deres hverdag.

Idrættens lyde er ikke industristøj

DBU støtter vejledningens præcisering af, at støj fra idrætsanlæg ikke skal sidestilles med industristøj. Vi bifalder, at kommunerne fremover har et større råderum og kan anvende lokale skøn frem for standardiserede grænseværdier. Det er vigtigt at skelne mellem generende støj fra industrien og den livsbekræftende lyd, der opstår, når mennesker er aktive i idrætsforeninger. Den nye vejledning og den kommende praksis bør derfor afspejle denne forskel og ikke bidrage til begrænsninger, som underminerer idrættens positive bidrag til samfundet.

Det anbefales, at vejledningen indeholder en klar proportionalitet i kommunernes afværgeforanstaltninger, der sikrer, at idrætsanlæg ikke pålægges urimelige begrænsninger i brugstiden om aften på hverdage og i weekend eller store ekstraudgifter til eksempelvis tekniske støjforanstaltninger.

DBU ser positivt på udviklingen med flere kunstgræsbaner i hele landet, der gør det muligt at bruge idrætsanlæggene mere og gennem hele året. For at understøtte denne udvikling bør Miljøstyrelsens vejledning fra 2018 om kunstgræsbaner opdateres, så den tydeligt afspejler ændringen i den nye vejledning.

Helårsbaner er afgørende for at fastholde og tiltrække især børn og unge til sunde fællesskaber og for at udvikle nye talenter til dansk fodbold. Også for seniorer spiller muligheden for udendørs aktivitet hele året en vigtig rolle, da det styrker både den fysiske sundhed, det sociale fællesskab og den mentale trivsel, særligt i de mørke vintermåneder. Det samme gælder på skole- og fritidsområdet, da flere kunstgræsbaner er placeret tæt på skoler, institutioner og andre fritidstilbud- og aktiviteter.

Det gode naboskab - styrkelse af nabodialog og lokal planlægning

DBU støtter vejledningens fokus på nabodialog og lokal planlægning som centrale redskaber til at forebygge konflikter. Det er vigtigt, at kommunerne har de nødvendige værktøjer til at facilitere og balancere denne dialog samt planlægge og ibrugtage nye idrætsanlæg som vigtige rammer for fællesskab, sundhed, livskvalitet og lokal udvikling.

DBU's høringssvar er afgivet med opbakning fra DBU Bredde, Divisionsforeningen og Ligaforbundet, der udgør DBU's tre medlemmer og repræsenterer tilsammen hovedparten af fodboldklubber i Danmark.

DBU står naturligvis til rådighed, såfremt Miljøstyrelsen har spørgsmål eller behov for yderligere information.

Brevdato	20-11-2025
Afsender	Else Marie Thorgaard (ELMT@kl.dk) Sendt af elmt@kl.dk
Modtagere	Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Akttitel	Høringssvar fra KL: MST-2025-15893
Identifikationsnummer	13843245
Versionsnummer	1
Ansvarlig	Jens Schultz Thers
Vedlagte dokumenter	Høringssvar fra KL MST-2025-15893 Høringssvar fra KL - vejledning om støj fra idrætsanlæg_nov25
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	21. nov 2025

Til: Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Cc: Jens Schultz Thers (jesha@mst.dk)
Fra: Else Marie Thorgaard (ELMT@kl.dk)
Titel: Høringssvar fra KL: MST-2025-15893
Sendt: 20-11-2025 14:43
Bilag: Høringssvar fra KL - vejledning om støj fra idrætsanlæg_nov25.pdf;

Til rette vedkommende.

Hermed fremsendes høringssvar fra KL vedrørende høringen omkring ny vejledning gældende for støj fra idrætsanlæg.

Ved spørgsmål er I velkomne til at kontakte undertegnede.

Med venlig hilsen
Else Marie Thorgaard

Specialkonsulent
Klima & Tværkommunalt Samarbejde



Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København

D +45 3370 3167
E ELMT@kl.dk

T +45 3370 3370
W kl.dk



NOTAT

Høringssvar fra KL - vejledning om støj fra idrætsanlæg med tilhørende miljørapport

KL takker for muligheden for at afgive høringssvar til den nye vejledning om støj fra idrætsanlæg.

Generelle bemærkninger

KL finder det positivt, at vejledningen afspejler de ændringer, som KL, idrætsorganisationerne og en række kommuner har ønsket.

Nedenstående forhold i den kommende vejledning, ser KL ser særligt positivt på:

- Decibelgrænser skrives helt ud af vejledningen for støj fra idrætsanlæg.
- Støj fra idrætsanlæg skal ikke vurderes ud fra vejledningen for ekstern virksomhedsstøj
- Kommunerne skal ved skøn vurdere om støjgener fra idrætsanlæg er væsentlig.
- Kommunerne kan i vurderingen inddrage samfundsmæssige interesser som fx optimal udnyttelse af idrætsanlæg og bynær placering
- At der i vejledningen gives eksempler på faktorer, kommunerne kan støtte sig op ad i vurderingen

Definitioner og terminologi

KL anbefaler, at vejledningen indeholder definitioner af centrale begreber:

Idræt: KL foreslår, at begrebet sport konsekvent erstattes med idræt i vejledningen, da idræt favner en bredere vifte af aktiviteter, men sport ofte har karakter af mere konkurrenceprægede aktiviteter.

Selvorganiseret aktivitet: KL anbefaler, at begrebet uorganiseret erstattes med selvorganiseret i vejledning, da aktiviteterne, der refereres til, ofte vil være organiseret i en eller anden form.

KL opfordrer til, at vejledningen præciserer, hvad der forstås ved et idrætsanlæg og at vejledningen også bliver gældende for øvrige fritidsanlæg som fx spejderhytte.

Bemærkninger til vejledningen

Afsnit 3: Vurdering af om der forelægger væsentlige støjgener

KL foreslår at tilføje "Eksisterende idrætsanlæg" til listen af forhold, der kan benyttes ifm. skønsmæssig støjgenevurdering. Det er ofte eksisterende idrætsanlæg, der gennemgår modernisering, udvidelse eller omdannelse som eksempelvis omlægning af græs- eller grusbane til kunstgræs eller ved etablering af padelbaner i forbindelse med et eksisterende tennisanlæg. Her

Dato: 17. november 2025

Sags ID: SAG-2025-04802
Dok. ID: 3638361

E-mail: ELMT@kl.dk
Direkte: 3370 3167

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 2

vil der allerede være lyde fra idræt, der ikke nødvendigvis ændres ved om-dannelsen af de fysiske rammer.

KL mener også det vil være relevant at tilføje et punkt, der tager stilling til idrætsanlæggets historik. Har et idrætsanlæg ligget et givent sted i mange år, hvor naboer og beboelse først er kommet til efterfølgende, bør det tages med i den skønsmæssige vurdering.

KL anbefaler desuden, at formuleringen om forstyrrelse af nattesøvn udgår af vejledningen, idet tidspunkter for søvn og følsomhed overfor forstyrrelse er meget individuelle.

Afsnit 5: Eksempler på støjreducerende foranstaltninger

Indledningsvist gøres det klart, at vejledningen gælder for støj fra idrætsanlæg i organiserede sammenhænge.

KL appellerer derfor til, at man i vejledningen er opmærksom på, hvilke specifikke eksempler, der fremhæves for at mindske den selvorganiserede brug. Eksemplet med at flytte mål vil i praksis blive en stor ekstra opgave for foreningsfrivillige trænere og ledere. Desuden går det imod den afbureaukratiseringsbølge, Regeringen og andre parter har igangsat på foreningsområdet. KL anbefaler derfor, at eksemplet udgår. Hvis der ønskes eksempler, bør disse ikke pålægge kommune eller foreningsliv yderligere opgaver og samtidig bør de tage hensyn til kommunernes ønske om at udnytte faciliteterne mest muligt.

Klageadgang

KL anbefaler, at vejledningen tydeliggør klageadgang:

Afgørelser efter miljølovgivningen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, jf. miljøaktivitetsbekendtgørelsens § 22-23.

Afgørelser efter planloven og miljøvurderingsloven kan påklages til Planklagenævnet.

Lokale kommunale administrationsgrundlag

KL anbefaler, at vejledningen fremhæver kommunernes mulighed for at udarbejde lokale forskrifter for regulering af idrætsanlæg, jf. miljøaktivitetsbekendtgørelsens § 20, stk. 1. Dette kan sikre ensartet praksis internt i kommunen.

KL glæder sig over vejledningen er sendt i høring med forventelig snarlig ikrafttræden. KL anbefaler i den forbindelse også, at Miljøstyrelsens øvrige vejledninger tilrettes efter denne nye vejledning og at intentionerne bag vejledningen kommunikeres tydeligt, så kommuner, organisationer, naboer og klagenævn er opmærksom på de fremtidige retningslinjer.

Der tages forbehold for politisk godkendelse.

Med venlig hilsen
Else Marie Thorgaard
Specialkonsulent i KL

Dato: 17. november 2025

Sags ID: SAG-2025-04802
Dok. ID: 3638361

E-mail: ELMT@kl.dk
Direkte: 3370 3167

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 2

Brevdato	20-11-2025
Afsender	Gregers Kiehn (grkie@naestved.dk) - Næstved Kommune (kontaktpersoner)
Modtagere	Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Akttitel	Høringssvar på Miljøstyrelsens udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg: journalnummer MST-2025-15893
Identifikationsnummer	13843561
Versionsnummer	1
Ansvarlig	Jens Schultz Thers
Vedlagte dokumenter	Høringssvar på Miljøstyrelsens udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg journalnummer MST-2025-15893 Høringssvar på Miljøstyrelsens udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	21. nov 2025

Til: Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Cc: Jens Schultz Thers (jesha@mst.dk)
Fra: Gregers Kiehn (grkie@naestved.dk)
Titel: Høringssvar på Miljøstyrelsens udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg: journalnummer MST-2025-15893
Sendt: 20-11-2025 15:15
Bilag: Høringssvar på Miljøstyrelsens udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg.pdf;

Hermed fremsender jeg Næstved Kommunes høringssvar ifm. Miljøstyrelsens udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg.

Venlig hilsen

Gregers Kiehn
Specialkonsulent, M.IDA



NÆSTVED

Afd. Klima, Miljø og Affald
Center for Teknik og Miljø

Næstved Kommune
Rådmandshaven 20
4700 Næstved

Afdeling +45 5588 5588
Direkte +45 5588 6202

Har du modtaget denne mail ved en fejl? Giv mig venligst besked og slet mailen, da den kan indeholde fortroligt materiale.



Miljøstyrelsen
Lerchesgade 35
5000 Odense
mst@mst.dk
jesha@mst.dk

Afd. Klima, Miljø og Affald

Center for Teknik og Miljø
Rådmandshaven 20
4700 Næstved

Telefon +4555886202

naestved@naestved.dk

Dato
20. november 2025

Sagsnr.
25-034799

Sagsbehandler
Gregers Kiehn
grkie@naestved.dk

Høringssvar på Miljøstyrelsens udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg: journalnummer MST-2025-15893

Næstved kommune forstår at det er vejledningens formål at beskrive hvordan støj fra idrætsanlæg skal vurderes, og hvornår støjen fra idrætsanlæg er væsentlig. Derudover skal vejledningen beskrive, hvordan kommunerne skal foretage vurderingen af, hvornår støjen er væsentlig, og der dermed skal udarbejdes en VVM-redegørelse.

Næstved Kommune mener ikke at vejledningen lever op til sit formål. Det forklares, at støj fra idrætsanlæg ikke skal sidestilles med støj fra virksomheder. Derudover præciseres det, at det er et kommunalt skøn hvornår støjen fra anlæggene er væsentlig – uden at angive på hvilket grundlag dette skøn skal foretages – kun at det ikke er virksomhedsstøj.

For at kommunerne skal kunne foretage et skøn, om noget er væsentligt, skal der beskrives en værdi eller en metode til at foretage denne vurdering og dette skøn.

Idet Miljøstyrelsen i vejledningen præciserer, at støjen fra idrætsanlæg ikke er virksomhedsstøj – uden at anviser noget andet grundlag eller angive en metode til vurderingen af støjen fra et idrætsanlæg, har miljøstyrelsen ikke bidraget til, at kvalificere kommunernes sagsbehandling på området.

Der er end ikke i vejledningen beskrevet hvordan forskellige situationer skal håndteres.

Der er klart 2 forskellige situationer en god vejledning bør forholde sig til, og foreskrive grundlæggende sagsbehandlingsskridt i forhold til.



1: Almindelig træning – En begrænset deltagelse af børn og unge uden/eller med begrænset publikum og uden højttalere med kommentatorlyd, og uden salg af øl og mad mv.

2: Kampe/turneringer – Betalende publikum, trafik til og fra, musik op til kampen, i pausen og efter kampen, kommentatorer under kampen og endda jingler ved scoringer og meget mere...

Situation 2 kan klart sidestilles med en virksomhed, hvorimod situation 1 må sidestilles med et fritidsanlæg.

Ved at undlade at forholde sig til de ovenstående 2 situationer - fastholde at der ikke er tale om virksomhedsstøj – og fastholde at der er tale om et kommunalt skøn, har Miljøstyrelsen med vejledningen ikke hjulpet kommunerne med at foretage de nødvendige vurderinger af, om støjen fra et idrætsanlæg er væsentlig.

Vejledningen er ikke en vejledning. Det er kun en henvisning til, at det kommunale skøn fortsat er gælde i de situationer, der ikke er fyldestgørende beskrevet i en bekendtgørelse, eller i en afklarende og retningsvisende vejledning med rammer og regler så som Motorsportsvejledningen eller vejledningen om støj fra skydebaner.

Det er klart et ønske i kommunerne at undgå en tung sagsbehandling ved at undgå, at der skal udarbejdes VVM-redegørelser i forbindelse med en ansøgning om etablering eller ændring af et idrætsanlæg.

Udkastet til vejledning om støj fra idrætsanlæg vil ikke være sådan et værktøj for den kommunale sagsbehandling.

Vejledningen, med dens nuværende udformninger, er ikke et værktøj som hjælper kommunerne til at foretage et konkret skøn. Kommunernes sagsbehandling risikerer fortsat at blive underkendt i en klagesag.

Kommunerne skøn vil fortsat hvile på et spinkelt grundlag, hvor en god vejledning burde bidrage til at sagsbehandlingen bliver løftet til et niveau, hvor eventuelle klager kunne imødeses med sindsro.

Med venlig hilsen

Gregers Kiehn
Specialkonsulent, M.IDA

Brevdato	20-11-2025
Afsender	Tobias Voss Illum (I53X@kk.dk) - Københavns Kommune (kontaktpersoner)
Modtagere	Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Akttitel	MST-2025 -15893 - Høringssvar vedrørende Vejledning om støj fra idrætsanlæg med tilhørende miljørapport
Identifikationsnummer	13843750
Versionsnummer	1
Ansvarlig	Jens Schultz Thers
Vedlagte dokumenter	MST-2025 -15893 - Høringssvar vedrørende Vejledning om støj fra idrætsanlæg med tilhørende miljørapport Høringssvar - Vejledning om støj fra idrætsanlæg med tilhørende miljørapport
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	21. nov 2025

Til: Hovedpostkasse (mst@mst.dk)
Cc: Jens Schultz Thers (jesha@mst.dk)
Fra: Tobias Voss Ilum (I53X@kk.dk)
Titel: MST-2025 -15893 - Høringssvar vedrørende Vejledning om støj fra idrætsanlæg med tilhørende miljørapport
Sendt: 20-11-2025 15:43
Bilag: Høringssvar - Vejledning om støj fra idrætsanlæg med tilhørende miljørapport.pdf;

Til Miljøstyrelsen
Att: Jens Schultz Thers

Vedlagt høringssvar vedrørende vejledning om støj fra idrætsanlæg med tilhørende miljørapport.

Fremsendes på vegne af kommunerne København, Aalborg, Aarhus, Odense, Esbjerg, Randers, Favrskov og Herlev.

Med venlig hilsen

Tobias Voss Ilum
Specialkonsulent
Planlægning

KØBENHAVNS KOMMUNE
Kultur- og Fritidsforvaltningen
Plan og Tilskud

Nyropsgade 1, 3. sal, 3. sal
1602 København V

Mobil 2136 9050
E-mail I53X@kk.dk
EAN 5798009781512

[Læs om, hvordan Kultur- og Fritidsforvaltningen behandler personoplysninger \(åbner på kk.dk\)](#)

Til Miljøstyrelsen, att: mst@mst.dk, cc: jesha@mst.dk.

Journalnummer: MST-2025 -15893

Høring: Vejledning om støj fra idrætsanlæg samt tilhørende miljørapport

Miljøstyrelsen har den 23. oktober 2025 sendt ovennævnte vejledning med tilhørende miljørapport i høring med frist for svar den 20. november 2025.

Dette høringssvar er udarbejdet af følgende kommuner: København, Aarhus, Aalborg, Odense, Randers, Esbjerg, Herlev, Favrskov.

Høringssvar vedrørende Vejledning om støj fra idrætsanlæg

Vejledning om støj fra idrætsanlæg afspejler de ændringer, som politisk blev stillet idrætslivet og kommunerne i udsigt i forsommeren 2025.

Det konstateres således med tilfredshed:

- At støj fra idrætsanlæg ikke skal tage udgangspunkt i virksomhedsstøjvejledningen fra 1984.
- At den skønsmæssige vurdering af, om der skal stilles krav om støjreducerende foranstaltninger, foretages af kommunerne.
- At kommunerne i sit skøn kan tage udgangspunkt i de samfundsmæssige, sociale, kulturelle og sundhedsmæssige interesser i muligheden for at udøve sport i bynære områder og på relevante tidspunkter.
- At vejledningen oplister faktorer (anlæggets fysiske udformning, afstand til boliger m.v.), som kommunerne for eksempel kan lægge vægt på i deres lokale skøn.
- At kommunernes vurdering af eventuelle krav om støjreducerende foranstaltninger hviler på en proportionalitetsvurdering, hvori også indgår foranstaltningernes effekt og økonomiske omkostninger samt de samfundsmæssige interesser nævnt ovenfor.

Bemærkninger til vejledningen

Fritidsanlæg ønskes inkluderet

Kommunerne har tidligere i processen ønsket, at vejledningen også omfatter andre organiserede fritidsaktiviteter, som er omfattet af Miljøbeskyttelseslovens § 42, stk. 3. Af andre udendørs fritidsaktiviteter, hvor der har været sager, kan nævnes spejder og rollespil. Der opfordres derfor til, at vejledningen gælder for alle (af offentlige eller private organisationer) udendørs fritids- og idrætsaktiviteter og ikke kun omfatter idrætsanlæg. Indarbejdes dette ikke i vejledningen, er der behov for at få defineret og uddybet, hvad et idrætsanlæg betragtes som i forbindelse med vejledningens afgrænsning.

Tilføjelser og bemærkninger til pkt. 3.1

Kommunerne bemærker, at det i vejledningens afsnit 3.1 "Vurdering af om der foreligger væsentlige støjgener" bør fremgå et punkt, der omhandler forhold vedr. eksisterende idrætsanlæg, som opgraderes eller udvides med nye faciliteter. Kommunerne foreslår, at det også kan lægges til grund i vurderingen, om der er idrætsfaciliteter i forvejen, og om sagen eksempelvis omhandler omlægning af en græsbane til kunstgræs eller tilføjjelsen af padel-baner i umiddelbar nærhed til tennisbaner.

På vejledningens side 7 under "Varighed, hyppighed og tidspunkter på døgnet, hvor støjen forekommer" anføres det, at kommunerne i vurderingen bør være opmærksom på, at "støj fra aktiviteter tidligt om morgenen og sent om aftenen kan være særligt generende, hvis det potentielt kan

forstyrre naboerne nattesøvn". Kommunerne anbefaler, at formuleringen "kan forstyrre naboerne nattesøvn" enten udgår af vejledningen eller erstattes med formuleringen fra miljørapport over Vejledning om støj fra idrætsanlæg, hvoraf det fremgår, at "*idrætsanlæg normalt ikke er åbent om natten og dermed ikke direkte forstyrrer naboernes nattesøvn.*" Som teksten står i vejledningen nu, kan den give anledning til u hensigtsmæssige drøftelser med naboer om, hvad der konkret udgør en forstyrrelse af nattesøvn. Det er u hensigtsmæssigt, at vejledningen ikke nærmere præciserer dette, da oplevelsen af støj i relation til søvn kan være subjektiv og dermed risikere at føre til uforholdsmæssige hensyn i den kommunale sagsbehandling.

På vejledningens side 7 fremgår det desuden, at "*Særligt intensive aktiviteter eller aktiviteter, der kan vurderes som særligt generende (f.eks. impulsholdig støj fra ketsjerslag eller bolde mod bander m.v.), kan i nogle tilfælde være mindre generende, hvis der er tildelt særlige driftstider, som ikke er i ydertimerne (f.eks. sent om aftenen).*" De konkrete eksempler som ketsjerslag og bolde på bander ønskes fjernet fra vejledningen. Eventuelle retningslinjer herunder eksempler på impulsholdige støjklender kan med fordel inddrages i det efterfølgende arbejde med administrationsgrundlag.

Bemærkning til afsnit 4: Planlægning og Miljøvurdering

I vejledningen fremgår følgende vedr. planlovens § 15 a stk. 1 "Efter planlovens § 15 a, stk. 1, må en lokalplan kun udlægge støjbelastede arealer til støjfølsom anvendelse, hvis planen med bestemmelser om etablering af afskærmningsforanstaltninger m.v. kan sikre den fremtidige anvendelse mod støjgener"

Kommunerne vurderer, at der er et behov for at præcisere planlægningsdelen yderligere, herunder:

- forhold der vedrører planlægning for støjfølsom anvendelse på et støjbelastet areal, som følge af eksisterende udendørs faciliteter, der anvendes til organiseret idræts- og fritidsbrug.
- forhold vedrørende planlægning for både støjfølsom anvendelse og etablering af nye udendørs faciliteter til organiseret idræts- og fritidsbrug.

Når de vejledende støjgrænser for virksomhedsstøj ikke længere er retningsgivende i forhold til hvilken støj der planlægges efter ved støj fra faciliteter til organiseret idræts- og fritidsbrug, bør vejledningen i en planlægningssituation præcisere, i hvilket omfang og efter hvilket regelsæt kommunerne skal foretage den skønsmæssige vurdering ved vurderingen af, om et areal anses for støjbelastet, jf. § planlovens § 15 a, stk. 1.

I vejledningen er der ligeledes formuleret følgende "Det er afgørende, at kommunerne allerede i planlægningsfasen efter planloven f.eks. indtænker støjforhold – f.eks. placering af nye baner i forhold til støjfølsom anvendelse, eller placering bag andre bygninger, så naboerne generes mindst muligt."

Det er kommunernes vurdering at det bør præciseres, hvad der menes med "... eller placering bag andre bygninger...". Kommunerne forstår det sådan, at der mellem baner og støjfølsom anvendelse, kan udlægges arealer eller være eksisterende bygninger, der ikke er støjfølsomme.

Denne del af vejledningen bør præciseres og, tillige fremgå et punkt, der omhandler, hvad der anses som støjfølsom anvendelse i relation til støj fra idrætsanlæg.

I vejledningen er formuleret følgende vedr. miljøvurdering: "*Ofte vil f.eks. en ny kunstgræsbane være miljøvurderingspligtig, og det vil være et krav i denne vurdering, om anlægget kan medføre væsentlige støjgener*" og "*På samme måde som i ovenstående vedrørende miljøbeskyttelseslovens § 42, stk. 3, har Miljøstyrelsen ikke fastsat specifikke vejledende grænseværdier for støj fra idrætsanlæg, men*

kommunerne må ved konkret skøn vurdere, om der kan være væsentlige støjulemper, og dermed om projektet kan udløse pligt om miljøvurdering.” Kommunerne bemærker, at dette kan misforstås, som at der ofte vil skulle udarbejdes miljøkonsekvensrapport/VVM-redegørelse, før det kan vurderes, om der foreligger en væsentlig støjgene. Det bør derfor præciseres, at der forsat gælder normal praksis for Miljøvurderingspligten, hvor der foretages VVM-screening som grundlag for at vurdere, om der foreligger væsentlige støjgener.

Bemærkninger til afsnit 5: Begrænsning af uorganiseret brug.

Vejledningen er ifølge afsnit 2 afgrænset til at omhandle støj i forbindelse med aktiviteter, der er organiseret af offentlige eller private organisationer. Kommunerne finder det derfor uhensigtsmæssigt, at der i afsnit 5 nævnes eksempler på foranstaltninger, som retter sig mod uorganiseret aktivitet.

Kommunerne anbefaler, at især eksemplet om ”fjernelse af mål” udgår fra vejledningen. Derudover vurderer kommunerne, at det vil være en uforholdsmæssig stor byrde at pålægge frivillige aktører at fjerne mål efter brug. En sådan formulering i vejledningen kan samtidig skabe en uhensigtsmæssig og uberettiget forventning hos naboer og klagere om, at fjernelse af mål er en standardforanstaltning, som kommunen vil tage i anvendelse.

Tydeliggørelse af klageadgang

Det vil være formålstjenstligt, hvis det af vejledningen fremgår, at afgørelser efter miljølovgivningen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, jf. miljøaktivitetsbekendtgørelsens § 22 og § 23, og at afgørelser efter planloven og miljøvurderingsloven kan påklages til Planklagenævnet. I denne sammenhæng ville det være ønskeligt med en præcisering af hvilket retligt grundlag Miljø og fødevarerklagenævnet træffer sine afgørelser.

Udarbejdelse af lokale administrationsgrundlag

Det bør fremgå af vejledningen, at kommunerne har mulighed for sikre ligebehandling af ensartede anlæg internt i kommunen. Med henvisning til hjemmel i miljøaktivitetsbekendtgørelsens § 20, stk. 1, kan kommunerne vælge at udstede lokale forskrifter for regulering af idrætsanlæg inden for nærmere afgrænsede geografiske områder i kommunen. I de kommuner, hvor der er mange idrætsanlæg tæt op ad beboelse, vurderes det formålstjenligt med udgangspunkt i denne hjemmel at udarbejde et administrationsgrundlag. 6-byerne vil tage initiativ til at invitere til dialog mellem kommunerne om et sådant grundlag.

I forlængelse heraf bemærker kommunerne, at når vurderinger fremover ikke skal tage udgangspunkt i virksomhedsstøjgrænserne, må det forventes at medføre en vis variation i de konkrete afgørelser i kommunerne. Kommunerne vil derfor også have en særlig opmærksomhed på kommende afgørelser fra klagenævnene, som forventes at få betydning for den fremtidige praksis.

Evalueringsvejledninger

Kommunerne anbefaler, at den nye vejledning evalueres når den har været i kraft i en periode. Den kan for eksempel være efter de første to års virke. I en kommende evaluering bør Kunstgræsvejledningen og kortlægningsrapporten også indgå således at disse er opdateret med nyeste viden fra udviklingen på området.

Høringssvar vedrørende Miljørapport over Vejledning om støj fra idrætsanlæg

Det konstateres med tilfredshed, at miljørapporten konkluderer,

- at vejledningen ikke medfører væsentlige ændrede støj- eller sundhedsmæssige konsekvenser for de omkringliggende naboer.
- at vejledningen ikke medfører negative konsekvenser for hverken dyreliv eller dyrs levesteder.

Brevdato	20-11-2025
Afsender	Jane Riskjær Hansen (janri@rudersdal.dk) - Rudersdal Kommune (kontaktpersoner)
Modtagere	Hovedpostkasse (mst@mst.dk); Jens Schultz Thers (Sagsbehandler, Erhverv)
Akttitel	Høringssvar til udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg og miljørapport - MST-2025-15893
Identifikationsnummer	13844101
Versionsnummer	1
Ansvarlig	Jens Schultz Thers
Vedlagte dokumenter	Høringssvar til udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg og miljørapport - MST-2025-15893 Høringssvar
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	21. nov 2025

Til: Hovedpostkasse (mst@mst.dk), Jens Schultz Thers (jesha@mst.dk)
Cc: Lis Ravn (lrav@rudersdal.dk), Jakob Kringsholm (jakkr@rudersdal.dk), Tilde Waal Worsøe (tiwo@rudersdal.dk)
Fra: Jane Riskjær Hansen (janri@rudersdal.dk)
Titel: Høringssvar til udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg og miljørapport - MST-2025-15893
Sendt: 20-11-2025 16:55
Bilag: Høringssvar.docx;

Til Miljøstyrelsen, journalnummer MST-2025-15893

Se venligst vedhæftede høringssvar til udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg.

Venlig hilsen

Jane Riskjær Hansen
Områdechef



By og Miljø | By og Miljø | Øverødvej 2 | 2840 Holte
Tlf. 46 11 25 07 | Mobil 72 68 25 07
janri@rudersdal.dk | www.rudersdal.dk

Læs om dine rettigheder og behandling af dine personoplysninger:
[Sådan behandler vi dine data](#)



RUDERSDAL
KOMMUNE

Miljøstyrelsen, mst@mst.dk
Att.: Jens Schultz Thers, jesha@mst.dk
Vedr. journalnummer MST-2025-15893

By og Miljø

Byplan
Øverødvej 2
2840 Holte
www.rudersdal.dk

Høringssvar til udkast til vejledning om støj om fra idrætsanlæg

20. november 2025

Miljøstyrelsen offentliggjorde 23. oktober 2025 udkast til vejledning om støj fra idrætsanlæg.

By og Miljø
Dir. tlf. 72 68 25 18

Rudersdal Kommune vil først og fremmest gerne kvittere for den nye vejledning. Det er positivt, at den nye vejledning tydeligt anerkender behovet for idrætsfaciliteter i byerne.

For yderligere at kunne kvalificere arbejdet med støj fra idrætsanlæg i forbindelse med VVM screening af nye anlæg og håndtering af klager i forbindelse med eksisterende anlæg, så vil følgende være gavnligt:

- At vejledningen fastlægger nye rammer for støjberegning. Udfordringerne i de nuværende støjberegningsmodeller er, at de tager afsæt i "worst case" scenarie med fx maksimalt antal spillere og maksimalt antal tilskuere. Støjberegningen kan med fordel tage afsæt i den daglige brug af anlægget.
- At vejledningen fastsætter en maksimal dB ramme for, hvornår der bør arbejdes med støjdæpende foranstaltninger. Så længe der ikke er fastlagt en ny dB ramme, så vil Nævnet og deraf sagsbehandlingen pejle efter grænser for virksomhedsstøj, som hidtil. Det bør fortsat være en forudsætning, at evt. støjdæpende foranstaltninger skal være proportionale.

Venlig hilsen

Jane Riskjær

Åbningstid

Mandag-tirsdag kl. 10-15
Onsdag lukket
Torsdag kl. 10-17
Fredag kl. 10-13



RUDERSDAL
KOMMUNE

Brevdato	20-11-2025
Afsender	E/F Skovlunde Byvej 94 (info@3xmadsen.com) Sendt af 3xMadsen: info@3xmadsen.com
Modtagere	Hovedpostkasse (mst@mst.dk); Jens Schultz Thers (Sagsbehandler, Erhverv)
Akttitel	MST-2025-15893
Identifikationsnummer	13844437
Versionsnummer	1
Ansvarlig	Jens Schultz Thers
Vedlagte dokumenter	MST-2025-15893 MST-2025-15893
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	21. nov 2025

Til: Hovedpostkasse (mst@mst.dk), Jens Schultz Thers (jesha@mst.dk)
Fra: E/F Skovlunde Byvej 94 (info@3xmadSEN.com)
Titel: MST-2025-15893
Sendt: 20-11-2025 18:39
Bilag: MST-2025-15893.docx;

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.
Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

Til rette vedkommende

Hermed fremsendes høringssvar på Mst- 2025 -15893.

Med venlig hilsen

Toni Madsen



+45 22 38 21 83

[Info@3xmadSEN.com](mailto:info@3xmadSEN.com)

www.3xmadSEN.com

Miljøstyrelsen
Herlev 20/11-2025
Lerchesgade 35
5000 Odense C

(sendt per mail mst@mst.dk og jesha@mst.dk)

Vedrørende. MST-2025-15893.

Som naboer til kunstgræsbaner i Herlev er vi både bekymrede, forundrede og efterhånden også opgivende over Miljøstyrelsens forslag til ny vejledning for idrætsanlæg. Som vi også skrev til Miljøstyrelsen og ministeren den 17. juni 2025, oplever vi, at det er meget få aktører, der får lov at sætte retningen, og at udviklingen på området lider af et demokratisk underskud. Vi, der bor lige op ad banerne og lever med konsekvenserne hver dag, er slet ikke blevet spurgt, inddraget eller hørt – selv om vores erfaringer burde være en naturlig del af grundlaget for nye regler.

Der er mange steder i landet borgere, der bor tættere på kunstgræsbaner, end hvad de nuværende vejledende afstandskrav lægger op til, og hvor både støjberegninger og målinger tydeligt viser, at der er et reelt støjproblem. Det handler ikke om gamle anlæg, men ofte om helt nye, store investeringer i kunstgræsbaner, hvor der efter vores opfattelse har været alt for lidt fokus på placering og på forskellen mellem almindelige græsbaner og kunstgræsbaner. Når banen først ligger der, er det naboerne i de omkringliggende boligområder, der står tilbage som tabere.

Dem, der er blevet inddraget, er kommunerne, DBU og DGI. De er henholdsvis baneejere, myndigheder og brugere af arealerne, men de bor ikke selv med støjen hver dag og har derfor ikke samme erfaring som os, der skal kunne være i vores hjem og have året rundt. De kan fortælle om, hvordan det er at være aktiv på banen og om ønsket om at fremme folkesundheden, men de ved ikke, hvordan det er at have støj, lys og aktivitet helt inde ved skel i alle de timer, hvor banen er i brug – hver dag, året rundt.

Vi oplever, at debatten om kunstgræsbaner er blevet meget sort/hvid: Enten har man idrætsfaciliteter tæt på byen, eller også tager man hensyn til naboernes støjproblemer og hvis man skal tage hensyn til naboerne, bliver det fuldstændig umuligt at anlægge kunstgræsbaner. Der er tilsyneladende ingen reel analyse af, om det faktisk forholder sig sådan, og Miljøstyrelsens henvisning til kortdata underbygger heller ikke dette synspunkt. Med den nuværende vejledning for kunstgræsbaner har der netop været fokus på, at begge hensyn skal kunne forenes. I den konkrete sag, vi kender til, kunne boliger og kunstgræsbaner uden videre have været forenelige, hvis man inden anlægget havde brugt lidt mere tid på at vælge den rigtige placering.

Vi – ligesom mange andre borgere rundt om i landet – har fået medhold i Miljø- og Fødevareklagenævnet i, at Herlev Kommune begik væsentlige fejl i sagsbehandlingen. I vores sag indgik Herlev Kommune en entreprisekontrakt, før de overhovedet begyndte den nødvendige myndighedsbehandling. Først efter at vi med hjælp fra en advokat gjorde opmærksom på reglerne, begyndte kommunen at reagere på vores henvendelser. På det tidspunkt var kunstgræsbanen allerede ved at blive anlagt, samtidig med at sagen formelt blev behandlet. Det betød også, at vores udgifter til juridisk bistand blev større, fordi reglerne på området er komplicerede.

Allerede inden banen blev anlagt, sagde vi tydeligt, at vi mente, det var uforeneligt at placere denne type aktivitet helt inde ved vores skel. Der blev ikke lavet nogen indledende overvejelse af, hvor banen bedst kunne placeres inden for området, og vores konkrete forslag til alternative placeringer – stadig i samme område, men længere væk fra boligerne – blev der ikke lyttet til. I hele forløbet oplevede vi, hvor svært det er at være borger i en sag, hvor den, der ejer grunden og søger om projektet, samtidig er den myndighed, der skal vurdere og godkende det.

Problemerne forsvandt naturligvis ikke, da banen stod færdig – tværtimod. Vi har nu støj fra banen alle årets dage fra tidlig morgen til sen aften, også i weekender. Det gør det svært eller umuligt at føre en almindelig samtale i haven eller med åbne vinduer og at finde ro i vores eget hjem. Derudover ender et betydeligt antal bolde i vores have hver uge og laver skade, og vi har både børn og voksne, der går rundt i vores have for at hente bolde. Senest har kommunen måttet erstatte et hegn, fordi folk igen og igen hoppede over det, så det til sidst var ødelagt. Den helt store udfordring i vores sag er, at afstanden mellem vores have og banen er så lille, at kommunen nu selv vurderer, at det enten er meget vanskeligt eller direkte umuligt at opsætte et støjhegn. Det er også vurderet umuligt at sætte et boldhegn op.

Vi vil gerne understrege, at vi ikke er modstandere af fodbold eller idræt. Vi har i mange år boet tæt på fodboldbaner (dog ikke helt ude i skel), og kommunen har aldrig tidligere modtaget en klage fra os om støj eller aktivitet. Vi har tværtimod selv været aktive i den lokale fodboldklub og har støttet den økonomisk som sponsor. Vi er altså hverken imod fodbold, imod bynære fodboldbaner eller imod, at der i det hele taget sker ting, der støjer. Men støjen skal være til at leve med for dem, der bor lige ved siden af. Da vi følte os kørt over af Herlev Kommune, havde vi ikke andre muligheder end at få sagen prøvet ved Miljø- og Fødevareklagenævnet. Her har vi fået medhold i en række afgørelser, og kommunen er stadig i gang med at finde ud af, hvordan forholdene skal være fremover. Imens har vi nu levet med konsekvenserne af mangelfuld eller direkte dårlig planlægning i fem år, da kunstgræsbanen er anlagt og har været i brug i hele perioden.

Med den nye vejledning ser det samtidig ud til, at kommunerne i endnu højere grad selv skal udøve deres skøn, hvilket betyder, at Miljø- og Fødevareklagenævnet i praksis kan få sværere ved at sikre borgernes retssikkerhed i sager, hvor kommunen både er ansøger og myndighed.

Med jeres udkast til vejledning har vi desværre mistet håbet om, at der med tiden skal findes en rigtig løsning på den kunstgræsbane, der i dag ligger helt op ad vores ejendom. Og det bekymrer os endnu mere, hvis vores sag kan blive en slags model for, hvordan kommuner fremover kan anlægge kunstgræsbaner.

I vejledningen står der, at formålet primært er at hjælpe kommunerne i klagesager. Som borgere er vi den svage part, fordi kommunen sidder på både ansøgerrollen og myndighedsrollen, og vi savner en åben og grundig gennemgang af, hvilke typer sager Miljøstyrelsen mener, kommunerne har brug for hjælp i. Det bliver stadig ikke klart, hvorfor kommunerne skal hjælpes på denne måde, eller hvorfor den nuværende vejledning, der hviler på et langt bedre grundlag, pludselig skal tilsidesættes på væsentlige punkter. Det virker særligt uforståeligt, når Miljøstyrelsen selv skriver, at man ikke har viden om de sundhedsmæssige effekter af støjen fra kunstgræsbaner, samtidig med at der i forvejen findes solid dokumentation for, at støj i andre sammenhænge har negative sundhedsmæssige konsekvenser.

I vores eget liv har vi tydeligt mærket, hvordan støjen fra kunstgræsbanen giver uro og stress i kroppen på grund af de mange høje lyde og den impulsstøj, der følger med. Den korte afstand til banen gør det værre, og det samme gør det høje aktivitetsniveau og det forhold, at støjen er der stort set alle vores vågne timer – hver dag, hele året. Tidligere, selv med boldbaner tæt på, kunne vi trække os indenfor og få ro. Det kan vi ikke længere, og den manglende ro i dagtimerne påvirker naturligvis også vores nattesøvn. Derfor undrer

det os, at det i vejledningen lægges vægt på, om støjen også forstyrrer nattesøvnen, som et afgørende moment. Vores erfaring er, at der også skal være mulighed for ro i løbet af dagen, hvis kroppen og sindet skal kunne følge med.

Efter vores opfattelse er det ganske enkelt dårlig planlægning at placere en kunstgræsbane helt ude i skel til en bolig, især når der findes andre og bedre placeringer, som ikke ville have begrænset borgernes muligheder for at dyrke idræt i byen. Vi oplever heller ikke, at der er noget reelt belæg for antagelsen om, at de, der bruger faciliteterne, nødvendigvis bor i nærområdet. I vores tilfælde er der én fodboldklub, som er vokset meget i popularitet, og hvor faciliteterne konstant udbygges og udnyttes mere intensivt. Det er sket på bekostning af andre fodboldklubber i kommunen, som har færre medlemmer og baner, der ikke er udnyttet fuldt ud. Der er altså også medlemmer, der kommer længere væk fra, og som faktisk ville have kortere til andre baner i Herlev. Også derfor undrer det os, når det i debatten nærmest fremstilles som en nødvendighed, at vi som naboer skal tåle mere støj, for at borgerne kan have idrætsfaciliteter tæt på, hvor de bor. Det passer ikke med den virkelighed, vi kender, og vi savner en grundig analyse af dette i vejledningen.

Vi er også bekymrede for retssikkerheden, når der uden ny viden eller evidens lægges op til en mere lempelig praksis for kommunerne gennem en ny vejledning, som ovenikøbet udtrykkeligt har til formål at hjælpe kommunerne i klagesager. Vi har talt med flere andre, der – ligesom os – har oplevet, at der blev anlagt kunstgræsbaner helt op ad deres boliger, og som efter en lang kamp med kommunen har fået medhold i Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Flere har sagt, at de nu helt har opgivet, fordi de ikke mener, de kan kæmpe både mod kommunen og nu også Miljøstyrelsen. Vi vil derfor stærkt opfordre til, at en ny vejledning eller lovændringer kun gennemføres på baggrund af et ordentligt oplyst grundlag og evidensbaseret viden – ikke alene ud fra kommunernes ønske om lettere sagsbehandling.

Vi finder det også meget problematisk, at kommunerne ifølge udkastet både får et stort frit skøn i vurderingen af støj og ovenikøbet selv kan bestemme, om vurderingen skal bygge på faktiske støjmålinger/-beregninger eller ej. Efter vores opfattelse bør det være obligatorisk at foretage støjberegninger og/eller målinger, når der er tale om anlæg, som kan give væsentlig støj. I vores sag var det først, da kommunen lavede egentlige beregninger, at de selv fik øjnene op for omfanget af problemet – støjen for os havde været den samme hele tiden.

Vi vil gerne understrege, at vi mener, dialog er vigtig, hvis man vil finde gode løsninger. Men vi bliver ærligt talt stødt over formuleringen i vejledningen om, at dialog kan påvirke vores subjektive oplevelse af støj. Vi oplever ikke os selv som særligt sensitive mennesker. Uanset hvor god en nabodialog der måtte være, ville vi stadig mærke uro og stress i kroppen, når støjen fortsætter dag ud og dag ind i vores hjem og have.

Det undrer os også, at Miljøstyrelsen i udkastet skriver, at støjdæmpende tiltag kun skal bruges i særlige tilfælde. Efter mange års sagsforløb i kommunen ved vi godt, at dette er skrevet ind for at gøre proportionalitetsafvejningen lettere for kommunerne. Men vi forstår ikke, hvorfor det skal være forbeholdt enkelttilfælde, hvis støjafskærmning i praksis er den eneste reelle mulighed for at sikre tålelige forhold for naboer – og hvis kommunen samtidig foretrækker støjskærme frem for at begrænse driftstiden på banen.

Vi håber, at vi med dette brev har bidraget med nogle af de nuancer og erfaringer, der mangler i debatten om, hvordan vi både kan fortætte byerne og skabe gode rammer for idræt og foreningsliv. Vi er selv tilhængere af et aktivt idrætsliv og et stærkt foreningsliv. Vi mener bare også, at det bør være muligt at sikre ordentlige forhold for de mennesker, der bor lige op ad idrætsaktiviteterne.

Vi har – som nævnt – altid levet med både idrætsfaciliteter og en byskole tæt på vores bolig, uden at det har givet anledning til klager. Dengang var aktiviteterne dog placeret 25-50 meter fra vores ejendom og slet ikke af samme støjende karakter og intensitet, som vi oplever i dag.

Allerede i april 2018 – i forbindelse med Miljøstyrelsens vejledning om kunstgræsbaner og den kortlægning, der blev lavet, hvor blandt andet DBU, DGI og KL deltog – blev det påpeget, at erfaringerne viste, at borgere omkring kunstgræsbaner oplevede mere støjgener end omkring almindelige græsbaner. Dengang blev det fremhævet, at det var vigtigt at fokusere på placering med større afstand til naboer, eventuel afskærmning, støjsvage materialer, tidsbegrænsninger osv. Praksis de seneste 10 år viser også, at støj fra kunstgræsbaner er blevet et stigende problem.

Netop derfor finder vi det retssikkerhedsmæssigt meget bekymrende, at vi som borgere i fem år har kæmpet for at få klare rammer for et tåleligt ophold i vores eget hjem – og fået medhold af Miljø- og Fødevareklagenævnet – for nu at opleve, at Miljøstyrelsen vil ændre de retlige rammer for at gøre det lettere for kommunerne.

Efter vores mening kalder denne problematik ikke på en hurtig løsning, som lovet til DBU, DGI og nogle kommuner, men på en grundig og ordentlig proces, hvor eventuelle ændringer bygger på veldokumenteret viden og grundige undersøgelser.

Som naboer bliver vi ladt i stikken, hvis kommunerne fremover får helt frie hænder til at placere kunstgræsbaner, hvor det passer dem.

Med venlig hilsen
Jeanette og Toni Madsen
Ederlandsvej 27B
2730 Herlev

Venlig hilsen

Jens Schultz Thers

Cand.scient.soc | Erhverv

+45 72 54 45 22 | +45 22 35 16 32 | jesha@mst.dk

Miljøministeriet

Miljøstyrelsen | Tolderlundsvej 5 | 5000 Odense C | Tlf. +45 72 54 40 00 | mst@mst.dk | www.mst.dk

[Sådan håndterer vi dine personoplysninger](#)